

¶ Syntaxis.

¶ Roberti VV.L. in florentissima Oxoniensi academia laureati Opusculū de Syntaxi , siue constructione recensitum . xxj . supra sesquimillesimum nostræ salutis anno , Idi. Februa.

Ro. VV.L. in suū Zoilū hexastichon .
Quod sū pollicit⁹ sulto , qd Lyce grūniss⁹
Denuo ad iecudem si reuocetur opus .
Hoc fecit Cicero , vates hoc bilbilianus ,
Hoc Augustinus diuus , hic atq; alij
Qn̄ viri illustres fecere hoc ad sibi laudē
Qua frōte id vitio das sycophanta mi-
(hi⁹)

¶ Idem in eundem distichon .
¶ lēta segete hic renouat⁹ noster agellus
Pullulat , vt uideas ruperis ipse Lyce .

H U M I L I A B I T C A L V M =
N I A T O R E M .

Robertus VV.L. Joanni Stanbrigo suo olim
præceptoris Sal.

COMPERTVM habes pspicacissime vir, de cōstructione quosdam pedestri oratione scripsisse: a lios tamen iusto protusius: in tricacissimis multipliū diuisionū (uelut Herculei nodi) inuolucrū: tenebra puerorū ingeniola illa queātes: alios autem æquo succidius et obscurius, arida quadā et cæca breuitate (uelut latebris labyrinthi erroribus) eadē enatuātes: ita ut uix tandem pedē efferentes emergere ualeāt uspiam. Cōstructionem legunt, pueri relegūt: ratissime tamen post lōgos et immensos: tum eorū, tū præceptorū suorū sudores ediscunt. Adeo ut Sisyphi erūnis succūbere, et onus Ethnagrauius et estuosiū sustinere sibi uideantur grāmaticę ad unum gymnasiarches. Quare quum post longā multoꝝ ex pectationem huic graui oneri leuādo manū haud apponēret quisq;. Ipse licet nūn⁹ idoneus, irrefragabilibus tamē meorū cōmilitonū petitionibus, hāc prouinciā non sine probatissimorū et consilijs et auxilijs, uirgula (ut spero) diuina sum aggressus pietate i patriā maxime adductus. Ortus enim nostri (ut præclare cēsuit Plato) partem uēdiat patria, partē amici. Breuitati in hoc opusculi studiūmus pro Flacci monitis: inde arte enim inquit. Quicquid præcipies esto breuis, ut cito dicta præcipiat animi dices teneātq; fideles. Omne supuacū pleno depectore manat. Neq; tamen adeo affectata est ea breuitas: ut odiosam legenti afferat obscuritatem, licet idem alibi scribat. Breuis eē labore, obscurus fio. Sed ea industria ad Aristophanis (ut ferūt) lucernā illā dilucidauimus: ut interptis endatione (nisi in paucioribus locis) uix indigeat. Elucidamēta tñ soluto sermone huic opusculo addidimus: nō igit̄ q; ea discant pueri: sed si quosquā magis iuuat soluta oratio q; pedestris: uel si qua (forte) minus usitata quibusdam uideantur: probatorū autoritate confirmata, maiore fide cēseantur non ind. gna. Insultent in me (haud dubito) nōnulli qui liuore suffici: arrogantiæ criminis me potius obnoxum, q; pietatis studio adductum cōdemnabūt q; pri-

scorū monumentis, uel aliquid ab ijs omissum addere: uel
ab ijs supuacanee dictum resecare: deniq; uel q; breuiore
dilucidiore, et faciliore tramite grāmaticulos ad frugem
perducere studui. Cōtra quos propugnaculū et desēforem
mihi parem necessum est. respōdeat pro me æquissimus il-
le Seneca. in medium afferatur eius sententia: quæ est na-
turalium li. iiiij. Veniet tempus (inquit) quo ista quæ nūc
latent, in lucem extrahat dies: et longioris æui diligē-
tia. Ad inquisitionem tantorū una ætas non sufficit. Mul-
ta uenientis æui populus ignota nobis sciet. Et ueniet tē-
pus, quo posteri nostri tam aperta nos nescisse mitentur.
Sed quanq; tanti uiri authoritas, inuidulorum garrulita-
tem retundere satis possit: non desistent tamen apertis (ut
aiunt) tibijs, illud mihi obiscere: non paucos esse: me et
eruditione, et authoritate superiores qui huiusmodi pro-
uinciae suscipiendæ multo magis sunt idonei: fateor. Qui
tamen quot nos in hoc opusculo excudendo, lucubrandō
et elmando labores, excubias, sudores perpetui sumus,
ultra sustine ret, quis apud nřates repetiri potest? Quip-
pe qui grauiorib; negocijs, illustrioribus disciplinis intē-
ti: grammatices rudimenta (tanq; puerilia) parui curan-
tes laboris quippiam in his conterere: inferioris ducunt
esse laudis et meriti. Neque ijs adhuc repressi e plaustro
(quod dici solet) loquentes illud in me contorquent tan-
dēm haud satis perfēcte me scripsisse aſſerētes. Id quod li-
cet (cæteris qui me priores fuerunt absolutius) non infi-
cias eo. Audiāt tamen Flaccū in de arte. Qñq; bonus dor-
mitat Homerus. Audiāt etiā Marorem. Non oīa (inquit)
possumus omnes. Audiant deniq; disertissimū nřm Prisci-
anū: qui prologo maioris uoluminis sic ait. Nihil pfectū
in humanis inuētionibus. Quāto enim iuniores tanto p-
ſpiciatores sunt hoīes. Et iuniores succēſiōe temporū in-
grediūtur labores maiorū. Si quid tamē minus pfectū et
omissum sit: ad incudē limacius elabordū redditurū pro-
mitto. Sed ne pluribus te detineā: exacto iā hoc opusculo
inter cæteros eruditissimos: qui me percharū habent p̄ci-
pue mihi occurrebat tuæ authoritat; dignitas cui potissi-
me hoc exiguū opusculū dedicare desiderē. quare uehemē

Syntaxis. v. v.

A. i. j.

tius peto: vt quæ tua in me ab ipsis crepudijs semper fuit
pietas hoc tui alumni munusculum suscipias in tuā clien-
telam et tutelam ascribas. induat quæso tuo militari in-
signio. Quod si effectū curare dignetur tua immēsa in me
benignitas, quid est q̄ obtrēctatorū inimicitias formidēt
immo sub tuo marte militanti nobis herbā (vt dici solet)
dare cogentur uel inuiti. Nondeerunt (sat noui) homeri
masticē zoili: emunctæ naris critici: qui supercilia fron-
te rugosa arcuantes: hoc opusculum aquilinis oculis pe-
teratum: aceto (vt dicitur) pfundere: theonino dente ro-
dere, et thita præfigere (q̄uis cornix scorpium) neruos i-
tendent omnes. Rursus neq; deerūt spero æquissimi Quin-
tilij, aristarchi, et mecenates: qui hoc opusculū æquo ex-
amine trutinatum creta (ut aiunt) sunt notaturi. Exeat
igitur tandem toties amicis flagitatum, tui militaris in-
signijs stēmate decoratum: hoc opusculum in æuum æte p-
ennius, posteris euoluendum. Id quod efficiat (opto) ille
a quo omne bonū, omne ualidū, omne pfectum procedit.
In quo q̄ sc̄licissime ualeas meū dulce decus et præsidiū.

C Stanbrigi ab ædendi formidine dehor-
tantis Hexastichon.

Istud opus quanq̄ carpat naſtulus effrons
Ceptam' perge uiam: nec iacula extimeas.
Arma parantur enim, tutus tam fortibus armis
Militeq; inuicto (quo lubet) ipse meas.
Quid refert quūm docta cohors tua dicta probabit
Latret si inuidulus: nil tibi obesse potest.

C Ad literariam Anglie militiam Tetrasstichon

Tersa quid externis postfers tui opuscula alumnūt
Anglia/ an inuidas commoda tanta tuis.
Judice te/ puertis si mille Volumina voluas.
Hoc tamen vtilius non reperitur opus.

C Contra inuidulos Hexastichon.

Inuidus quum inuidia ringas: ego rideo soli
Penatibi inuidia est: inuidus esto tibi.
Aestuat inuidia / turget pectus male sanum.
Eructa inuidiam: rumpe vel inuidia.
Icciso inuidias: videas quod que tibi yissa
Hollis: ne inuidas memē videre caue.

C Nomina authorum quorum tutela hoc
opusculum confirmatur.

Cicero. Quintilianus. Justin. Orosius. Suetonius. Hieronimus. Plinius
Galerius maximus. Aulus gel. Quintus curcius. Titus liuius. Gallia. Sas-
tius. Columella. Cornelius Tacitus. Solinus. Papinius. Pomponius
mela. Florus. Macrobius. Virgilius. Horatius. Ouidius. Martialis. Stras-
tius. Juvenalis. Terentius. Plautus. Boetius. Pacuvius. Eusonius.
Claudianus. Silius. Persius. Diomedes. Servius. Priscia. Sipontinus.
Sulpicius. Augu. datus. Hiniutia. Mancinellus. Aristoteles. &c.

D E S Y N T A X I .

Cerbū cū recto casu: quīto ve cohæret
Personā et numero: docet vt Maro,
Marce doceto.

Cerbū cum suo nominatiuo sive vtō casu in
duobus coherere debet. persona et numero: vt
maro docet: omarce doceto.

Cū substātiuo cōcordat mobile casu
Et genere et nūero, bonus vt uir, fœ-
mina pulcra.

C Edictiuū cum substātiuo in tribus concordare debet: in casu/genere/
et numero: vt bonus vir. pulchra femina.

C Annotatiuncula.

C Augacissime contra hanc regulam inculcat quidam objectiones: vt in illo
Virgiliano. Triste lupus stabulis. quum satis patet. Lupus est triste. i. tristis
res. Etiam in illo Masonis. et seruantissimus equi. i. equitatis. de quis
bus inferius dicemus suoloco.

Antea cedenti debet quadrare relatum

Substantis genere: et sic persona numeroq;

C Relatiuum substantis cum suo antecedēte in tribus concordare debet: in
genere/numero et persona. **C** Annotatiuncula.

C In cantico puerorū. Benedicte aque que super celos sunt dñi. relatiuum
est tertie persone: antecedēs scđe: cōtra grammaticam: sed Gallia dicit inter-
pretē deceptum esse: et non imitandum.

Cum substātiuo iungi comitante relatum

Vult contingentis, genere et casu numeroq.

C Relatiuum accidentis cum substātiuo sequente concordabit in casu/ ges-
nere et numero: vt sum pallidus quales sunt amantes.

C Annotatiuncula.

C Horatius. i. epodoy dicit. Incitat me pectus et mamme putres: equina
quales sunt ubera: vbi diceret qualia: sed hoc dixit poetica licentia: in soluta
oratione non imitandum.

Cum rectus situs est inter verbum atq; relatum

Substantis, quærens, infinitum ve erit illud

Eius quem verbum casus post se rogitabit.

Cum intersit nullus, tunc rectus uerbo erit illud.

Si impersonale est uerbum cui iungitur, illo

Tunc casu id ponas, quem impersonale reposcit.

CQuum nominatiuus est sius inter relativum substantis interrogatiuum aut infinitum et Verbum/relativum interrogatiuum aut infinitum erit eius casus quem Verbum post se regit. Qd si nullus nōs inter relativum interrogatiuum aut infinitum et Verbum intersit, tunc illud relativum interrogatiuum aut infinitum erit nominatiuus casus Verbo: si Verbum cui relativum interrogatiuum aut infinitum iungatur sit impersonale, tunc relativum interrogatiuum aut infinitum erit eius casus quem impersonale postulat.

Exceptiones.

A uerbo häud semper, quis, qui comitante regetur

Sed de infinito quandoq; modo comitante

Nunc a participo, nunc nomine, nuncq; gerundo

Nunc ex aduerbo, nunc præposito sibi iuncto

Nunc fixo quadrat genere et casu numeroq;

Ponitur et sexto casu quandoq; soluto

Intellecto siue expresso participante.

CHoc nomen quis que non semper a Verbo sequente regitur: sed interdum ab infinitivo modo comitante: Vt apud Lice. Quibus voluisti me agere gratias egi. Aliquando a participio. Cicero. Quibus rebus adductus rem causas defendem. Aliquando a noīe. Cicero. Luius cum patre magna tibi fuit amicitia. Aliquando a gerundio. Teren. Que nunc narrandi non est locus. Aliquando ab aduerbio. Lice. Lui utrum obtulam procedam incertum est. Aliquando a preponete sibi apposita. Lice. Quid dulcius q̄ habere quo cū oīa audeas sic loqui vt tecum. Aliquando cum substantiuo in casu genitivo et numero iungitur. Salustius. Nos non imperium neq; diuitias petimus: quare rerum causa/bella et certamina oīa inter mortales sunt. Aliquando ponitur in ablativo casu absoluto/presso participio vel intellecto. Cicero de amici. Quo mortuo me ad Scuolam contuli.

Si binos inter rectos numerum uariorum.

Qui spectant ad idem uerbum medium est id utrius

Tunc recto quadret melius sed proximiori.

CQuando Verbum est medium inter duos nominatiuos diversorum numerorum ad idem spectantes: illud vrum cum nō vtrolibet quadrare potest, vt in illo Terentia. Amantium ire amous redunte gratio est. Propheta in psal. Mandata tua meditatio mea est. Quis, meta. Saudia principium nostri sunt, Phoce doloris. Livius de cap. ill. Captiuū militum pieda fuerant. Sed vīs tacius et omnis cum priorum nominatiuo conuenit.

CDe adiectiuo mediante inter duo substantiuo,

Mobile si quando medium est inter duo fixa

Diversi generis, quæ ad rem referuntur eandem

Hoc uerbo est, medio: debet quadrare sequenti.

Mobile participans si uerbisit, similes quod.

Connectit casus, fixo quadrabit utrius.

Quoties adiectivum nomen est positum inter duo substantiva diversi generis que ad eandem rem referuntur / hoc verbo substantivo est interposito: adiectivum concordabit cum sequenti substantivo: *vt asinus est rude animal.* non aut rufus. *Vinum est meus potus.* *Vellum est rusticana stirpacia.* &c. Sed quando adiectivum illud est participium aliculus verbi quod similes casus copular. *vt appellatus / visus / factus / dictus.* &c. illud adiectivum indiferenter cum virilibet substantivo concordare poterit. *Livi. vi. iii. decados.* *Ludos* *megalesia appellatos.* *Idem primo ab Urbe.* *Hes* *Vniuersa Veneti appellati.* *Idem li. ix. iii. decadis.* *Ludi fuerunt megalesia appellati.* *Terenti.* *Munus* *eque ac modo paupertas mihi onus visum est / et miserum et graue.* *Apulei.* *iiii. meta.* *Fortissimum socium nostrum pro: sus bestiam factum immissimus.* *Idem in eodem.* *Ego infelicitis rapine preda et mancipium effecta.* *Hierony.* *in Joane.* *At autem gustauit architridinus aquam vinum factum.* *Poli. iii.* *natu. histo. ca. v.* *Puteoli colonia dicearchia dicti.* *Justi. li.* *pri: de semirami.* *Serum mentis puer credita est.* *Cicero de divinatione. ii.* *Non omnis error* *stultus est dice nda.* *Hiero.* *Joan. pri:.* *Et verbum caro factum est.*

Diuersi generis si inter duo fixa relatum
Substantis medium est: si sint communia: utrius
Illud tunc fixo poterit quadrare relatum

Sin proprium est altrum, huic semper coniunge relatum.

Quando relatum est medium inter duo substantiva diuersorum generum / si appellativa sunt relatum cum veribus substantivo conuenire potest *vt apud Cicero. pri. tusculanarum questionum.* Studio sapientie que philosophia dicitur. *Sin alterum substantivum est proprium relatum cum illo* semper concordabit. *Salusti.* *Est locus in carcere quod Tullianum appellat.* *Hoc preceptum tam Dam. Ascensu & Seruus est.*

Ad totum sensum praeuentem quando relatum
Substantis referas uel mobile ponito neutro
Singulare numero, sic persona quoque terna
Si ad uarios sensus referas plurale erit illud.

Quando relatum vel adiectivum ad totam orationem precedentem referatur in neutro genere singulari numero / et tertia persona penetrat: *vt in illo Terentia.* *Ego quoque una pereo quod mihi carius est.* *Sin ad duas vel plus* *res orationes referatur erit pluralis numeri.* *Cicero in epistolis.* *Cetero ne* *aut eripiatur a nobis causa regia aut deferatur quorum virum minus velim /* *non facile possum existimare.* *Exempla de adiectivo: vt Salusti. in Jugur.* *Nam vi quidem regere patriam quod possit / et delicta corrigas: tamen impot* *tum est.* *Furtum committere / aut furto consentire equo supplicio sunt digna.*

Ad totum sensum uerbum si quando referatur
Vel uocem quamvis quae sumpta est materialis
Personae id ternae singularis erit numerique
Aduarios sensus, uel uoces materiales
Si quando referas uerbum plurale erit illud.

Livius.
Terentius.
Apuleius.
Hierony.
Plinius.
Justinus.
Cicero.

De relatu
uo mediato
ter duosub
tua.

De rela
uo & adiecti
ad tota ofo
precedente
relatio.

Cicero.
Terentius.
Salustius.

De sbo
ad oronem pr
cedentem r
fertur.

De sbo
ad varias c
tiones refera

Si verbum referatur ad totam orationem vel ad orationem quacunq; materialiter sumptam: Verbum erit tertie persone et singularis nūci. Salusti. Frustra aut nūci et nihil aliud se fatigando q̄ odium querere est extreme de mente. **V** est vocalis. **E**go est p̄nomen. **Q**d si ad varias orationes: vel voces materiales referat Verbum erit pl̄alis nūci: **V**t Bonam famam cuiq; detrahere: aut detrahētem libēter audire: sūt e que damnabilia. **L**ice. **Q**uasi enim ipsos induxi loquentes: ne inquit et inquam sepius interponerentur.

Ad totum sensum comitantem quando refertur.

Demonstratiuum singulari, id ponito neutro.

Si ad varios sensus referas, plurale erit illud.

Quando p̄nomen demonstratiuum ad totam orationem subsequentem refertur: erit singularis nūci et neutrius ḡnis. **T**eren. **M**am id arbitror appropime esse v̄tile: **V**t ne quid nimis. **Q**d si ad varias orationes referatur erit pl̄is numeri. **T**eren. **A**n hec dicent mihi. **I**nuitus fecit lex coegerit.

Rectus vt esse potest verbo quandoq; relatum

Sic adiectuo fixum esse potest aliquando.

Quemadmodum relatiuum potest esse nominatiuum casus verbo: sic pot aliquando esse substantiuum adiectuo. **L**icero de amicitia. **M**ihil enim stabile est quod infidum est.

In genere ornate neutro quandoq; reponi

Substantiuato sine fixo mobile possit.

Adiectiuum sine substantiuo positum/ aliquando non inueniste in neutro genere substantiuato locabitur. **T**eren. **E**quum postulat. i. equitatem. et huiusmodi adiectiuum resolutur per abstractum.

Adiectiuum iunctum cum sensu nominis huius

Res, genere in neutro substantiuato aliquando

Ornate ponas, hoc nomen res remouendo.

Adiectiuum cum significato huius nominis res coniunctum inveniste in neutro genere substantiuato (hoc nomine res omisso) ponipotest. **V**irg. **M**on omnia possumus omnes.

Quum duo conueniunt fixa aut plura immediate

Quæ spectant ad idem casu ponentur eodem.

Quoties duo aut plura substantiuia immediate (hoc est sine coniunctione aut alia parte orationis coniuncta) conueniunt que ad idem pertinet: in eodem casu ponentur. **V**irg. **F**ormosum pastor **L**ordyon ardebat **E**llerim. **D**elicias dñi et accidit **A**ppositi figura: que est cōtinua coniunctio duorum substantiuorum: quorum alterum declarat alterum. **V**irgil. **M**ate m̄ce vires mes magna potentia solus.

Annotation.

Quantæ leges apud Hellumli. primo cap. vi. **Q**uod genus homines lignuaces appellati. vbi duo substantiuia diversa ponuntur. in eodem casu. i. genus loquendi est per figuram Antipossum. pro cuius generis homines. Leges et apud alios probos. omne genus pro omnis generis. Id genus pro ei generis. Id temporis. Id etatis. &c.

Cum hec oratio se latina. Ex tribus Iuda duodecim milia signati. Etiam
ipsius omattus (ut sentit Talla) diceretur. duodecim milia signatorum. Nam
hic est Appositio. homines signati duodecim milia. **P**au. **G**iosius p. Enni
duo milia. **xv**. **I**dem. **S**excenta milia modia frumenti acceperunt. **F**losus
de bello ciuili macedonico. duo milia electi qui mori suberentur. **C**urtius. **li.**
iiii. duo milia crucibus affixi. **A**lrig. tot milia gentes **E**rmis ferent **H**ec.

Talla.
Giosius.
Alrigi.

Vult partitium partitiae locatum

In genere adiungi tantum fixo comitanti.

Conne nomen partitium et partitiae positum: cum substantio sequente
in genere tantum conuenire debet. ut aliquis virorum: partitiae positum: ut
distributium. **A**lrig. Nulla warum audia mihi nec visa sororum. **I**nfinieuz
ut quicunq; deorum. **I**nterrogatum. ut quis hominum. **C**omparativum:
ut duorum fratum maior est **M**aulius. **S**uperlativum. ut maxima naturarum
Puam. et sic de ceteris.

Con parte
uo substantiu
sequente co
cordate i gni

Alriglius.

CAnnotation.

Con partitiae positum: ut pronomina illa. **H**ec **V**olucrum. illa **S**ororum. multi
sunt pauperes quorum ego quotidianum victimum vir querito. **C**rudeles sunt
nouerce quarum mea tua sua. &c. sevita ceteris prester. **B**ristoteles in ethi.
Laudamus quidem iuuenum eos: qui sunt **V**erecundi. **P**artitiae ponitur
comparativus gradus: quonies inter duo eiusdem generis sit comparatio.
At manuum fortior est dertera. Illud in sacris. **F**ides. spes. et charitas: mas
lo: horum est charitas. **L**atinus dicitur. horum maxima est charitas.

Bristoteles.

CAnnotation de genere partitio.

Vult partitium generi annexi praeventi
Si collectium vel vox heteroclitia subsit
Siue ad praecedens partitio forte relata.

Terentius.

Con quanq; nomen partitiae positum cum genitio sequenti in genere cons
cordare debet. **T**ribus tamen modis cum nomine precedenti in genere con
uenire potest. **P**rimo si nomen collectivum sequatur. **T**eren. **U**nusquisquam
gentium est eque miser ut ego. gens enim collectivum est. **S**ecundo si dictio
heteroclitia sequatur. ut in finium celorum lunam continet. **T**ertio ubi parti
tium precedens substantium respicit. **T**eren. **E**st genus hominum qui se
pamis omnium rerum esse voluit. **H**oratius. **Q**uid agis dulcissime rerum.
Plinius **li. xi. ca. xxxvii.** **U**llusissimus animalium lupus. **P**omponius mela.
Aetna precipua montium. **L**eo est fortissimum animalium. **G**rammatice dr.
Leo est fortissimus animalium. latine proferes. **U**bi adiectuum ad preceps
refertur. **E**t in sacris. **E**t valde mane **U**na sabbatorum veniunt ad monumenta:
qd per subauditionem excusat. **U**na. s. die. **Q**uare ad viri loquens non dicam
Quid agis dulcissima rerum: neq; dulcissima res: sed dulcissime rerum. &c.
Singularis rectus collecti unlt aliquando
Post se subiungi uerbum plurale uenuste
Quod cum intellecto recti non uoce coheret.

Horatius.
Plinius.

Con nominis
ne collectivo
singularium
ctio sbo p'la

Alrigi.

Syntaxis. **yy.**

B. j.

Hierony.

Synthesis s.

De adiectu
et relativo cū
intellecto: et nō
voce collectis
i noīs epice
i gñis.

Avgilius.
Terentius.
Apuleius.
Propheta.
Terentius.

Avgilius.

De cōceptiō
ener.

Cicero.
Avgilius.

Conceptio s.

Idem. Romana iuuentus conuenient. Hierony. in psal. **Domus Israēl** be-
nedicte dñ. Et accidit Synthesia figura. que est attributio proprietatis (hoc
est verbis adiectu vel relatiu sub diuī so gñi aut numero: vni vel pluribus
copulatis qd non sūt gñis vocis: sed significati. qd genus loquēdi poetis et hi-
storici permittitur. oratoribus parce. non est crebrio imitandum.

Nominis interdum collecti siue epicōni

Et uocis sumptæ cūiuis materialis

Intellecto non uoci uult mobile iungi

Atq; relatiuum tantum genere in numeroq;

Cetera eandem Synthesin adiectuum (utidem relatiuum) interdum in ges-
nere et numero cum intellecto et non voce nominis collectu: epicēt genes-
tis. cuiusvis uocis materialiter sumptē pulcre conuenit. vt in illo Avgilius.
Pars hominum validi. Anser feta. lepus graudia. Exemplum relatiu. Teren.
Scelus qui ludificatus est Virginem. Apu. meta. iii. Tunc vulgus ignobile
quos inculta pauperies cogit. Psal. **Domus Israēl** sperauit in domino ad-
iuto: eorum. sc̄. Teren. Abi est scelus: qui me ludificatus est. i. scelitus. ab-
stractum pro concreto.

Bini vel plures recti quos copula nectit

Subiungi post se uerbum plurale reposcunt.

Duo vel plures uti cōiunctiō cōneri verbū p̄fale flagitant. vt Avgilius
et Horati. contemporanei erant. et est Synthesis in numero.

Copula quæ nectit duo piura ue fixa requirunt

Pluralis numeri sibi mobile siue relatum

Duo vel plura substantiua coniunctione connexa adiectuum vel relatiu
pluralis numeri flagitant. vt Diestes et Pylades qui amicissimi fuerunt
memoria (inter ceteros) maxime sunt digni.

Cum: sexto adiuncto, uult et uice pone aliquando

Hec prepositi cum (ablativo sibi adiuncto) loco coniunctionis et aliquan-
do ponitur. vt in illo Avgiliano. Remus cum fratre Quirino iura dabant.
P̄ter eandem Synthesin.

Si iuncti adiectum contingat siue relatum

(Copula quæ uectit) uarijs fixis animatis:

Quorum aliud generis maris est, aliud muliebris,

Vel neutrius: erit maris adiectum ue relatum.

CQuando contingit adiectum vel relatiuum referri ad diuersa substans
iua animata coniunctione copulata. quorum aliud est masculini gñis, aliud
feminei vel neutrius. tunc adiectuum vel relatiuum erit masculini generis.
Cicero de somno Scipionis. Concilia cerusq; hominum iure sociati. meta-
phorice dicunt. Avgilius. Escanumq; patremq; meum. iuxtaq; Creusam.
Alterum in alterius macratos sanguine cernam. Idem. superest ne Creusa?
Escancusq; puer: quos omnes vndiq; graui. Circuerant acies. Et accidit
Conceptio figura que est adductio indignioris ad dignius. sūt autem gene-
re numero. et persona. quando masculinum genus concepit femininum. et
femininum neutrum. Et quando pluralis numerus concepit singularem. Si-
militer puma persona concepit sc̄am et tertiam: et sc̄am tertiam.

Quando relativum refertur ad diuersa substantia: quorum aliud est secunda persone: aliud tertie: relativum erit secunda persone: *vt tu et frater qui* *uterini estis* / *mutuo amare debetis.*

Ad rectos verbum diuersos quando refertur

Vel diuersa ad fixa adiectum siue relatum

Interdum recto verbum tu proximiiori,

Et fixo iungas adiectum siue relatum.

Quando verbum refertur ad diuersos nominatiuos vel adiectiuum / aut relativum ad diuersa substantia: verbum quandoq; proximiiori nominatiuo siue adiectiuum / aut relativum proximiiori substantiuo quadrabit: *vt hic illius* *arma*: *hic currus fuit* *Hebrei sunt et ego.* *Coniunctus est rex et omnis Hierosolyma* *cū eo.* *Aut ego* *ut tu qui potior es id efficies.* *Et accidit Zeugma:* *que est reducio unius verbi vel adiectivi vel relativi ad diuersa substantia.*

Sæpe relatiuo postponitur antea cedens
Ornate casu sibi coniunctum sub eodem.

Pulcrius et sequitur, lectum est quandoq; præire.

In constructura vel idem repeate antea cedens

In ve suum casum soluas, vallen sis ut inquit.

Antecedens se penumero suo relatiuo postpositum / in casu eodem omittit
me coniungitur: *vt quas ad me dedisti litteras*: *tunc* *unde fuerunt.* *Licero* *proli-*
gerio. *Sed* *hoc non concedo:* *vt quibus rebus gloriemini in vobis* *eadem*
reprehendatis *Nocte* *samen et etiam oratores* *antecedens interdum* *prepo-*
nunt. *Virgil.* *Urbem* *quam statuo vestra est.* *Helli.* *li.* *ii.* *cap.* *xxix.* *Cogniti* *et*
affines *operam* *quam dare rogati sunt* *supercederunt.* *Cerenti.* *Eunuchum*
quem de disti novis quas turbas fecit. *In* *sacris* *hoc* *genus* *loquendi* *fræquens*
Et *in* *constructione* (*vt* *Galla* *inquit*). *Vel* *idem* *nomen* *repetemus* *vel* *in* *de-*
bitum *casum* *resolvemus:* *vt* *in* *illo* *exemplio.* *Urbem* *quem* *statuo* *vestra* *est.*
sic *construendum* *est.* *s. vrbis* *quam* *vrbem* *statuo* *est* *vestra.* *Vel* *sic.* *Urbem.* *t.*
vrbis *quaz* *statuo* *est* *vestra.* *Et* *sic* *in* *oibus* *alios* *casibus* *est.* *Et* *si* *in* *quos* *lam*
accidit *Ennyposis*. *que* *est* *casus* *pro* *casu* *positio.*

Cum quis, qui, quoties (uel natis) immediate

Fixum coniunctum est: casu illi iungito fixum.

Quoties substantium immediate est coniunctum cū hoc nomine quis / qui
vel cum suis cōpositis siue relativum siue interrogativum / siue infinitum sit:
substantium ponetur in eodem casu cū hoc nomine quis / qui: *Vel* *suis* *cōpositis.*
Teren. *Quod* *remedium* *eius* *in* *veniam* *fracundie.* *Idem.* *Quam* *causam*
reperient *detinor.*

Totius diuisio in partes iungas ubi uerbum

Cum toto partes casu ponentur eodem

Partibus at uerbum iungens, totum genitum des.

Quando verbum iungitur ad aliquod totum in partes postea diuisum / par-
tes cum suo toto in eodem casu ponentur: *vt* *puelle* *legunt* *flores*: *ista* *violas* /
illa *rosas.* *Quod* *si* *verbum* *cum* *partibus* *iungatur*: *totum* *ponetur* *in* *gō*: *vt*
puellarum, *ista* *violas*, *illa* *rosas* *legit.* *Et* *accidit* *figura* *Prolepsis*: *que* *est*
attributio *proprietatis* *toti* *diuisio* *in* *partes* *suas.*

Virgilius.
Ieronimus.
Iugmatis.

De antec-
ente postpo-
so suo relati-

Cicero.
Trigiles.
ellius.
erentius.

erentius.
Iem.

Prolepsis fi.

Ecludetur q̄ coniunctio s̄epe uenuste
partum uocem mutandum quæ esse uidetur
in infinitumq; modum uerbum sibi iunctum
Temporis eiusdem quod si illa expressa fuisset.

Hec coniunctio q̄ apud latinos authores sepe uenuste excluditur mutan-
do dictionem que videtur esse nisi casus in acīm et verbum sibi coniunctum
in infinitum modum eiusdem t̄pis cuius fuisset si illa cōiunctio q̄ expr̄m̄
retur vnde quum barbari dicunt gaudeo q̄ tu uales. Latini dicunt. gaudeo
te valere. Gaudeo q̄ tu adueneris. Latini dicunt te aduenisse gaudeo. Lice.
in ep̄sto. Utam mihi acerbam esse putem. Teren. Meum gnatum rumor
est amare.

Exprimit interdum quod: putus sermo latinus
Pro quia si ponas, uel propterea præit illud
Vel capite iunctum sententiæ, ep̄stoliue.

Hanc coniunctionem q̄ interdum apud latinos expressam inuenies
Vel quādō sumitur p̄ o q̄. Vel, p̄pterea illi preponit. Vel q̄n ponit in principio
ep̄stoli. Vel sententie. Lice. ad Brut. Dugebat enam molestiam q̄ magna
sapientum: cuiusq; bonor̄ penuria iam in cinitate esset. i. q̄ magna. &c. Ne
mini enim dubium est (vt inq̄ Talla) q̄ per q̄ resolut. Teren. Propterea q̄
seruicias mihi liberaliter. Lice. q̄ autem scribis: quid de exitu belli sentiam
magis consilium petere possum q̄ aliis dare.

De constructione nominum.

Possessum rogitat possessoris genitium
Eius siue loco possessuum sibi iungi
In ue loco geniti poscit quandoq; datiuum.

Romen signis possessorem regit ḡm sui possessore: Vel eius possessum
in eodem casu/gñe et n̄uero sibi coherens: Vel loco ḡi interdum dñm: vt hic
est fundus patris. Vel patr̄. Vel paternus.

Annotatio de genitiis primitiis mei tui sui. &c.
Possessum genitum refugit casum patientem
Nempe mei nostrisq; tui uestrisq; suiq;
Est pater illi mei non dicas. sed meus apte.

Romen signis possessum. i. rem possessam vel habitam. non potest p̄ possi-
dente: vel habente regere ḡis passiue signes: met. nostri. tui. uestri. et sui:
vt de fundo quem habeo vel possideo: non licet dicere fundus met. aget nos-
tri. dominus tui. mos uestri. liber sui. Quia hi ḡi non signe possessorem: sed
passiue rem. scilicet de qua/aut in quam aliquid habetur: vt amo: mei. i. amor
quem quis habet in me. non quem ipse habeo. His enim foris amorem ergo
me ipsum habeam. Quid. Tiro amore mei. Endē vbi Vteres dicebant. His
litis mis. tis. sis. nostrum. uestrum (Nam hi ḡi actiue significabāt) nūc mis
tis. sis. non sunt in v̄su. nostrum & uestrum sere partitue ponuntur. Ideo
per possessiva nos loquimur. fundus meas. tuus. suis. noster et vester. In
hoc errasse Pascua, ostendit optime Talla. quia male dixit Pascianus pro
eodem dici filius mei. et me. Et vbi Helli. l. xxi. ca. v. recte dici patrem meu

Syntaxis. v.

De exdi-
fione coniunc-
tionis q̄.

Licero.
Terentius.

De expreſſi-
ne q̄.

Licero.
Talla.
Terentius.

De possesſio-
ne et possesſore

Oulb.

B. iiij.

Lerentius.
Cicero.
Lucus.

pro patrem meum. in eundem errorem cum **Y**discia. incidisse luculentissime probat idem **V**alla. in illo **Y**lautino. in pseuco. **D**uoru labori ego hominum parsissim lubes. mei te rogadis et tui respodedi inhi. vbi labori mei. p labore meo licetio diris. Et idem **V**alla docet vt mendam esse. aut id vt rarissimum aut licenter dictum non imitandum. **P**resertim q: **Y**lauti dictum. quo nemo fuit licentia verborum liberior. teste **V**alla. Et licet **L**eren. dicit **C**onsimilis moribus vestrum. et **L**ice. p **Y**lan. **C**ontentionem vestrum. **I**dem contra **R**ullum. **F**requentia vestrum. et **L**uci. **U**ll. **D**ecadis. **P**ri. **F**ortuna vestrum. **H**ec tamen rara. et parce imitanda monent et **V**alla et **H**ini. **S**ed quoties addit omnium. cuiusq: aut duorum. frequentissima esse affirmant. In **L**ice. repes ries. In omnium nostrum humoris coherebunt et communem omnium nostrum conditionem. oim nostrum parens. **z**.

C Sic differunt amor mei. et amor meus. **z**. **A**mor mei est passive quo ego amo ab alio. **A**mor meus active est quo ego amo alium. sic **V**irtus tu quam alii habent de te. **V**irtus tua q: ism tu habes. **E**a differenta est in iis omnibus que active et passive declarari possint qualia sunt. **V**is. **M**emoria. **F**astidium desiderium. **C**ura. **O**dium. **D**olor. **P**otestas. **C**opia. **S**uspicio. **z**. **T**ribus subtasciis iunguntur hi **g**ti. **V**erbalibus: vt amo: tui. **F**astidium tui. **S**cdo. **N**omis inbus partitionem signibus: vt pars mei. i. de me. **V**ipote caput. pes. **z**. **Y**ars mea. i. qua possideo: vt hereditas. aut portio. **S**ic differunt medium tui et medium tuum. aliquid mei et aliquid meum. **T**ertio aliis que non statim passive declarari posse videntur. vt natura sui. i. de se. **N**atura sua. h. quam habet. **V**is sui. i. de se. **V**is sua quam habet. **z**.

Possest interdum possessor uult genitium

In ue loco geniti poscit quandoq: datium

Homen signis possessor regit interdum genitum rei possesse. et q:q: loco **g**ti regit dñm: vt sum dñs huius fundi. vel huic fundo.

Nomen significans affinem sive praesesse

Adq: aliquid dictum: necnon consanguinitatem

Ex poscit post se casum iungi genitium,

In ue loco geniti poscit quandoq: datium.

Homen signis affinitatem. consanguinitatem. preeminentiam: vel nomen ad aliquid dictum. regit post se **g**ti: vel loco **g**ti regit aliquam dñm. vt **C**hiemus sacer **P**amphili: vel **P**amphilo. **I**dem. pater **G**lyceris: vel **G**lycerio. **M**aria nabal dux exercitus **C**arthaginiensis: vel exercitui **C**arthaginiensi. **P**receptor huius discipuli: vel huic discipulo. **S**eruus dñi: vel dño. **H**omen ad aliquid dictum. est curius significatum ad aliud dependet. vt pater filius. nemo possit esse pater nisi qui filium genuit.

Nomen significans excellere uult genitium

Pondus materiae mensae mensura reiq:

Homen signis excellentiam regit solum genitum. vt rex regum. dñs dominans tium. **V**irgo **V**irginum. Similiter pondus regit genitum materie. vt libra crocifibra piperis talentum auri. Item mensura regit genitium rei mensurata: vt modius tritici. congius vini. **V**irga panni.

Exposcunt genitum uerbalia nomina cuncta,

de noib: signis excellens
pondus: et
ensuram.

de verbalib:
iustitius.

Cum deriuatis: quæ substantiua locantur.

Romina Verbalia et eorum deducta que substantiae ponuntur ḡt̄ res
gunt. Ut cultor virtutis philosophus. nutrit sanitatis temperantia. leuamen
doloris cōsolatio. omamētum capit̄ capelli. expectatio miserorum felicitas. &c.

In genitum mutant quartum uerbi (genitum quem
In uerbi quartum soluas) uerbalia quædam
Finita in tor, sor, trix: pro ijsq; sequentia sumpta
Ans, ens, tus, fus, xus, gus, ius, uus, idus, rus, or, et cus.
Pos, ceps, ax, ex, ux, quum actiue signat et osus,
Arius et bundus: iungas ilis, ac ulus, istis.

De Verbal
b9 adieciu

Quedam nomina Verbalia mutant accusatiuum sui Verbi in gentiuum:
qui ḡt̄ in actū sui Verbi resolui potest. Ut amator vini. i. amat vinum. Et
hec sunt terminationes verbalium: que sic construantur. Tor. Ut amator vini.
Sor. Ut defensor nostri. Trix. Ut expulsor vitiorum. Ans. Ut spirans minaz.
Ens. Ut appetens alieni. prudens et imprudens facit. Tus. Ut expertus et in-
expertus rerum. Sus. Ut profusus sui Eus. Ut perplexus huius rei. Hus. Ut
prodigus nummorum. indigus auxili. Jus. Ut prescius: vel inscius futurop.
Eus. Ut nutritius morbi. incertius mali. Idus. Ut cupidus pecunie. Rus
Ut ignarus vte. Dr. Ut memor beneficii. Lus. Ut parcus suarum rerum. Pos
Ut impoſ incepti. compos animi. Ceps. Ut particeps laborum. preceps libi-
dinis. Ar. Ut capax largitionis. rapax alieni. Er. Ut iudex rerum capitalium.
Ar. Ut dur facit. Osus quando actiue sit. Ut ambitiosus dignitatis. studio-
sus poetices. Et omnia ista cum aliis actiue resoluuntur. Mora. li. pri. car. sa-
pientie consultus. Sil. li. xi. Stuper inconsuetus opime Sidonius mense mi-
les. Virg. Expediūt fessi rerum. Livi. xxii. Cōtentos libertatis. Plini. v.
ep̄lax. Herba expulsiva venen. Virg. Largus opum. Boeti. Vite huius ero-
sa. hic eroſa nomen est. alibi participi. Sel. xv. ca. xx. Bidēdi erosus. Mint.
Falsarius literar. Apulei. iii. meta. Sui perditabūda. Grossus. li. iij. Alexan-
der humani sanguinis insatiabile. Quid. p̄dāci docilis romana iuuenies
Sed hec noia in ilis pottus regūt actū cū prepōe. Sue. Lam docilis ad ce-
tera. et cū ablō sine prepōne. Pol. li. x. ca. xlii. Luscinius greco atq; latino ser-
mone dociles. In ulus. Quid. vi. meta. Et tamen exemplis intelligat emula
laudis.

Horatius.
Silius.
Virgilius.
Liuus.
Plinius.
Boen.
Helli.
Minista.
Apuleius.
Gross.
Quidius.
Sueton.
Quidius.

syngler. .Lad magnis
experte. without. gyly. tudinem.

out of the

Ista petunt genitum, solers, expers, reus instar,
doubtfull. excelleſte. type. waye. without.
Anxius, egregius, maturus, deuius, exors
ignoraunt. doubtfull. barayne. fre or without. liberalis.
Et rūdis, ambiguus, sterilis, sic liber et ortum
wyſe or knoſ plentfull.
past hope. wyng. happy. innocent. doubtfull.
Expes, uel gnatus, ſcēlix, innoxius, anceps,

swyste. notwonte. Idem. wery. without wyte.
Impiger, in (q) solens, insuetus, fessus, et amens
lyberall. slouthfull. plenteous. cowarde. desyrous.
Munificus, secors, lætus, uretorsq; bcnignus
innocent. insaciable. florysshynge. yclowe. euell or froward.
Insous, immodicus, uiridis, flauus, quoq; prauus,
quyke. excellent. pleasaſit. slowe. wycked or curſit.
Acer, præcipiūs, dulcis, piger atq; sinister,
hedyor
wonded. hasty. without. religious.
Saucius, et præceps, uanus, sic relligiosus
valyaunt. wyſe. ignorans. out of kyddc. syke.
Strenuus, atq; cautus, cæcus, sic degener, æget
hastynge. afreyde. naſfamous. a meane or a domes man.
Festiuus, trepidus, inglorius, atq; sequester.

oratus.

alustius.
rgilius.
utus.
llus.
cero.
acutus.
olumella.

rtius.

Pulcrius exposcunt multa ex ijs sed sibi fertum.

Custa adiectiua predicta regunt gen. ut solers rerum. Hora. Expers scelos
ris. Salusti. Laudis audi pecunie liberales. Virgil. Constituam ante aras
vocu rucus. Idem. Instar monnis equum. Liuius. xxxv. Antrius glorie. Silli.
li. vii. Antria fati. Idem. v. Etos hic egregius lingue. Virgil. Eni maturus.
Sillius. li. p. i. de Hannibale. Ingenio motus. avidus fideiq; sinister. Is fuit
exuperans astu: sed deuius equi. Horatius de arte. Etors ipsa secandi. Lice.
de offici. p. i. Non solum grecarum literarum rudes. Come. taci. Ambiguis
consili. Salu. Frugum sterilis. Liui. xxxvi. Spel liberam obnoriam timoris
Sed liber potius cum ablo cum preſositione: Ut liber a curis. Obnorius po
tius cum drio: Ut obnorius morbo. Expes vite. Coliume. in preſanōe. Armo
ac militie gnaros. Virg. geor. Ignarosq; vie. Silli. iii. O felix fame. Curni. li.
vii. Intri consili innorius. Unceps huius rei apd doctos. Come. taci. Ha viba
ne militie impiger. bellorum insolens Salu. Insolens malarum artium. Sili.
li. xi. Stupet inconsuetus opime. Sido. mense miles. Virg. p. i. erpedisit felli
rerum. Idem. iii. Isc amens animi. Claudia. in. ill. consulatu. Hono. Mu
nificus laudis sed non es prodigus auri. Come. taci. Gregarius miles futuri
secors. Virg. xi. Quis leta labori. i. de laboribus ponus. Apu. iii. mera. Jam
vecois animi. Hora. vni somnios benignus. i. studiosus. Elias enim dñi re
git ut sum benignus tibi. Liui. xxxv. Insous culpe. Taci. At letitia. ita me
toris immodicus. Persi. es modicus voti. Silli. v. Ille quidem cruda mente
et vtridissimus ire. Silli. ix. flauusq; comex. Curio. i. qui sibi p arte flauas
comas facit (authore Rint). Nam flauis comis qui ipse p naturam flauescit
comis. Idem in eodē. Heu patria. heu plebes scelerata i praua fauoris. La.
Vespasianus acer militie. Apulei. iii. Vir sublimis animi virtutisq; precio
puns. Selli. x. ca. iii. Tenebat amicos nostros domo ille fandi dulcissimus.
Sillius. xv. Quorum serples arar per rura pigerrimus vnde. Apul. iii. Egra
corporis saucta animi. oratus cum ablo. Virgil. Videceps animi p animo.

AVirg. **T**ut ego veri vana sero. **I**ustinius. **J**uris religiosissimus. **L**actius. **P**aulinus strenuus militie. **S**illi. **q.** **H**ec cecus fari dicimus abeunte favore. **I**gnarus fari. **B**usonius in mosella. memorabo quietas agricolas legumos catos/ fraudisq; potentes. **S**illi. **r.** **D**egener alec virtutis patrum. **B**upli. **iiii.** **N**egra corpora. **S**tati. **vi.** the. **F**estinus voti pater. **L**ivi. **v.** ab viba trepidi rerum suarum **L**actius. **H**ec ipse inglorius militie. **S**illi. **xii.** **I**nglorius sus. **S**tati. **vii.** the. **F**idel pacisq; sequestra mater eras.

AVirgilius.
Iustinius.
Lactius.
Sillius.
Linius.
Statius.

CAnnotationcula.

CQuanq; hec & alia adiec ina mola cum genitivo constructa apud poetas et historicos leguntur. oratus tamen pleraq; ex ss cum abeo apud oratores inuenies. de quibus latius infra dicemus.

De causa
efficiente/fo
mali/finali/
materiali.

Effectum causae genitum uult efficientis.

Formalis, uel finalis, uel materialis

Econtra effecti causae poscunt genituum.

CEffectum postulat genituum cause tam efficientis/ formalis/ materialis/ & finalis. Et ediuerso. Cause predicti effecti genituum postulant. Cause efficientis: vt laus victorie et Victoria laudis. Formalis: vt mons mire magnus dantis/ et mura magnitudine monitis. Materialis: vt agger lapidum. et lapides aggeris. Finalis: vt spes premii. et premium spei. libido amoris: et amor libit dantis. opus uirtutans: et uirtus operis.

De effec
ti eius cons
tructio.

Effectum efficientis uult quandoq; animatis

Vel possessuum uel pro arbitrio genituum.

Materie genitum raro possit sibi forma

Sed possessuum aut sextum cum praepositivo

Atq; aliquid factum uice deposit genitui

Illius ob quod fit possessuum sibi iungi.

CEffectum quandoq; (hoc est in rebus animatis) postulat indifferenter genitum vel possessuum efficientis: vt poesis **A**virgilii/ vel **V**irgiliana. Idem forma materie raro genitum sed vel ablatum cui prepositione poscit: vt anulus aureus vel ex auro. Similiter ad aliquid factum (hoc est quod ad ipsum altius rei fit) loco genituii possessuum ibi iungi poscit: vt domus carbonaria: que carbonibus reponendis sit / domus ceruissaria/ ceruissatoria/ penaria/ lignaria/ cerotum furorum: cum armamentarium: theca pennaria.

Contenti in se uult genitum uas quodq; liquoris

Quo si sit uacuum, capiendo illi tamen aptum

Vult possessuum sibi iungi non genituum.

CHomina vasorum volunt post se genitum liquoris in se contenti: vt cuppa vina/ amphora ceruissaria/ catus olei. Sed si huiusmodi vasa vacua sint/ ad liquoris tamen recipiendos apta: non genitum sed possessuum illius liquoris flagitatur. **V**t cuppa vinaria. amphora ceruissaria/ catus olearius.

Denoib
nigritibus lat
dem v^{er} ded
cub.

Post possessorem possessum et mobile iungit

(Dedecus aut laudem quae signant) in genitivo

Grammaticus, sexto tamem orator dat utrumq;

Historicus sexto dat possessum atq; peota
Et possessori coniungit mobile casu
Possessum et genito ponit quandoq; poeta
Et possessori nonnunq; mobile iungit.

C Possessor regit genituum sui posselli signis laudem vel dedecus: ut vir
magni ingenii, quem loquendi modum quatuor modis esserunt authores.
Primus est grammaticus: quum substantiū laudem aut dedecus signis
cum suo adiectivo in genitivo casu ponitur. ut puer prestans forme Scōs orato-
rius: quādo substantiū huiusmodi cum suo adiectivo in ablō ponit. ut puer
prestanti forma, et hic modus vistorior est ce. eris et venustior. Tertius est hi-
storicus quando substantiū hīmōi in ablō ponit: et adiectum cū possessore
conuenit. ut puer prestans forma. Quartus est poetus et licentiosus: quā-
do hīmōi subīl. antīū ponit in genitivo: et adiectū cū possessore connectit. ut per
prestans forme. Virg. Arīt infelit anīnt. Idem. O prestans animi iuuenis.
Possessum partem signans quandoq; poeta
In quarto ponit connectens mobile toti
Fit metri id causa, refugit quod sermo solutus.

C Quando possessum laudem vel dedecus significās signū etiam partem al-
tius totius. poeta interdum (licet licetiose) ponit partem metri causa in actō
adiectū totū connectēs. Virg. Nymphā nuda genu sinus collecta fluentis
Illiū tamen loquēdi modū in soluta oratione refugit orator. Et accidit Syncē-
doche figura. Estq; attributio partis ad aliqd totū sub proprietate verbī vel
adiectū. Vel Syncēdoche est quādo proprietas partis (hoc est verbum vel
adiectū) cum toto conuenit, et pars in actō ponitur. ut sūm albus faciem.
doleo caput. Et est alta Syncēdoche indirecta tamen: quādo pars non est de-
essentia totius. ut apd Virgīl. Profusus sante vitis.

Quum praeclī nomen coniunctum est immediate
Fixo: tunc petit id fixum perclī genitium.

C Quando nomen et praeclī signū immediate cum alio substantiū conve-
gitur illud substantiū regit genitius praeclī. ut panis triū denariorū.
Artificem signans operis raro genitium

Sed possessiū uult: ats sic artificisq;.

C Nomen signū artificem experit possessiū operis: et rarissime genī. ut
sarcitor calcearius. futor vestiarius. tector stragularius. faber lignarius. fusor-
erarius. Similiter hoc nomen ars posuit possessiū artificis et non genī. ut
ars textoria. sullenaria. tinctoria.

Cum substantiū quoties uenit immediate
Temporis, aut spaciī, nomen pone id genitium

Vel possessiū, possessiū sibi si sit

Pro posselliis sed diminuentia ponas

Maxime in ijs, quæ annis subsistunt parua tenellis

Istis nominibus semper genus id reliquisq;

Non possessiū sed iunge dies genitium.

C Quoties cum nomine substantiū immediate conuenit nomen signū tūc aut

Virgilius.

Virgilius.

Synecdoche
ura.

Virgilius.

Denib; cū signū
antibus.

et noībus ar-
cum et ope-
ri.

Noībus
aut spaciī

spacium: tunc illud substantiuū vult indiferenter ḡm epis / aut spaci / vel eius
possessuum (modo posse suum habeat) Ut iter vnius dies / vel diurnum. iter
vnius pedis / duorum / vel trium mensuram: vel iter menstruum / bimestre / trimes-
tre. Latitudo vnius pedis / duorum pedum / pedalis vel bipedalis. Crassitudo
do vnius digiti / vel vnius pollicis. digitalis pollicaris. Sed in his que tenet
lis parua adhuc subsistunt annis (authore Galli) possessuum loco diminu-
tiuis vñimur. Ut puer vnius anni / duorum / trium / quattuor annorum: vel puer
anniculus / bimulus / trimulus / quadrimulus. Vnius anni vel anniculus pullus
porci vnius anni vel anniculi. puella vnius anni vel annicula. In hīmōi in nōd⁹
hēc teneri annis adhuc pua sūt (et id gen⁹ aliis ḡm huius nōis dies et non pos-
sessuum usurpam⁹. Ut puer vnius dies / duorum / diez: nō aetern⁹ / biduanus.

Galli.

Quando loci nomen sequitur fixum immediate

De nōis
cor⁹ post s̄ba

In possessuum id mutatum iungito fixo

Fixum possessor nō sit, raro in genituo

Ponitur: et sexto nunq̄ cum praeposituo.

Quādo immediate post nomen substantiuū sequit nomen loci: pulcre istud
nomen loci in possessuum mutatum cum substantiuo precedente cōnectet. Ut
consul romanus: vīnum cretricum / legati hispani / elephanti arabici / fraga
montana / mala punica. Et rarissime post hīmōi nomen usurpatur ḡtis / nisi
quum substantiuum est possessor illius loci. Ut rex Anglie. archidux Burgun-
die. In quibusdam in appellatiuis indiferenter usurpatur ḡtis vel possessuum
ut prefectus vībis vel vībanus / consuetudo forensis vel sōu mos patrius vī
mos patrī. Et nunq̄ abrūtus: ut Virg. mātuanus. non de Mantua. Thomas
equinas. non de aquino. Scolasticus patauius. non de pataua.

De nōis
signib⁹ p-
tē vel s̄ba

Partem quod signat nomen post se genituum

Totius petit, aut possessuum sibi iungi

Sed partis poscit pars duntaxat genituum.

Nomen signis partem vult ḡm totius: vel eius possessuum indiferenter
ut caput bovis vel humanū. cornu bouis vel bovinum. Pars tamen sue pars
ḡm tantum regit et non possessuum: ut frons capitū / non capitalis: plā-
ta pedis non pedalis: digitus manus non manualis.

In possessiuis intelligitur genitius

De ḡtō p̄m
ui intelecto
possessuo.

Primati, referas cui adiectum siue relatum

Et cui nonnunq̄ fixum structum appositive.

In omni possessuo intelligit ḡtis casus sui primitiui cui referre licet adie-
ciuum relatum: et aliqui connectui substantiuū per appositionem: ut apud
Ouid. Tu mea defuncta mollitur ossa cubare. Idem. Non mea scriptales-
ges que sum sub motu ad histrum. Hiero. regum. iū. Tulit filium meum de
latere meo ancille tue dormientis. Boett. Solant mei nūc mea fata sensis.
Lice. iū. de ora. Tōlūsti. v̄stre oīm parū.

Vult partitium partitueq; locatum

Omne sibi nomen genitum, aut quartum praeente

Inter, uel sextum cum praeposito ex sibi iuncto

Omne nomen partitium et partitive possum: ut distributiuum / interro-
gatiuum. institutiuum. cōparatiuum et superlatiuum: et omne nomen numeris
le tam cardinale q̄ ordinale regunt genitium casum vel accusatiuum cum

Inter ablatum cum ex. Exempla partitiae: ut aliquis ciuitate inter claves vel ex ciuitatibus. Distribuunt: ut quilibet illorum inter illos vel ex illis. Interrogatur: ut quis illorum inter illos vel ex illis. Infiniti: ut quicunque vestrum inter vos vel ex vobis. Comparatur: ut fortior manuum inter manus vel ex manibus est dux. Superlatum: ut fortissimus grecorum inter grecos vel ex grecis fuit Achilleus. Numerus cardinalis: ut unus milium inter milites vel ex multis. Ordinalis: ut pimus omnium inter oes vel ex oibus.

De simili
et dissimili.

Cerentius.
Virgilius.

De adiecti
is que regat
in vel ablatu
i preponere.

De nominibus
partibus diuiti
as aut paucitatem.
Virgilius.
Viduus.
Oratius.
Cicero.

De adiecti
partitiae
situ in neu
to et substan
to in geno
casu.

Terentius.

notatio.

Dissimilis similis quando ad mores referuntur.

Exponunt genitum, quando ad formam quoque ternum.

CSimilis et dissimilis quando referuntur ad mores regunt genitum. quod est ad formam dictum (auctore Diome). Teren. Domini similis es. Virgilius. Sic canibus catulos similes sic maribus hedos.

Certus cum dubius sic sollicitusque; securus

Exponunt genitum aut sextum cum prepositu.

CHez nomina certus. dubius. sollicitus. et securus regunt genitium vel ablatum cum preponere. ut sum certus huius rei. vel de hac re.

Divitias signans vel egestatem genitium

Poscit vel sextum (quod rarius est) sibi iungi.

CHomines signis copiam vel egestatem regit genitum vel ablatum. qui pulchrior est oratoibus magis visatus. Copiam: ut apud Virgilius. Quam diues. ecclias neve lactis abundans. Egestatem: ut apud eundem. Opis haud indigat nos. Epule. Necunq; satis locuples. Tacitus. Egena aquarum regio est. Quidam. Quis matrem nisi mentis mops insumere nati. De ablativo apud Horatium. Diues agris. Cicero pro Roscio. locuples metu. Idem in oratore. Inops verbis. cum multis alijs que fastidij causa emute.

Cum recto aut quarto coniunctum est mobile fixo

Quod partitiae sine fixo est mobile sumptum

Pulchrius id ponas singulare in neutro aliquando

Substantiato: ac eius fixum genitio

Eiusdem numeri semper cuius sicut ante

In constructura fixum adiectumque; soluta

In casu genere et numero ponentur eodem

CQuando adiectum quod partitiae ponit potest cum substantio in nomine nativo aut accusativo casu est coniunctum. illud adiectum venit in neutro genere singulare substantiato aliquando ponit potest: et substantium in genitio casu eiusdem numeri cuius fuit prius. Teren. Si sensero te aliquid fallacie conari. Idem. Quid negocij istuc est tibi. Idem. Quidvis oneris impone. Idem. Da mihi hoc negocium. Idem. minus specie est. Plurimum laborum suscepit. Et in constructione adiectum et substantium resolventur in eodem casu genere et numero: ut plurimum laborum suscepit, t. plurimos labores. Ideo dixi aliquando: quod quedam adiectus que partitiae ponit possunt non sic construuntur: qualia sunt omnia nomina distributiva. preter nullus, pro quo nil et nihil ponuntur. Etiam comparativa et superlativa: preter plus minus et plurimum. Etiam numerata tam cardinalia quam ordinalia.

Substantiato tu nunq̄ ponito neutro.

Sufficiens, magnum, paruum, maius, quoq; nullum
Sed pro ijs, sat, multum, plus, atq; parum, nihil, et nil
In constructura haec : et in anteriora resolues.

Dec adiectiva: sufficiens / magnum / paruum / maius / et nullum: nunq̄ pos-
suntur in neutro ḡne substantiato: sed loco illorum ista. satis / vel sat / multus /
plus / parum / nihil / et nil. et in constructione ista in illa superiora resoluentur.
Virg. Nec sat rationis in armis. i. sufficiens ratiō. Teren. Satis pericli cepti
adire. i. sufficiens periculū. Multum ponderis. i. magnum pondus. Plus
doloris. i. matorem dolorem. Parum spēi habeo. i. paruum spēm. Nihil vel
nil rei tecum habeo. i. nullam rem.

¶ De constructione datiuī.

Mobile quodq; bonum signans afferre malumue
Cuius uult ternum, aut uicinum, conueniens ue,
Aut inconueniens, quædam et uerbalia passum
Quæ signant in illis sic dus finita uel osus.
Et finita uius uel ab obuio uel uia ducta,
Interdum genita quædam ex ijs iuncta leguntur.

Datiuum casum regunt adiectiva: que bonum vel malum alicul afferre
signit: ut seruus uiles / gratus / fidelis / mortigerus / ac acceptus dñs. Crapula
exstalis / pestifera / inimica / perniciosa / lethalis / iniqua / aduersa sanitati.
Dñm similiter regunt signia vicinitatem. ut ager vicinus / finitimus / cōfinitus /
conterminus / coniunctus / cōtiguus / primus / propinquus vbi. Hidem signis
conuenientiam vel inconuenientiam. ut lapis quadrans / aptus / cōgruus
idoneus / concors / equus / conformis / consentaneus huic loco. Atra dissensio-
nea / discors / dissona / contraria verbis. Similiter construuntur quedam ver-
balia: que passionē signis finita in illis / in dus / vel in osus: ut pulchritudo amas-
bilis omnibus. Tyrannus rigidus subdolis. Aliena virtus formidolosa regis-
bus. Similiter construuntur deducta ab hoc nomine via / vel ab hoc verbo
obuio: que in uius effertur. Virg. Regna inuisiuita. locus nemini per-
uius. Virg. Cui maior media se se uult obuia si uia.

Virgili.

¶ Annotatio.

Quedam ex ijs adiectiva que regunt dñm: leguntur etiam cum grō: sed
vit n̄ spud poeras vel histoucos: qui grō etiam pro abtrō (grecorum more)
vuntur. Luca. Quem metuis par eius erat. Silli. uisi. Octavianus mentisq; pa-
res: omittimus nisi metri causa: etate mentesq; pares. Iusti. xlii. Chalybes flus-
minus huius finitimi appellati Virg. xli. Pierere regina toti fidissima dextra.
Apuleius. vi. Cum primum predicti inq; conterminos locos appulit. Hiero.
in sacris. Conformes fieri imaginis det. Horatius in sermo. Illi nos vicina
trutci illula cepissem: cum id genus aliis parce imitandis.

Luca.
Virgilius.
Apuleius.
Hierony.

Vtile quod signat, uel delectabile honestum.
Ijs uel contrarium commutes mobile pulchre

Syntaxis. vv.

C.j.

De adiecti-
uis q; virtutis
Voluptatem
honestatem
vel ijs cōtra-
rium.

In substantium casus quandoq; datiu*ī*

Quod substantium e diuerso in mobile soluas.

Casus adiectuum sign*ū* vtile vel damnum / delectabile vel ingratum / honestum vel turpe: quandoq; in substantium d*rī* casus commutari pot*ō*. Vtile
vt hoc est vtile vel cōmodum mihi. q*ō* pulcrius d*rī*. hoc est mihi vnitati / com
modo: vellucro. Damnum. vt hoc est mihi damnum. nocium pericul
sum. Pulcrius. hoc est mihi damno. nōcumento. vel detrimēnto. pericul
o. Delectabile. vt hic sermo est mihi delectabilis. dulcis. iucundus. letus. pul
crius. hic sermo est mihi delectabilis. dulcis. iucundus. letus. Ingratum
vt hec verba sunt mihi ingrata. acerba. molesta. Pulcrius. hec verba sunt
mihi in gratitudini. acerbata. molesta. Honestum: vt duco hoc mihi honestum. decors
i. amplitudini. ornatum. Pulcrius. duco hoc mihi honestum. decors
i. amplitudini. ornatum. Turpe. vt tu hoc putas tibi turpe. Vtuperabile.
ignominiosum. Pulcrius. tu hoc putas tibi turpitudini. Vtuperio. ignominie.
Est posses*ū* ui pronomi his in uoce sumptus

Primi ternus casus quandoq; uenuste

CLoco p*ō*nois posses*ū* non iuueniste interdū v*surpāt* d*ī*is sui p*ō*nitut*ū*:
vt hic est aduocatus meus vel mihi. diminuam caput tuum vel tibi.

CDe constructione accusatiui.

NOmnia nulla regunt post se quartum propria ui
Quattuor hisce modis tamen asciscant sibi quartū
Ex ui p*rä*positi mediantis, p*rä*positiue
Cum in se uim retinent, posita aut pro participante
Siue figura re, refugit quod sermo solutus.

CAccusatiuum casum nulla nomina p*prī*ia natura regunt. Quattuor tamen
modis ac*mī* sibi asciscere possunt. Nam ex vi p*rä*ponis mediantis hoc est
quoties dictio adiectuum sequens i*st*gt illud ad quid aliq*ū* sit: vt miles aptus
pugne vel ad pugnam. Sed quando adiectua naturam p*rä*ponis (vnde
nascuntur) in se retinent: vt proximus hosti vel hostem. Tertio quando pro
participis sumuntur. vt ignarus causas. precius futura. i. ignoras causas.
presciens futura. populabundus agros. Inuentis tamen parce v*ti* ad horou*ū*
Li*ū*. x*v*. Citabundi castra hostium. Sisenna in. u*ū*/histo. ap*ō* Helli. Pop
ulabundus agros ad oppidum peruenit. Apulei. li. iii. Multi numero mi
rabundi bestiam confuebant. Idem li. ix. Manum sacerdotis osculabundus.
Justinus li. v. Gratulabundus patrie expravit. Exosus et perosus sunt par
ticipia. Nam cum grō constructa. non pro participis: sed pro verbalibus pos
nuntur. Quarto figurare: hoc est per Syncedochen: quādo pars in ac*mī* pos
nuntur: et adiectuum partis cum toto conuenit. vt palidus faciem. Sed hunc
loquendi modum soli poete licenter v*surpāt*. oratores vero fugiunt.

CDe constructione ablatiui.

PLenum uel uacuum sic ornatum aut spoliatum
Nomina quae signant sextum poscunt sibi iungi
Intetdum genitum gr*ē*corum more reposcunt
Quādam uel quartum cum p*rä*posito, quoq*ū* sextum

et nos p*ō*
i. p*ō*bus
sib*ū* possessi

ulla adiecti
regūtac*mī*
a natura.

oia signata
enitidinem
cūtatem/
iationem/
ationem.

Sæpius at genitum plenus petit, atq; refertus
Nomen, sed sextum cum præposito, simul absq;
Participans, veluti uacuus quod uult genitium.

Ablatiuum casum regunt nomina que signe plenitudinem vel vacuitatem (auctore Ualla). Plenitudinem. Ut creber procellis affricus. Uella turgida vento. Equus fetus armis. Vacuitatem: ut in secunda prole. steriles frugibus. in antis spe. terra tenua segetibus. Generationem: ut amplius honoribus. clarus sanguine. onustus auro. pollens ingenio. splendidus cultu. Privatus nem. ut orbis parente. Vidiuus vrore. captus oculis. nr. dus virtute. truncus manibus. Uirg. pu. loca feta furennibus austris. Uuid. si meta. Ambrosius succo saturos. Uirg. eglo. distentas lacte capellas. Idem p. i. eni. Et spolii orientis onustum. Silli. Nec nudus Virtute Syphar. Uuid. Uiba parente suo quicunq; volumina tangit. Stati xi. Ettores patria regnog. Plinius xvi. ca. xii. Caputius omnibus immunis. Horati. Vidiuus pharetra rissit Apollo. cum multis id genus aliis.

Uirgili.
Quidius.
Silius.
Statius.
Horatius.

Annotations.

Terentius.

Regunt quedam ex his predictis interdum genitium: sed apud poetas et historicos. et grecorum more. qui ablatiuo carent. Teren. Sumi omnium rerum satur. pro rebus. Tacitus. Provinciam annone secundam. Uuid. Sanguinis atq; anime corpus inane fuit. pro sanguine. Idem meta. viii. Uobis immunibus huius esse mali dabitur. Paciuius. Oneratus frugum et flor. Uelautus in ruden. Uibas auriss opumq. Silli. Alduus tell. Solinu. Ager creticus sylvestrium capiaturum copiosus. Quedam etiam regunt accusatum intercedente prepositione. et etiam a' latium. Justinus. xlvi. Hispania in omnia frugum genera secunda est. Apulei. Ad equam steriles. Minuita. Imminutis mali malo: aut a malo. Sed hoc nomen plenus (ut Ualla sentit Cicerone fretus) genitium frequentius qd ablatiuum regit. sicut refertus quando est nomen. Sed quando est participium (eodem auctore) regit ablatiuum cum vel sine prepositione. Sicut hoc nomen vacuus. quod aliquando regit genitium. Terentius. Plenos rimarum sum. Uirg. Que regio in terris nostri non plena laboris. Idem. Crura rh. mo plene. Cicer. Referto predonum mari. Bellius. Islibrum multe varieg historie refertum composuit. Cice. pro co. His rebus Italiam referunt. Ualeri. li. vii. Vacua rationis anima. Cicer. offici. primo. Cum sumus necessaria negocis curisq; vacu. Salustius. Qui de rebus magnis consultant ad odio. amicitia. ira. atq; mire. ricordia vacuos esse decet.

Sextum poscit opus non flexum quando necesse

Signat: semper et est (habeo nunq;) sibi iungi

Vult. et tum pones, in terno semper egentem

Ac opus in recto. ni infinitus modus obster

Infinitiumq; modum uult post se aliquando

Præteriti interdum uel extum participantis.

Hoc nomen opus indeclinabile signis idem qd necesse regit post se ablatiuum casum intercedente hoc verbo est. Et nunq; cum hoc verbo habeo (auctore Diome) apd latinos cōiunctum legitur. Et tunc res agens ponetur in diō: et hoc nomen opus erit nūi casus. nūi impeditatur per infinitiu modum.

Ut mihi est opus pecunia. non sūr habeo opus pecunia. Et licer i sacr; legat.

Syntaxis. vv.

C. iij.

Dominus his opus habet. Interpres non latinos: sed grecos imitari voluit.
Cicero. Licero ep̄t̄p̄ nono. Authoritate tua nobis opus est et cōsilio. Postular alio
Cerentius. quando in loco abl̄i infinitum vel coniunctum modum intercedente vt.
Salustius. Teren. Quid minus opus fuit: q̄ hoc p̄clus tangere. Idē. Sed nūc peropus
Opus est: aut hunc cum ipsa / aut ali quid de illa me aduersum hunc loqui. Idem
Opus est vt cōvenitām P̄aphilum. Aliqñ postular ablat̄i participi p̄teret
ip̄is in loco infiniti. Sal. Nam et p̄usq̄ incipias cōsilio opus est. L. cōsulere.

¶ Annotatio.

Hoc opus et sextum petit in, uel de, praeunte
Sub uice uel sexti genitus, quandoq; repertus
Ast opus adiectum patitur quemuis sibi casu in.

Hoc opus indeclinabile pro necesse quatuor modis construitur. Primo
modo haber dñm et abl̄i: intercedente hoc verbo est: vt superius dirimus.
vt opus est mihi libro. Seco opus construitur cum abl̄o intercedente de: v̄
in Lice. li. ep̄t̄p̄ vii. Opus est huic de limate et polo tuo iudicio. Idem
xii. Si qua in re opus ei fuerit: ueris. Tertio cum ge: quod tam parce est
imitandum. Ap̄ulei. li. 1c. Eius opere mihi est opus. Quid. de arte. ii. Nec
minor est virtus q̄ querere parta uerit. Casus inest illic hinc erit artis opus.
Quarto adiectum ponitur opus indeclinabile pro necessariis. a. um. et per
mittit se cum substantiuo contingit in quevis casu: precipue in nō et actō.
Lice. ii. ep̄t̄p̄. Ut nobis et auctor est opus. i. necessariis est. Lui. xxiiii.
Et comparāda ea que in rem opus erant. i. necessaria. Lice. ad am. vi. Dis
cess nummos mihi opus esse. ad apparatum triumphi. i. necessarios.

Est usus, uice opus tertium poscit quoq; sextum.

Usus aliquando capitur pro opus: et regit similius ablat̄i cum dītivo in
tercedente verbo substantiuo est: vt mihi usus est libro. i. opus est. Selli. ii.
p̄i. ca. xiiii. Propterea pecuniam qua sibi nihil esset usus: ab illis quibus eas
sciret usus esse non accipere. Plau. in asinaria. Viginti iam usus est filio ar
genti minis. Hinc tamen loquendi modus est minus frequens.

Dignus et indignus sextum genitum ue reposcunt
Sæpius et sextum uel nominis in uice pulcre
Infinitum, subiunctiuum ue modum des
Dignus honoretur dic quem cuncti uel honorent.

Dignus et indignus regit ablat̄i: et (quis ratus) gen. Et non unq; in
uice nominis asciscunt sibi orate infinitiuū modum: interdum cōiunctiuum
vt ille dignus est honore/ honoris honorari / vt honoretur / vel quem omnes
honoarent. Cicero. Indigna homine questio. Idem pro aruspicum responsis.
Dignum eius imperii. Suero. in othone. Successio imperii dignum.
Aigr. Et vitula tu dignus et hic.

Asciscit sextum solum sibi comparatiuus
Rectus siue alius cum q̄ si quando sequatur
Ille subauditio regitur uerbo, aut repetito.

Comparatiuus gradus regit ablatiuum solum: et hoc quoties compara
tio non sit inter duo eiusdem generis: vt sum doctior ille. vel illis. Et anno
sādum est/ vbi nominatiuus casus aut aliis sequitur hoc adverbium q̄/ post

Ius est pro
pus est.

icelli.

Dignus et in
gnostribus
odis p̄struit

Cicero.
ueroni.
Srgilius.

Apparatiuus
radus cum
ab̄o solum.

comparatiuum gradum: Ille casus non regitur a comparatiuo sed a verbo subaudio vel repetito. Et sum doctior quod tu. s. es. Quid. Multus inueni quod te genus omne ferarum: quod repere inuenire mitem. Lice. ad Luceum. Horioem me puto quod te. supple quod puto te. Illud ait Virg. En grauiora timeret quod mors te Sycheti. concisum est. pro grauiora timeret quod. s. ea que morte Sycheti occides runt: vel quod abundat: ut ait Servius.

Quid.
Liceo.
Virgilinus.

¶ Annotatio.

Excessum signans sextus sit quando relatum
Siue negans. per quod tu nunquam soluto sextum.

De ablativo
se excessum.

¶ Ablatiuus comparatiui signis excessum quoties in relatiuum qui que quod vel dictio negativa nunquam potest resolvi per aduerbiu quod. De relatiuo sic. Vide fratre quo iunior non aut dices quod qui sum iunior. ne relatiuum qui amittat copulatiuum vim. De dictio negativa: ut puerus nullo vestruz est doctio: non potest exponi quod nullus vestrum / quod negatio in grammatica solutione debet precedere. Illud in sacra. Bonum est considerare in domino quod considerare in hoie. Bonum pro melius non reperit apud latinos hunc locutio.

Comparatiuus
et superlatiuus
regunt casu
suorum positiu
rum.

Quos rogitat positus casus uuit comparatiuus
Atque superlatus gradus ex uero significati.

Virgilinus.

Hos ultra excelli sextum poscunt aliquando.

¶ Comparatiuus et superlatiuus gradus natura significati regunt omnes casus quos eorum positiuus regit. Virg. Horio: ut non sit canibus quod Deusa nos sit. Idem. Granissima virtus Baccho.

Omarius c
paratiuus.

Pulcrius in neutro ponatur comparatiuus

Post nihil et quicquam quid cum genus id reliqui sunt.

Macte cum
ablativo et rar
grado.

¶ Comparatiuus gradus omarius ponitur in neutro genere post hunc non nihil quid quicquam et similia. Vnde omarius. v. Rihil Licerone eloquentius.

Quid Pompeio affabilius? En quicquam zoolo mordacius. quod nullus Licerone eloquentior. Quis Pompeio affabilior? En quicquam zoolo mordacior. Doc docet Walla: et ex docissimorum lectione ipse facile cognoscet.

Virgilinus.
Lurtius.
Statius.
Silius.

Macte petit sextum. raro et quis genituum

¶ Hoc nomen macte signis magis aucte: tam in vero singulari / quod in plurali buntur ad declinatum regit ablatum sine prepone. Virgil. Macte noua virtute puer sicutur ad astra. Quintus Lurtius. l. u. ill. Aos quidem macti virtute estos te inquit qui puer intellectus quanto satius est fastidere regnum quod accipere. Statius. v. the. Macte amico iuuenis. Exemplum ubi gen regit. Silius. the. Macteo virtutis aucte. Papini. u. the. Macte amico dignis. Statius. u. the. Macti amici. Non uiuandum nisi poetice.

Terentius.
Lurtius.

Seiunctum signans depositum mobile post se
Casum ablatiuum cum praeposito praeneunte

¶ Adiectua signata se iunctionem vel separationem regunt post se ablatum casum cum prepone: ut liber a cura. Tranquillus a turba/ securus ab hostibus ocyosus vel vacuus ab omni molestia, longinquus a mari, peregrinus vel exul a patria. Teren. O geta quid ego a vobis alienus sum. Idem. Tu ocyosus ab aucto ille cura absunit. Luri. Absont a voce motus erant. Virgil. Tu sic eris alter ab illo. Lice. Cuim a terris lunga et ylma a celo. et c.

Virgil.

De verbis
miles casus
opulans.

oratus.
laudia.
erentius.

1128.

in substan-
i pbum cū
rōe laudē
dedecus
ite.

De constructione uerborum.

COnnectit similes casus sum, multaq; uerba
Passiva, et motum quæ signant, siue quietem.
Addas quæ includunt in se motum latitantem.

Exto forem iungas sic persistentia uerba

Dictio quando sequens præiensq; ad idem referuntur.

Casus similes connectit hoc verbum sum es fui, et multa uerba passiva.
Ut eligor, declaror, sto, vocor. Et uerba signata motum aut quietem. Ut eo, curro, sto, sedeo, et motum latente in se includentia. Ut viuo, mouor, nascor, evaso.
Exsto similiter exto et forem, et signata perseveratiam, ut persevero, perso-
sto, persisto, maneo. Et hoc summatum est intelligendum, quando dictio pre-
cedens et dictio sequens ad idem referuntur.

Annotation.

Explicit copulant casus uerba impliciteq;.

Cuverba copulant casus explicite et implicite. Explicit de nominativis.
Hoc a. pa. sermo. Remo contentus viuat. De viuendo. Claudio. Natura beatus
omnibus esse dedit. De accusatio. Leren. Apparet hunc seruum esse dominus
pauperis. De gen. vici. et ab eo non leguntur exempla apud authores pro-
bos. Implicite copulant in nō et actō tantum. De nō. auctoritate. Leren.
Ne mihi: disce esse pater ab his qui vere sciant. intelligitur neūs tu. ante dis-
sce. Idem. Que sese in honeste optauit parare hic diuicias: q; in patria paus
per viuere. sensus est. Que magis optauit hic in honeste diuicias parare: q;
subaudi ipsa optat pauper viuere. De actō. auctoritate Leren. Expediit bonas
nas esse vobis. latine dū. nec esse copular dissimiles casus. nam actus casus
vobis. post vobis intelligit. Et est sensus. Expediit vobis. s. vos esse bonas. Et
in sacrificiis. Dedit eis potestatem filios dei fieri. Vbi subaudiuntur se fieri filios.
Esiae. vii. Numquid vobis parum est molestos esse hominibus. Et mille alia
Bliquando esse et hīmōi nullum casum expresse ante se habent nec subaudi-
tur nominativus. habebunt tamen post accusativum, et ante intelligetur. ac-
cusativus generalis aliquem/ qui semper venustius subauditur q; exprimit.
Quintilla. li. vii. An huic procuratorem esse licuit? ante esse subauditur alia
quem. Videor mihi esse doctus/ et non docto. apud doctos leges.

Regentia genitium.

Sum post se genitum casum uocis comitantis,
Quæ possessori signat iungi rogabit.

Dedecus aut laudem si signat uult genitium

Vel sextum qui crebrior est magis atq; uenustus,

Historicus sexto dat possellum atq; poeta.

Et possessori nonnunq; mobile iungit.

Possellum et genito ponit quandoq; poeta

Et possessori nonnunq; mobile iungit.

Choc verbum sum es fui. regit genitium casum dictionis significantis
possessori: ut dñi est terra. Quod si laudem aut dedecus significet regit ges-

nitum vel ablatum indifferenter: sed frequentius et venustius ablatum. Teren.
Hulius consilius sum. Salu. Lucius Catilina nobili genere fuit. Historiographi et poete dictionem laudem aut dedecus signem in abeo aliqui ponunt et adiectum laudis aut dedecoris cum possessore adiungunt. Ut ille est clarus ingenuo. et aliquando poeta ponit rem possessam in genitivo et adiectum cum possessore connectit. Ut ille est prestans animi. Teren. Et falsus animi est. et mille alias grecorum more/ qui ablative carent.

Quarto uel genito structum dicit misereri
Seruius, at genito, aut ternō sentit Diomedes.
Sed soli genito iungunt platerūq; latini.

Rerum dumtaxat satago poscit genitium.

Misereor eris. (ut asserit Diomedes regit genitum vel dicitur; et ut indit Ser.) regit genitum vel acutum: sed propter tritionem latinorum usus cum genitivo solo constructur. Virg. Huius nostri miserere. Idem. Misere laborum tantorum. Sataga quod signum antrius res curio regit genitium huius nominis rerum tantum. Teren. Dic clima satagit rerum suarum.

Quartum uult miseror, genitum aut ternum misereisco.
Misereor ariis. semper regit acutum. Cesarin con. Cum familiaribus communione malam miserabantur. Misereisco/ is. a miseror: idem signum regit sicut misereor genitum rarius dicitur. Stati. pu. the. Et generis misereisco tu. Boett. illi. de conso. Diligentur bonos et miseresce malos.

Obliuiscor egit sic indiget ac reminiscor
Exposcunt genitum quartum aut sextum sibi iungi

Rarius asciscunt egeo ingeo sibi quartum.

Obliuiscor reminiscor/ egeo/ et indigeo regit genitum acutum vel ablatum. Egeo in et indigeo/ rarius acutum regit. Diomedes. Reminiscor facti/ factum/ et factio. Teren. Ita sum oblitus mei. Virg. Pomacis degenerant succos oblitum priores. Cice. Ut tuis intimis suscipiendis obliuiscetur. Salu. Alterum alius auxiliu egit. Helli noctium atticarum. Multo egeo. Virg. Nec tali auxilio/ nec defensibus istis tempus egit.

Deposcunt genitum, aut quartum, memini atque recordor
Interdum sextum, de, preposito praēente.

Memini et recordor regit genitum et acutum. Authoura. Teren. Facta ut huius rei meminerit. Virg. Huius memini si possit tenerem. Hiero. in Ezechie. Sim intquat et non recordabor amplius. Virg. Si rite audit recordor. Aliquam ablatum de preponere pieunte. Cico. plu. Flacco. De vita de manu de armis mea minoritis. recordemini. Idem pro planctio. De illis recorder.

Sed memoro signans memini poscit genitium,
Aut ablatium praenunto preposito de.

Memini signum idem quod memoro ut mentionem facio. regit genitum ut ablatum. Quintil. Hoc oino huius rei meminit poeta. Idem. De quibus multi meminerit.

In mentem uenit genitum, aut cum de sibi sextum
Iungi uult, recolo quartum, raro genitumque
Postulat et memoror genitum aut quartum sibi iungi

Terenius.
Salustius.

Misereor et
genitivo et rarius
tertio.

Virgilius.

Terenius.

Cum genitivo ac
vel ablativo sine
preponere con-
structur obli-
uiscor: remi-
niscor. egeo
indigeo.

Diomedes.
Terenius.
Virgilius.
Cicero.
Salustius,

Cui mentem venit iungitur aliquando cum genitivo: qui genitivus regi-
tur a neō subauditō memoria: ut si dicam. In mentem venit mihi eius ipsi:
sensus est. In mentem venit inītī memoria vel recordatio eius temporis.
Cicero. actione. illi. in Terrem. Nobis totius terrī venit in mentem. Idem in
v. de finibus. Platonis venit in mentem. Idem p. Sylla. Quum matrona p
et Virginum veniebat in mentem. Barissime aliter loquitur. Cicero. Recolo p
reputo. repeto. meditor. et mente traxo: regit acīm. Hiero. in plo. para. Si
quis in hac interpretatiōe voluerit aliquid reprehendere: int̄ proger hebreos
suam cōscientiam recolat. Cum grō apō Grego. tantum legatur. Quum prius
rit vītē recolo. Memor aris deponēs regit gīm. Cicero. actione. illi. in Catī.
Sui oblitus alīl̄ memorētr. p alius grō. Hiero. Memorabō iusticie tue so-
lius. Idem. Memorari testamenti sui sancti (quītī Gallā neget) Cum grō.
Augu. Memoraberis dñi dei tui. Regit etiam acīm. Hiero. in Salo. Memo-
rare nouissima. et in eternū non peccabis. Dicāt et memoro. as. acītūm.

De verbis
q̄sitiōis cū
ō grō actō cū
i vel m.

erentius.
cero.

triplicata

CDe constructione datīi.
Acquisite uerbum uult omne locatum
Cui quid sit siue est, acquirentis sibi ternum
Actīe signans acquīsiti quoq; quartum
Et quartum ad praeunte uel, in uice terni aliquādo
Ultra acquirentis ternum depositulat altrum
Quorsum signantis uocis quandoq; uenuste
Vel quartum ad praeunte uel in uice terni aliquādo.

Cōmne verbum acquisitum possum regit dīm casum dictionis acquiren-
tis: cui aliquid sit siue est. Preterea omne verbum actīe signis regit acīm
rei acquirentis. Et si dicam. Do tibi pecuniam: tibi est dīctio acquirens: pecu-
niā est res acquirentis. Et in loco dīi acquirentis regit interdum acīm interces-
sante hac preponē ad vel in: ut molitur mihi: vel in me insidias. Terenti.
Ronne ad senem aliquam fabricam fngit. Idem. Edico ne vim facias in
illam. Idem. Quam iniqui sunt patres. in adolescentēs iudices. Cicero. Ad
Eppū claudū senectutem accedit ut cecus nascere ur. Ultra etiam dīm ca-
sum acquirentis et accusatiūm acquisiti / verbum acquisitum regit alies-
tūm datīum dictionis signis quoīsum: ut si dicam. Do tibi equū. forte ques-
tos. quoīsum: respondeo. dono. Teren. in Eunucho. Hanc mihi dono dedui.
Idem. Tu Islandi ubi ducis. Cicero. Neq; negligētia mihi ass. das velim.
Et aliquādo in loco illius datīi signis quoīsum regit accusatiūm interce-
sante hac prepositione ad vel in. Teren. in an. Ad hec mala hoc mihi acces-
sūt. i. additur. Cicero. Ad illam optimam et predaram predam: velut cumulus
iccedit. Serui Roscius damnatio. Teren. Se commendauit patri in clientēs
Iam. Exempla dictionis signis cui aliquid est. Cicero in ep̄lis. Lura: ut in-
celligas. hanc nostram commendationem magno sibi forte adiumento.

Sum sic consimiles casus nectentia uerba
Supra acquirentis ternum casum sibi nexum
In ternum mutent. ultra ad quid significantis
Deposcent altrum ternum, aut quartum ad praeunte.
Cō hoc verbum sum similiter verba similes casus cōnectentia iuxta datīus

Acquisitentis possunt interdum mutare casum post se conseruare in datiuum.
Teren. Mihi soli ridiculo fuit: fuit tibi Voluptati effectus sum multis admittantibus
rationis domus mea pater tibi hospitio. Hoc tibi presidio matus sum mundo
iudiciorum. Præterea aliquando venuste postulat alium datiuum dictionis si-
gnis ac quid: vel acem cum hac preponere ad: ut sum tibi viriliter familiæ curan-
tis vel ad familiam curandam. Teren. Vide oī signa huic esse ad sus-
litem. Idem. Aliquos aduocabo amicos q̄ mihi ad hanc rem adflue. Idem
Opus est uxori pluscula supellectile ad nuptias. Hoc sit mihi cōmodo moro
bo leuando: vel ad morbum leuandum. Hoc tibi presidio inimicis expugnā-
dis: vel ad inimicos expugnandas. et hoc modo possunt verba cum triplici
datiuo construi.

Sum pro habeo positum possessoris sibi ternum
Postulat. atq; rei possessæ uult sibi rectum
Infinitiuus sibi: ni quando modus obstat.

Hoc verbum sum interdum pro hoc nō habeo/ es. ponit: et tunc possessor
in deo ponetur: et res possessa in nrō: nō per infinituum impediatur. Virgil.
Est mihi nanc domi pater. i. habeo patrem. Nisi infinitius obster: tunc nrō
ponet in actō. ut non dubito fautores esse tibi. i. te habere fautores.

Post se depositum uerbum quodcumq; datiuum
Signans congruere aut occurrere siue iubere
Auxilium ferre, aut insistere uel famulari
Cum paribus sensu iubeo poscit sibi quartum.
Sed rogitant quartum leuo cum iuuio sic sua nata.

Datiuum regunt verba que cum signis cōgruere: ut congruo/cōsentio:
assentio/conuenio/arideo/applaudo/assentior/assentor/adulor/blandior. Si-
milit signis occurrere: ut occurro/obuio/obuenio/interuenio/eu-
sino/innuendo. et oī verba cum obuiam iuncta. ut eo/pdeo/creo/venio/redeo
pcedo/curro/occurro/equito/progredior/egredior/obuiam tibi. Insuper si-
gnis iubere: ut iubeo/impero/mando/precipio/edico: que etiam acem res-
gunt. Item signis auxilium ferre: ut subuenio/suuccurro/suppeteo/suppetias
fero/aurilis vel opem fero/aurilior/optimulor/patrocinor/adminiculor/adsu-
preno sum/presidio sum. et ut vult (Terotus) pfectio. Sed leuo et iuuio cum
suis compotis regunt acem: ut leuo. iuuio. alleuo. subleuo. eleuo. releuo. ad-
iuuo. coadiuuuo. aduluo. coadiuuo pauperem. Datiuum etiam regunt signis
insistere: ut insisto. incumbo. infudo. vaco. intento. intendo. inuigilo. inhereo.
inhi. indulgeo. insto. asto. assisto. substo. subiusto. operam do. anūnum appli-
co vel adiungo. initor. Præterea signis famulari: ut seruo. de seruo. subser-
uo. ministro. administrō. subministro. suggero. subiacio. milito. famulor. an-
cillor. annicincolor. cum id genus alios.

Ternum uel quartum sibi subiungi rogitabunt
Hæc moderor medicor comitor medeor uel adulor.

Hec verba moderor medicor/comitor medeor et adulor tam Sulpitio
Ascensio testibus, regunt in differenter accusatiuum vel datiuum. si qua sunt
sæ significatione conformia regunt datiuum et accusatiuum. Virgil. Senis-
bus medicantur anhelis. Lactan. vi. Iniquitatum medere vulneribus.

Syntaxis. vv.

D. j.

Terentia.

Sum p ha-
beo positum

Signis con-
gruere occu-
rere iubere
auxiliari ins-
ttere famula-
ri.

Sulpitio.
Ascensio.
Virgil.
Lactan.

Lerentias.
Hierony.
Salustius.
Cicero.
Suetoni.
Plinius.
Quintius.

Leren. Quas quum res aduersae sint: minus mederi possis. Virgili. xl. Sed non dardanec in dicari cupidis icum Evaluat. Dicitur etiam medico/as. Idem geor. Seneca videlicet quidem muleos medicare serentes. Hierony. in Hieremias dixit. Quis medebitur tui. quod ratur est. ei vir imitandum. teste Quinti. Salusti. Quis libido gentibus moderatur. Lice. p. M. Le. Pus daturus moderatur orationi mee. Suet. in Bugu. Hec successum Victoriae moderatus est. Lice. p. ballo. Neq; esse constantiani puto: sententiam aliquam tanq; aliquod nauigium. atq; ex reipu. tempestat moderari. lectrum est moderatio/as. Comitor: cõe est: vt comito: te: et abs te. Plini. Quicunq; eum comitatu fuerat. Legit etiam comitoras. actuum. Quicunq; de ponto. Quem pia nobiscum proles comitauit eunt. Tacitus. Ligillum adulatus est. Inuentum est a dolo as. Lice. li. q; tuscu. Adulati sanguinem postulum. hoc est lambit vel ebibit. Hale. mati. Si. Dionysium non adulares: ista non es. Hinc passuum adulor: aris. qd rato legitur. Lice. p. offi. Hec adulari nos sinamus. Lucre. Longe alio pacto gannitu vocis adulant. Plini. Libro nos uicas lenocinatur. et blanditatur. Lice. Tibi scruter. tibi lenocinabitur. et c.

Vult ternum uerbum suadere placere fauere

Et parere notans. simul ijs contraria sensu.

Datiuum casum regunt verba q;: ecunq; signia suadere: Ut suadeo/ sub/suadeo/ persuadeo/ dissuadeo/ consulo. Similiter signia placere: Ut placeo. moremgero. inseruo. satisfacio. gratumfacio. gratifico. obsequor. glorior et his contraria: Ut displiceo. succenso. irascor. qd etiam ables (cum pretuncro) postulat. Similiter. signia fauere: Ut faueo. aspiro. annuo. innuo. coquinisco. amicor. suffragor: et ijs contraria: Ut noceo. off. cito. incommodo. imp: opero. inuideo inimicor. iniurior. minor. minitor. refragor. ludificor. Verba dare. Similiter signia parere: Ut pareo. obedio. obtempero. acquiesco. ausculo. et audio qn p obedio sumiatur. Et ijs sensu contraria: Ut resisto. resto. obsistio. obsto. repugno. illudo. iulto. oppono. obliktio. aduersor. obuersor. relucio. obluctio. obnitor. renitor. insidior. cum id genus aliis.

Offendo et ledo post se quartum rogitabunt

Vult stomachor sextum cum præposito præeunte

Et sic irascor. quod uult quandoq; datiuum.

Offendo erledo acim postulant: Ut offendi vel lessi pedem. Stomachor posse ablatum cum prepositio/e cum precunte. Leren. Id quidem mecum sit: matabar. Irascor regit ablatum cum prepositione/ vel datiuum: Ut irascor tecum. vel tibi. Plau. Non amabo irasci Amphitro Sosie. Lini. xxii. Hec vice cem nostram irascere. subauditur propter vicem.

Cum quibus est iuctum non poscunt pleraq; uerba

Ternum uel sextum cum præposito præeunte

Hos ultra quartum quæ sunt actiua reposcunt.

Uerba pleraq; composta cum prepositione con: dattiuum vel ablatiuum cum hac prepositione cum postulant. Ut congruo tibi vel tecum. consentio tibi vel tecum. congrego hosti vel cum hoste. et ea que actiua sunt uera hanc constructionem regunt accusatiuum. Ut comparo Homero vel cum Homero Virgiliu. Sed crebrius cum ablativo preente cum construuntur.

In citra motum uerbis coniuncta quibusdam

erba colun
ia cum con
m vel abla
si cõ preeu

Nunc ternum poscit, sextum nunc in p̄æunte.

Cum motu poscit ternum aut quartum in p̄æunte

Et sine p̄æposito cum quarto lectum aliquando

Quedam verba composita cum hac prepositione in citra motum n̄ sic. cu^z datiuo/nunc cum ablatiuo hac p̄eipositione in p̄æunte construuntur. **V**erbo
firū hastam pectori. **V**el in pectori. **I**nūcio hunc scrupulum. **V**el in hunc. **I**n
filio naui. **V**el in nauem. **I**mmittit ou. **V**el in os. **T**imor invasit animo. **V**el in a-
nimū. **C**ollumella. **O**liue sicut matri inherent. **C**lce. ali. de natu. deorum. **I**n
Vniuoth erescet. Et aliquando licet raro et poetice cum accusatiuo sine p̄e-
positione. **A**pulei. in. vii. **L**onge peiores inhesimus laqueos.

Verba ad certamen spectantia iungito sexto

Cum sibi p̄æiuncto, at terro hæc dat sape poeta.

Querba ad certamē pertinēta regunt ablatiuum cum hac prepositione
cum: **V**t certabo tecum. **P**oete tamen huiusmodi verba datiuo sepe adiūtū.
Alrig. **P**lacido ne etiam pugnabis amor. **I**dem. **I**mpar congressus Achill.
Idem. **D**ic mecum quo pignore certes.

Omne petit neutrum signans excellere ternum

Vel quartum, et sextum siue p̄æposito p̄æunte.

Qomne verbum neutrum signis excellere. **V**t antecello antecedo. anteo.
antesto. **E**c. regunt datiuum et accusatiuum et ablatiuum sine p̄eipōne. **V**er-
ecello tibi vel te viribus. **C**lce. p **C**ome. **Q**ui eloquentia ceteris antecellis.
Suet. in **A**ugusto. **M**agnificentia omnes antecessit. **P**lat. in **a**ulu. **C**urtus
omnibus rebus antecedit. **L**acitus. **H**abilitate ceteros antecedit. **A**pulei. li. iij.
Robore. ceteros antestabat. **I**dem. **U**nus robo. ceteris antestaret.

Exposcit dominor ternum aut quartum: p̄æunte

Nunc in, nunc inter, uel sextum cum in sibi iuncto

Cum genito legitur dominor simul auxiliari.

Dominor aris. regit aliquando datiuum. **A**lrig. **E**cclis dominabatur ergis
aliuando accusatiuum p̄eente hac prepositione in vel inter. **O**uid. **E**t qd
dominari in cetera possit natus homo. **A**lrig. **I**nterq nientia culta **I**nfelix
lolum. et steriles dominantur auene. **E**liuando ablatiuum cum prepositio-
ne in. **S**alust. **F**orma in omni re dominatur. **L**egitur in sacris dominor cum
genitivo. **H**icrony. li. ecclasiasti. **D**ominatus est bestiarum. **I**dem in **E**sai.
In die salutis audiens sum tu.

Acquientis ternum, acquisiti quoq; quartum

Actiuum impedit poscit, quartumq; aliquando

Acquientis et acquisiti uult sibi sextum

Deponens et in or structuram poscit eandem.

Imperio actiuum. regu dñm acquientis. et actiu acq̄siti. **V**t imperio tibi
munus. et alq̄s regit actiu acq̄rente. et ablūt acq̄siti. **T**er. **S**uma salute sunz
parmenonem imperit gnato. **I**mperior aut deponens eodē modo cōstruit.

De constructione accusatiui

Verbum omne actiuum p̄æ se deposit agentem

Rectum uel quintum, et post se quartum pacientem

Syntaxis. v.

Eccl.
ca. c̄ p̄eipō
in datiuū ve-
ablū p̄eente in postulātū

Col. immella.

Licero.

Apuleius.

Verba certa
re signia res
gut ablū cu
p̄pōe cum : e
sepe datiuui

Verba eret
lere signia. i

Dominator
cum dñō/ acrī
siue ablō cū
prepositione

Epistles.

Imperior.

D.ij.

Omne verbum actuum regit ante se nominatum vel vocatum agens
et post se acm patientem: ut ego lego Virgilium.

Pulcre interdico ternum sextumq; reposcit

Cum terno et quarto legitur iunctumq; aliquando

Rarius et quis quartum et sextum sibi iungit

Obsto quum signat, ternum poscit sibi solum

Interdico quadruplicem habet constructionem. Primo elegantissime et
frequentissime regit daturum cum ablative: ut interdico tibi domo mea.

Suetoni. in Augusto. Alteri ob ingratis et malisolu anum domo et pro-
vincis interdixit. Sic impersonauer recte dicimus. Plini. li. iii. Quibus

squa et signi interdictum est. Scdo regit actum cum dative, ut interdico tibi
libros meos. Suet. in Domiti. Interdixit histrionibus scenam. Liu. xxvii.

Feminis duntaxat usum purpure interdicimus. Justi. li. v. Lui paulo ante
omnem humanam opem interdixerant. Senecali. ep. x. lxvii. Interdices
michi inspectionem rerum nature. Quis meta. vi. Lui quondam regiam or-
bem interdixit. Idem. Si tubes cesar statim illi domum meam interdicam.

Tertio (qd rarissimum est) inuenitur accusatum cum ablativo habere. Cesari.
li. p. de bello gal. Omni Gallia romanos interdixisset. Quarto interdico p
obsto regit unicum deum. Lice. u. in Aerem. pater improbus/ cui nemo in
terdicere possit. i. obstat. Rotundum est diligenter verbum tam elegans.

In video ternum poscit. post hunc quoq; quartum

Interdum sextum cum uel sine praepositivo

Iunxit. et antiquus Plautus terno genitium.

In video quatuor modis constructum legitur. Primo cum dative solo.

Martia. omnibus inuidas inuide nemo tibi. Scdo omni cum ablative: ut
in video tibi felicitatem diuinas. &c. Quintilia. videtur hanc constructionem

Vnus antiquam damnore: verum cum apud latinissimos frequentissime
legatur. et ornare quidem recte imitandum. teste Servio in illud enet. vii.

Effecta senectus/ inuidet imperium. Idem alibi. Liber panpineas inuidit
collibus umbrias. Lice. Optimam nobis naturam inuidisse videantur. Pli.

Hec ego (ut multi) in video alijs bonum quo ipse careo. Apulei. Mihi ious-
tuna diuinitas inuidet. Liu. li. ii. Non inuidet illa laudes suas mulieribus vis-
ri romani. Tertio daturum cum ablative intercedente prepositione de. vel in.

Cicer. p. Lu. Flac. Purpuram tyriam in qua tibi inuide. rarus tamen los
quedi modus. Quarto Plautus ille antiquus quo nemo verborum licentia

(authore Valla) lenocinante datus gnm adiungit dicens in Mustel. Ne
eorum quisq; inuidet commodi. qui loquendi modus a nobis fugiendus

tanq; a scopulo si pphaeanno. apud Hellum credimus.

Ad quinos sensus quae spectant omnia uerba

Quaeque timere notant simul haec intelligo sentit

Exposcunt rectum aut quintum pre se patientis

Et post se quartum depositunt uocis agentis

Cerba ad quinque sensus pertinentia: ut audio/ video/ gusto/ olfacto. tango
et signia timere. Ut timeo. meteo. paveo. formido. horreo. horreco. Similiter

hec verba intelligo. sentio: postulante ante se nominatum vel vocatum pas-

tientem: et post se accusatum agentem.

Passiuia asciscunt rectum casum patientem

Præ se uel quintum post se poscunt et agentem

Sextum præposito sibi iuncto siue datium.

Contra omnia verba passiuia regunt ante se nominativum vel vocativum patientem: et post se ablativum cum prepositione: vel dative agentem: *ut tu amar*s a me *vel mihi*: idem est quod ego amo te. Et hoc modo licet mutare actiua constructionem in passiuam per oēs modos et tempora. et ediuerso.

Passiuia exposcunt ultra patientem et agentem

Quos actiuia regunt omnia iungi sibi casus.

Contra verba passiuia ultra agentem et patientem regunt omnes casus suorum actiuarum: *ut littere* dantur a me: *vel mihi* tibi ad patrem: *hoc est* do tibi litteras ad patrem

Hæc uapulo uenoio rectum patientis

Deposidunt sextum cum præposito uel agentis.

Contra neutropaassiuia. Vapulo. Veneo. Isto. construuntur cum nominativo casu patientis. et ablativo agentis cum prepositione: *ut Vapulo a piecepro*re.

Quinti. li. ix. *Un ab reo fustibus Vapulasset*. Et alibi. Fabricius respondit: secuie spoliari mallei: ab hoste vinire. i. Vendit. Hiero. *E* dñō facit est illud.

Exulo depositit rectum casum patientis

Atq: loci sextum cum uel sine præposituio.

Contra quum *Priscia*. et alii plures non pbent recte dict. *Exulo a principe*. Et p̄cipue quum nulla occurrit testimonia. Que apd p̄bos legimus p̄duces re non veremur. Inuenimus *Exulo* cōstructum cū ntō casu patientis. et ablativo nois signatis locum. aliquādō cum prepōne aliquādō sine. Macro. li. satur. vii. ca. vii. Si p̄p̄ter hoc a coniuūis exulabit philosophia. procul hinc facessant et alumne et. Honestatem dico et modestiam nec minus cū sobrietate pteratē. Teren. in Eunu. *Domo exulo*. *E*xulo dicit quasi ex solo eo.

Nubo mari poscit ternum, et rectum mulieris

Infinitius ni quando sibi modus obstet

Inq: loco terni sextum lego cum præente.

Contra verbum nubo. is. postular datiuum viri: et nominativum mulieris. nisi hoc verbum nubo fuerit infinitiū modi: tunc enim mulier in accusativo possetur. Teren. in an. *Elebant hodie filiam meam nubere tuo gnato*. *E*t loco datur nominativus cōstruatur cum ablativo: prepositione cū p̄cante. Teren. *Matam inueni nupream cum filio tuo*. *N*ubor passiuie olim. in sacris. *In celo* neq: nubens. neq: nubentur.

Quum uideor signat puto ternum semper agentem

Postulat: et rectum patientem, quandoq: cernor.

Iram semper, passiuui more reposcit.

Contra hoc verbum videor signat idem quod puto. as. postular semper da entem: et nominativum patientem: *ut ego puto* hanc vitam acerbam qd per se dici potest. acerba mihi videat hec vita. Sed qn signat idem qd cernor: more passiuui possum. *ut sbs te vltibi videor*. i. cernor *ut* aspicio.

Syntaxis. v.v.

De passiuo
cōstructione.

Contra neum
passiuis.

Quinilia.
Hierony.

Discrebū.
Terentius.

Clubo.

Terentius.

Videor.

D. iij.

Pro uario sensu communia singula uerba
Structuram actiuam sic passiuamq; reposcunt.

Cetera omnia communia pro varietate significacionis. nunc actiuam. nunc
vero passiuam constructionem sequunt. ut ego criminore. vel a me vel mis-
bi tu criminaris.

Includunt sensum passiuum neutra uenusta
Morum quæ signant, sic deponentia uerba
Tempore præterito, reliquis ab eo quoq; ductis.

Cetera neutra et deponentia motum signia. includunt passiuam signationem
in præterito perfecto tpe. et alios temporibus ab eo formatis. Virgil. Venit
summa dictis. Teren. Hinc profectus est menses tres abest.

Transitiua sibi deposita omnia uerba
Ultra acquirentem ternum quartum quoq; uocis
Illiis: uerbi inquam actus transire notatur
Ternis per sonis passiuentur quoq; neutra

Omnia verba transitua sive activa sive neutra. deponentia vel commis-
sia regunt ultra datiuum acquirentem etiam accusatiuum illius dictionis in
quam transit actus verbi: que etiam potest esse nominatiuus casus nō passi-
uo. ut orauit tibi ventam. Virg. En quis conseuimus agros. Conor tibi insla-
dias. interpretor tibi Virgilium. Et ea que neutra sunt possunt passiueri in
terris personis. ut aratur arantur. bibitur bibuntur.

Interdum poscunt quartum sibi neutra soluta
Vi alterius uerbi intellecti, aut præpositiue
Quartus in aduerbum, uel quando sit resolutus
Siue figurate ueritat quod sermo solutus.
Deponens uerbum structuram poscit eandem.

Cetera neutra quatuor modis accusatiuum regunt. Primo modo per sub-
sidium alterius verbi intellecti. Virg. Somosum pastor. Coriolan ardebat
Alerim. hoc est ardenter amabat. Secundo modo per præpositionem intellectam
ut commissa pauesco. i. ppter commissa. Tertio modo per mutationem accu-
sanui in aduerbum. Juue. Que curios simulant et bacchanalia viuunt. hoc
est bacchanaliter. Quartu modo per figuram. Synecdochen. ut doleo caput.
quem loquendi modum orator refugit in soluta oratione. Nam dicendum est
caput dolet.

Exposcunt quartum conformis significati
Cuncta sibi (quæ neutralia) platiq; uerba.

Omnia ferme verba quæ neutralia sunt possunt regere accusatiuum eas-
sum conformis significati: ut apud Boetium. Hunc eostinuum iudicium fudi-
mus. Idem. Magnum quidem certamen certavimus. Ille granem seruile
seruitutem: qui antium vitios seruum habet. Hoc Esealus. Augu. datus.

Postulo posco peto doceo rogo flagito celo
Exuo cum uestit monet in duo calceo cingo

Virgili.
Terentius.

Virgilius.

Virgili.

uenatio.

ocul.

Erudit atq; precor percontor et exigo iunge
Obsecrat obtescor cum exoto interrogat oro
Horror cum natis geminos poscunt sibi quartos.

Chec verba postulo / posco : cum alijs supramemoratis duplificem accusatiuum regere possunt: vt postulo te veniam. **L**ullius hoc te obsecrat. **V**irgil. x. **I**udacem te poscimus omnes. **I**n sacris li. regum. **D**edit mihi petitionem quam postulauit eum. **P**laus. **Q**uam tu virginem a me repolcia. **I**n sacris. **S**i filius petterit patrem suum ouum. **S**taati. x. **E**t que te leges precepitq; fortia belli Erudit genitir. **Q**uid. **H**ortaturos sequi damnosasq; erudit artes **L**uca. **D**ur etiam votis hoc te fortuna precatur. **P**laetus in pseu. **S**unt que te volumus percontari. **L**icero pti. de legibus. **T**e Veritatem exigant. **I**dem in pti. contra **C**atili. **Q**uod te iamdudum horr. **L**icero.

Virgilius.
Plaurus.
Statius.
Quid.
Lucanus.
Licero.

Quæ rogitare notant crebro magis atq; ue nuste
Exposcunt quartum rogitati: illius et unde
Deposcis quicq; sextum cum præpositiuo

Cherba que rogitare signe **V**ulcanus et **V**enusstus regunt accusatiuum rei rogitate: et ablaciuum cum prepositione illius rei vnde rogitatur aliquid. **V**t postulo veniam abs te. **L**ice. p mure. **E**adem precor a dñs immortalibus.

Licero.

Verbum ornare notans uel denudare requirit
Ornati quartum per quam pulcre, atq; rei qua
Ornatur quicq; sextum, quandoq; datiuum.

Cherba signia ornare vel exuere regunt accusatiuum rei ornate: et ablaciuum sine prepositione illius rei qua ornatur aliquid: **V**t omo domum floribus / vestio te purpura / induo me bysso. cingo me gladio. calceo pedes cothurnis / velo vel tego domum latere calamis vel stramine / sterno aream strispis / exuo humerum pallio: denudo corpus vestibus. et aliquando dattiuum. **Q**uid. meta. fluminisq; obliquis cinxu declivis ripis. **I**dem. **I**amdudum vincula pugnat exuere ipse sibi. **S**ed poenitum.

Quidius.

Celo uult binos quartos, uel sub uice quarti
Alterius sextum cum præposito præeunte
Personæ et ternum sibi iungi uult aliquando.

Hoc verbum celo regit aliquando duos accusatiuos: **V**t apud **T**eren. Ea ne me celest consuefec filium. Aliquando loco alterius accusatiui regit ablaciuum cum prepositione: **V**t celo te de hacre: vel celo hæc rem de te. **E**t quandoq; regit dattiuum personæ: **V**t celo tibilibum. **T**eren. in phor. **S**i hoc celestur patri in metu sum. **A**emili. probus de vita albiciadi. **I**d albiciadi diuinus celari non potuit. **L**uca. **A** superis celare diem. **L**icero li. ep̄larum. vii. **B**assus noster de hoc me libro celauit.

Terenius.

Ternum quum quarto poscunt respōdeo mitto
Adiūcio scribo uerbum omne loqui quoq; signans
Interdum quartum cum præposito ad uice terni
Hos ultra poscunt ternum aut quartum ad præeunte
Compello appello sic conuenio alloquit affor
Atq; interpellō quartum solum rogitabunt

Licero.

C Datiūm et accusatiūm pōscunt he Verba respondeo/mitto/adūcio/serbo: et omne Verbum siḡns loqui: vt loquor. dico. aio. memori. Verbum facere Verbum p̄ferre/offerre/narro. Ut nullum verbum mihi respondit. misit. adies est. scripsit. Vel locutus est. Et loco datius interdum postulant accusatiūm cū tūm Vel actū ad preiunera dictionis siḡnis ad quid (vt superius est dictū) Ut nullum verbum mihi vel ad me respondit aut locutus est. p̄positio Vel ad p̄positum. Nec tamen compello. appello. conuenio. alloquor. assi. interpello solum actū regunt. Ut compello. appello. conuenio. interpello. alloquor. assi te. de confero. colloquor. confabulor. et ceteris superius dictum est.

Vult auferre notans uerbum ablati sibi quartum

Illius de quo et quicq; auferunt quoq; ternum

Pro terno interdum sextum cum p̄positiūo

C Verbum siḡns auferre postulant accusatiūm rei ablare: et datiuū illius vnde auferunt aliquid: vt aufero. rapio. abripio. diripio. eripio. precipio. surripio. adimo. demo. subduco. sublego. subtraho. detrahō. furor. predor tibi vē stem. Et interdum loco datius postulant ablatiūm cum p̄positiūe. Teren. Ex criminē hoc antiphonem eripiam. Lice. li. ii. epistolarum. Ego si in p̄s uincia detrahere de sua fama quicq; cogitasset.

C Annoratio.

Cum natis priuo spolio fraudo abdicat orbo

Emungo euacuo castro frustro ex (et) inanit

Eluit expello uiduo exheredo reposunt

Illius abs quo priuatur quicq; sibi quartum

Priuati et sextum semper sine p̄positiūo

Sed legitur frustor (raro et si) cum genitiūo

Abrogat exposcit quartum et ternum sibi solum.

C Hec verba priuo. spolio. fraudo cum compositis. vt depriuo. suppicio. era polio. dispolio. defraundo. Similiter abdico. orbo. abrogō. expello. viduo. exheredo regunt accusatiūm illius rei vnde priuatur aliquid: et ablatiūm sine p̄positiūe illius rei qua priuatur: vt priuo te rebus. Livi. Dicato: se magistratu abdicauit. Teren. in phor. Emunri senem argento. Euacuo animam vitūs. Ex ianio amphoram vino. Castro te testiculis. Frustor/vel deponens frustor te spe. i. fraudo/vel decipio te. Frustor legitur cum grō apud Selli. Captionis versute excoitate frustatus est. Virgil. Tam multis viduasset viribus v̄bem. Abrogō/ as. actū et datiuū regit Lice. pu. ad Heren. Que res fidem abrogat orationi. i. auferit. Dicimus etiam abrogatur lex. i. infirmat et euā abragat legi. Lice. ad Heren. Lui legit abrogatum vel derogatum sit.

Pono fero capio cum p̄s post ante reposunt

Quartum cum terno, sic actua omnia serme

Post p̄s et sub iuncta, ac soli terno dato neutra.

Sic constructa leges iuncta ad vel in ob simul inter.

C Hec Verba pono. fero. et capio: composita cum pre/post/aut ante. regunt accusatiūm et datiuū: vt prepono. prefero. postpono. postfero. antrepono. antefero. antecapio libertatem diuītis. Similiter actua pleraq; oīs compo-

Cerentius.

Verba siḡnts
nūtationē cū
ictō & ablō si
le p̄pōne.

Litus.

Cerentius.

Selli.

Virgil.

Cicero.

Verba cōposi
a cū ante. p̄e
host et sub.

Ita cum pre Vel sub cōstruuntur: vt prescribo/preservio/prefinio/predico/presfigo/pieparo: cum alijs. subigo. sublego. subficio. sappono. substerno. subdo. subiugo. :cum multis alijs. Teren. Tute his rebus finem prescripsisti pater. Idem. Cheream huic rei presicimus. Idem. Et te clam subduxisti nobis. Idem Qui hunc supposuit nobis. Neutra pleraq; solum datuum habent: vt subridco tibi. succurro tibi. subfideo tibi. &c. Erasmus. post habeo pecus niam fame. Exempla de ad. Admolitus est illi malum. adiacet egypto. de in indormit saxis. de ob. obganuit nobis. de inter. internisceat vera falsis. interuenit colloquio. hec Erasmus.

Terentius.

Commoneo admoneo poscunt quartum et genitium
Aut ablatium cum uel sine præpositu

Commoneo et admoneo. p memorem facio: triplicem habent construacionem. Primo regit actm et gen: vt admoneo te offici. Salu. Admonuit alijs egestatis/altum cupiditatis sue. Quinti. Gramaticos offici sui cōmonemus. Seco actm cum abltō sine prepōne. authore Mancinel. vt admoneo te officio. Tertio actm et abltm cum prepositio. Lice. illi ep̄tar. Putant ea de re te admonendum. Regit etiam p horto: duplē actm sicut suum p̄missiu moneo. de quo superius. Teren. Ridiculum est te illud me admonere.

Quintilla.
Cicero.
Terentius.

Accusare notans uerbum, aut damnare reposcit

Quartum accusati uel damnati et genitium
Siue ablatium cum præposito simul absq;
Criminis aut pœnæ, at sextum cum sunt sine fixis.
Adiectuorum cum uel sine præpositu
Exceptis tanti pluris quanti atq; minoris
Cum natis semper quæ ponentur genitio
Criminis interdum quartum iungi sibi poscunt.

Verba signia accusare vel damnare regunt actm accusati vel damnati: et gen: vel abltm cum/vel sine prepōne/ criminis aut pene: vt accusare hunc potes furti/ furto/ Vel de furto. damnavit hunc vniuerse pecunie/ vniuersa pecunia/ Vel de vniuersa pecunia. Hec Vells. Livi. Sed nequaq; tantum relatum est quante summe damnatus fuerat. Sed hmoi & ha postulant semper abltm: cum/ Vel sine prepōne cūm adiectuorum cum sine substatiis ponunt. exceptis istis. tanti quanti pluris: et minoris: cum cōpositis/ que semper grō (quum sunt sine substatiis) ponunt: vt accusare huc potes fuit Vel sacrilegū Vel virtus vel de virtus. Ambobus vel de ambobus: non autem virtusq; vel amborum. Verba sunt Valle. Regit aliquā actm criminis. Lice. p. de orato. Nam q; ineritiam accusas adolescentium. Lice. p Sylla. Qui alterum constitutiois accuseret. Bemili. pbus. Accusatus hoc criminis. Belli. li. xvi. ca. iii. Timerchum de pudicitia accusaret. Ugo te furti. i. accuso. Gueto. in Lesa. Dolobellam repetundarum postulavit. i. accusavit. Lice. ad Heren. Arcessit Lepio malestatis. i. accusat de peto in malestatem principis. Idem. i. offi. He quem vñq; innocentem iudicio capit is arcessas. i. accuses. Teren. Si herum insimulabis avaricie male audies. Quid. Utinam temeraria dicar. Criminibus falsis insimulasse virum. Lice. li. ad Heren. Si quisq; furti arguat. Solt. In aliquo peto argutus. Bel. li. iii. Notabatur impolitie. i. incusio. Lice. Boni cives nulla ignominia notau. Ter. Hic furti se alligat. Lobs.

Verba accusacionem au dānationēs ḡntia c̄i act et grō. aliquā ablatiuo.

Accusare v dānare signi sūt hec. acciso. a guo. reprehēdo. criminor. insimulo. ag postulo. alio go. astiugo arcesso. et genu s̄ alia.

erony.
cero.

agni preci

uantiuis
:ci.

uanto pre

erba ad pie
i spectatia.

alustius.
irgili.
crennius.

alla.

erba regen
gem adie
tuorum.

norium reddit. Plau. In penu. Furti se astringit. I. obnoxium facit. Hierony.
Qui alteru[m] medacu[m] criminari; desine ipse mentiri. Cice. Sceleris cōdemnas
generum suum. Idem Si unicus es in me iudex: cōdemnabo eodē te crīc.

¶ Annotatio.

Et si huiusmodi adieciua tanti quanti minoris pluris leguntur coniuncta
cum substantiis in genitivo. ille genitius tamen non regitur a verbo spectare ad pre-
cium: sed a substantivo nomine. vel infinitivo esse subaudiito: vt in illo Cice.
in parado Areas quasdam magni preci estimant. sensus est. estimant areas
quasdam (subaudi) esse magni preci. vel sic per nomen. Estimant areas
quasdam (subaudi) esse areas magni preci. Teren. Vide homo quantiuis
preci. preci hic regitur a substantivo homo. Ideo latine non dicitur. quanti
preci emisti: sed quanti emisti: neq[ue] intelliges in constructione preci. sed sic
resolues: quanti emisti. i. quanto precio. Nam latine dicitur. quanto precio
emisti. minori pecunia vendi. multis nummis mercatus sum. tanto auro non
vendam.

Ad precium spectans uerbum preci regitabit
Sextum. sed demptis tantum quantum minus et plus
Cum natis (quum sunt sine fixis) quae genituo
Ponenrur, sed cum fixis sexto. tamen ista
Tantidem pluris semper pone in genituo.
Carius et melius peius sic uilius emi
Posse negat dici recte per nomina Valla.

Cherba a i precium pertinetia: vt emo. vendo. cōsto. Valeo. loco. cōduco: et
do. p vendo regit ablaciūm rei signis precium. siue precium certum sit siue
incertum: his quatuor exceptis. tantum. quantum. et plus. cum suis composi-
tis: vt tantius. cancellibet. tanticunq[ue]. quantius. quantilibet. quanticunq[ue]
siue substantiis in genitivo ponī debent. Sed cum substantiis in ablaciō: pre-
ter tantidem et pluris que ablato carent. Et licet Salustius scribat pluris pre-
ci. et Teren. quantiuis preci. Hic tamen loquendi modus non vñstatur apud
oratores. Virgil. Vendi die hic auro patriam. Teren. Minis Viginis tu eam
emisti. Galeri. Magno ubiq[ue] precio virtus estimatur. Teren. Redimas te
caprum q[ui] queas minimo. Plau. Quam eam emi: vili. Cicer. In licitato-
rem potius ponam q[ui] illud minoris veneat. Idem Quo ne pluris emerem.
Latine dicas (authore Valla) hoc emi carius. melius. peius. vilius. non aut
carior. melior. &c.

Aestimo. cum pendo. facio. puto. cōsulio. cuto
Est habeo. duco. genitos istos sibi poscunt.
Tanti cum quanti. maioris. maxime. et æqui.
Magni. infiniti. parui. minimi. atq[ue] minoris.
Atq[ue] boni. multi. pluris. cum plurimi. et assis.
Huius sic pili nauci flocci nihilique;
Istorū quædam cum pro. poscunt sibi sextum
Vt pendo ac habeo sic estimo. pro nihilo. estq[ue]
Interdum sextum poscunt sine præpositiō.

Clerba estimādi: vt estimō/existimo. &c. regūt genitios istos: tanti quā
ti/magni. maioris. maximis. &c. superius in Veribus dicas. Hocit. ill. de consp.
Quanti tu estimabis: si boni qd sit cognoueris: infiniti inquā. Clau. Tērētē
faciunt: nihil pendit. Lice. p murena. Quanti putas esse ad famam: i. osm.
Apulei. li. pu. meta. Optimi cōsule. i. estima vel iudica. Quid. in. vi. de pon.
Tu tamē hec queso cōsule missa boni. i. iudica et in bonā partem accipe.
Teren. Tu de me parui curas dum illi bene cōsulas. Hanc rem nihil duco.
Apulei. pu. meta. Istud qdēm qd polliceris equi boniq̄ facio. Lice. in eptis.
Demōstrant me a te plurimi fieri. Lice. v. phil. Pluris habetur. Lurg. Mon
assis faciūt. Latul. Dēs vnius assis estimemus. Plan. i. ruden. Minas tuas
focci non facio. Idem in Lurg. Respiccio vos nihil meam gratiam facere.
hic nihil et focci separātur a facio. ideo melius distinctor q̄ composite cons
truantur hec et alis. Erasmus. Huius non facio. Idem. Tanti eris alij:
quanti tibi fueris. equi boniq̄ cōsulo. i. in bonā partem accipio.

Boet.
Colmella
Cicero.
Apuleius.
Quintius.
Terentius

¶ Annotatio.

Quedam etiam ex iis regunt ablutini horum adiectivorum intercedente hac
prepone pro. Silli. i. Cerno equidem nec pro nihil est in his federa rumpi.
Lice. sepe virtut pro nihil duco. pro nihil habeo. estimo. Regur etiam in-
terdum ablutis sine prepone. vi estimo et magis et magno. et recte teste Ualla
Boeti in plogo topico paruo estimare videtur Hiero. in leuit. Tanto estia
mabitur. Galeri. li. v. Magno ubiq; precio virtus estimatur. Seneca. Data
magno estimas: accepta paruo. Sed pulchius et frequentius cum genitivo.
Lice. in sca. Ualla pluris estimanda alii minoris.

Quartum cum sexto poscunt pleo fartio nata

Vel genitum, interdum sextum cum præpositu

Totius et sextum semper cum præpositiō.

Composita ab his $\frac{1}{2}$ bis pleo et farsto. ut compleo. expleo. impleo. oppleo. repleo. supplatio. refertio. infertio. suffertio. regut acim vel abltn. Virg. Ims. pleut clamore vias. Galu. Sylla oes sua divinas explevit. Idem. Preces pit primum vii veteres amicos munieribus repleant. Gallensis. Refersi apothecam vino. et aliquando loco ablatur regut gtm. Virg. Impletur veteris Bacchi. Interdum abltn cum prepositione de. Liceto. pri. de ora. De nugis referuntur. Partia. Nos nui de flava loculos implere moneta. Et ultra hanc constructionem regum etiam abltn semper cum prepositione aliquius ton. Ut implevit viceum de amne. de rivo. Hec Gallia.

¶ Annotatio.

Cherba ipsius **V**alle diligenter sunt annotanda in hac et similis cōstructiō
Ve si dicam. **I**mpleui nauem de omni genere frumenti. et **R**efersi apothecam
de varia natura **V**inorum. **V**ir ausim (inquit **V**alla) prepositionem hic omittes
re. **Q**uia non est nauis repleta omni genere frumenti. sed frumento oīs ges
neris. **E**t hoc quoties loquimur de aliquo toto. **V**el re generali. **V**timur semp
prepōne. **L**actan. **iiii.** **E**t insuper duodecim cophint de residuis fragminibus
implete. **H**am si dicam. **I**mpleo viceum de amne. hic sitetur pars de aliquo to
to anferrit: non illud totum. agitur non dices. **I**mpleui viceum amne: sed de
amne. et sic de similibus.

Quæ nutrire solent cum magnifico. beo. dito.

Informo purgo sic insicit imbuit adde

Syntaxis, vv.

E.ijo.

Prouoco participio communico placo laceſſo
Inſtituo in (q) iſi at ſimul erudit inſtru o muto
Oblecto palpo circumuenio locupletō
Munero. cum dignor. quartum et ſextum ſibi poſcunt.

CAccuſatiuum et ablēm ſine prepoſitiō regit verba q ſignē nutritre: vt alio/educo/imbuo te optimi 3 inſtitutis. cibo te pane.. lacto te verbiſ. poſto te aces-to. ſatio. ſaturo. refiſio te delicūs. Similiter hec ſyba magnifico te pbiſ. beo-dito te ſpe. informo te diſciplina. inſiſio. imbuo lanam colore. p uoco. laceſſo te cōuitūs. partiſi o te prandio. cōmunico te cōſiliū ſmeti. placo numina preſ-cibus. Inſtituo te moribus. inſiſio te ſacris. eruditio inſtru o te armis. muto qna-drata rotundis. oblecto me carmine et carmen me oblectat. Palpo te mune-re circumuenio te dolis. locupletō te laude. munero te pecuniis: di et mune-rot artis. deponēs. dignor te honore. cum aliis ſimilibus.

Herba pafciſ equum, pafciſ dicas equuſ, herbam
Hic oculuſ, animuſ, pictura pafciſ in ani.

CPaſco idem quod comedo. ſed paſci fere ad beſtias. veſci ad homineſ
pertinet. Tripliſi modo conſtruitur. Pmo dicimus paſco equum herba. Scđo equuſ paſciſ herbam. Terzo per traſlationem p oblectare. Unde dicimus. paſciſ oculos/aspectu virginum. Alig. Atq' animuſ pictura paſciſ
anam. Teren. Oculos paſcere ſectari ad ludum:ducere et reducere. Dicit etiam paſciſ deponens eiusdem conſtructionis. Alig. h. enei. Miferos moſuſ depaſciſ artus.

Soluere quæ ſignant uel ſumere, uel remouere
Vel cohibere, petunt poſt ſe iungi omnia uerba
Quartum cum ſex. o cum uel ſine prepoſitiuo.

CAccuſatiuum et ablēm cum uel ſine prepoſone regit oia verba ſignia ſol-uere: vt ſoluo/ libero/ rediſto/ eruo/ expedio/ euoluo/ eruo. &c. Similiter ſignia ſumere. vt ſumo/ uſcipio/ accipio/ recipio/ audio/ diſco/ inſtelligo. &c. Item ſignia remouere. vt remoueo/ diſcedo/ abeo/ migro/ emigro/ recedo/ ſeparo/ ſegreguo/ diuido/ diuello/ diſiungo/ diſlacero/ diſtrumpo/ proſifico. &c. Et ſignia cohibere: vt cohibeo/ coitineo/ tempero/ coerceo/ compesco/ vito/ deuero/ ar-ceo/ abigo. &c. vt ſoluo captiuum vincuſ uel a vincuſ.

Abſtineo quartum petit illius, abſtineas quod
Sextum a quo abſtineas cum uel ſine prepoſitiuo
Et uice uult ſexti (quod rarius eſt) genitiuum

CAbſtineo regit accuſatiuum illius rei quam abſtineas: et ablēm cum uel ſi-ne prepoſone illius rei a qua abſtineas. Et aliqui (licet rarius) loco ablē regit gen. Cice. in ep̄is. Ego qui oſtreis facile abſtineam/ a beta et malua dece-pius ſum. Idem beneficium eſt q abſtinueris a nephādo ſcelere. Mora. Mox
vbiſuſt abſtineo diruſ irari. Lui. viii. Bellum ab innoxiō pplo abſtineat.

Cum ſubſtantiuum (ſibi concomitante relato)

A nullo regitur: ſub eodem poſe ſoluto

Illud tunc caſu, cum concomitante relato.

CQuando ſubſtantiuum (concomitante relatio) a nulla diſtione regitur/
tunc illud ſubſtantiuum in eodem caſu cum relatio coſtrante abſolute po-

lirgili.
Terentius.

Herba ſignia
ſoluere remo-
iere vel cohi-
iere.

Abſtineo cui-
ciō et ablē
liqñ g:ō.

Ciceron.
Doratius.
Liutus.

De quouis ca-
u abſolute
poſito.

netur. Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sum. Virga est hic nra
absolutus. Exemplum de geno absoluto. Imperio et dignitatis flora est eorum
gloria. De deo. Virtuti et eruditioni semper illi fuisti de dictis. De accusatio-
ne Masculum et feminam creavit eos. De vocatio satis liquet. De ablati-
o. pace et unitate semper illi delector. Hiero. Omnem palmitem in me non
ferente fructum colet eum.

¶ De constructione ablatiui.

Sextum uult uescor fungor suor et caret utor
Delector potior: quod uult etiam genitium.
Quidam dant quarto fungor potior simul utor
Vult scateo sextum sibi iungi uel genitium.

¶ Ablatiuum regunt hec verba. uescor fungor: cum ceteris superius dictis
Virg. Mensis enim uesciniur inquit potio: interdum geni sibi coiungit. Lice.
Berum potiri volunt. Similiter hec verba fungor et potio: cum accusatio-
constructa repertis. Teren. Lute illorum officia fungere. Idem. Misericordiam
omnem ego capio hic potitur gaudia. Et hoc verbum scateo rigit ablatium
Vel geni: ut scatee veribus. Helli. Traram multebium per diem per nos
crem scatebat. Idem li. pri. Aldeas quosdam scatere verbis.

¶ Annotatio.

¶ Potior signis teneo: aut in potestatem habeo: siue obtineo. primo regit ge-
nitium. Salu. Cui fatum foret verbis potiri. Lice. iii. de o:a. Hoc est populus
terrarum omnium tam potitus est. Salu. in Jugur. Si eius oppidi potitus
foret. Curti. ii. iii. His potiturum. Idem in quinto. Si regionis potiri conti-
gisset. Lice. pri. ep. ap. Illius regni potiri. Silius. xv. Aotius potitus. Libro
xliii. Huius potitus loci consul. Helli. vi. ca. xvii. Xerxes Itheneorum poti-
tus. Scdo ablatium. Virg. pri. enei. Egressi optara Troes potiuntur arena.
Quid. xiiii. mera. Tuq tuis armis nos te potiremur Achile. Lertio scrib: et
tunc sign frui. Teren. Hic potitur gaudia. Helli. xiiii. ca. pri. Movem per vim
potita est. Erasmus. Atque hanc rem et hac re.

Sexto ponetur signans tempus spaciū ue
Nomen, uel quarto quando græcos imitamur
Si non sit recti casus, aliter ue regatur.

Interdum quartus per, in, ad, post ante reposcit
Nonnunq et sextus præ se uult de simul inq;
Suppriinitur quartus nonnunq præ genitio.

¶ Nomen signis tempus vel spaciū si non sit nūs casus ꝑbo: aut alios sum
regatur ponetur in ablatiū: vel si græcos imitamur in actō. auctore Talla.
Virg. Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte. Idem. Hoc est atq
dies patet atri ianua Ditis. Exempla spaciū vel distante de ablatō. Virg. xi.
Hec longis inter se passibus absunt. satis notum de ablatiū. Exemplum de
actō. Lice. xv. ep. ap. Abessemo ab Eutano iter vnius diei. Cesar. ii. de
bel. ci. Hic locus abest a clypeis passuum. xxxii. millia. Curtius. v. Aedificia
non sunt admetta muris: sed fere spaciū vnius ingeris absunt. Virg. Dic
quibus in terris et eris mihi magius Apollo Treis paret celi spaciū non
amplius vnas. Sic costruuntur post adiecitua. Ut hic murus est longus las.

Syntaxis. v.

E. iiij.

Propheta.

Hierony.

Regentia ab
tiui: interd
geni. et pose
aliqui scrib.

Virgilius.
Cicero.
Terentius.
Helli.

Salustius.
Licero.
Curtius.
Silius.
Quid.
Terentius.

Hoc sign
tis aut spa
ciū in ablatō
aut actō.

Talla.
Virgili.
Licero.

tus/ vel altus viginti pedes/ vel pedibus.

¶ Annotatio.

Chomen signis tempore aliquando ponitur in acto cum prepositione per. **L**iv. in penitio. **Q**ue nostra per tot annos vidit etas. **L**ice. p. **L**iu. **V**er multos annos quietuit. **S**uete. in tybe. **L**ivo per quadriduum abstinuit. **L**ice. viii. ad atti. **L**enuisti provinciam per decem annos. cum mille homini aliis. **A**liqñ ponitur in abito cum in aut de preeunte. **L**aci. **L**ati in tempore capessende recipi. **S**ter. ingreditur. **H**ircius de bello gal. In sequenti nocte equites presumunt. **L**ice. p. **M**ure. **A**igilas tu de nocte. **L**ivi. xiiii. **L**eperlit epulari de die. **L**esar de bello gal. vii. **R**eliquas de media nocte p. **F**estis imperat. **S**ueto. in **H**ugu. **D**e nocte ad occasionem aure euectus est. **L**ice. viii. ac anni. **O**bsignata epfa quā de nocte daturus eram. **L**urti. v. **D**e die inubat coniugium. **H**ora. **E**t ingulcent hoiles surgūt de nocte latrones. **C**homen signis spacium aliquādo in acto ponit. preeunte ad p. circiter. **L**ice. vi. ad atti. **A**ccepit tuas litteras ad quintum miliare. **H**irci. oppt. de bel. **H**ispa. **Q**uā ad octauis milias rū venisset. **A**liquādo actus ante g̃m̃i supp̃mitur: et subaudit. **L**ice. v. ad atti. **M**os. p. **F**erabamus in castra q̃ aberat bidut. i. **S**paciū bidut. **I**dem alibi. **A**quibus aberam bidut. **E**rasmus. In primū annum sūmas copias parat. **I**tem. **A**nte pauculos dies vel paucis ante diebus. post pauculos dies vel paucis post diebus.

Nomen uult uerbum sextum sine præposito uult

Instrumentalis, sic formalis quoq; causæ.

.s. cause.

Nonnunq; et quartum cum per uult posterioris

Hoia et p̃ba regūt ablatū casum sine prepōne dictiōis signis causam instrumentalem vel formalem. **I**nstrumentalem. **Q**uid. **S**aucta hominibus per se dabat oia tellus. **A**irg. **I**n sequitur iam iamq; manu tenet et premit ha sta. **F**ormalem: vt canto alta voce/ recito p. olatione dulci: his verbis assatur amicū. **Q**uo ore id loquar. **Q**ua ratiōe emisi. **Q**ua audacia id feceris. **Q**uo infortunio id sit. **P**etrus noīe. p. **I**stori arte. apostolus electiōe. **L**eren. **E**o p. a cto et guati vitam/ et cōsiliū meū cognosces. **I**dem. **H**oc p̃m̃i factū est consiliis et dolis. cū mille aliis. **A**irg. **R**aptatus bigis: vt quondā aterg̃ cruento puluere. **Q**uid. **A**ntia luce gemit lentaq; miserrima tēbe. **L**inquitur vt gla cies incerto saucia sole. **L**ice. **I**llud q̃b tecū et corā et p̃ ifas diligētū nū egi.

¶ Annotatio.

Causa instrumentalis dī: vt video oculis. q̃ hic ablatū oculū est instrumentū et causa videndi. **L**udo alea. hic ablatū alea est instrumentū et causa ludendi sine quā ludus ille non exercetur. **C**ausa formalis dī: q̃ ostendit formam et formalem causam aliquid rei: vt quā dicam. **A**spicio te hilari frōte. hic ablatū frōte cum adiectu hilari ostēdit formam et modum aspiciendū te. **I**ntuorū te oculis. i. c. et respondit questioni quomodo.

Mobile uel uerbum sextum causæ efficientis

Vult sine præposito, aut sextum cum præpositiō

Interdum quartum per ob aut propter sibi iuncto.

Clomina adiectiva et verba dictionis signis causam efficientem ablatū si nū p̃pōne. aliquā ablatū cum p̃pōne. aliquā aut acutū cum hac p̃pōne per.

iusus.
icero.
uetorū.

ausa instru
ētalis + for
alis pone i
bitō sine p
ōne.

uidius.
irgilius.
erentius.

ausa efficiē
s abitō i si/ v
p̃e p̃pōne/ v
tō cū per ob
el ppter.

ob. Vel, ppter. Ut sum tristis. Vel tristis dolore, pie dolore. Vel per aut ppter dolorem. Sum pallidus. Vel paleo timore, pie timore. Vel per ob/aut ppter timorem. Teren. Animus lassus cura et cōfictus stupet. Idem. Lingua heret metu. Idem. Pie gaudio non sum apd me. Id. Laborat e dolore, atq; er hac sollicita est die. Idem. Reuertor mestus pie egritudine assidua. Idem. Subtristis sed nihil propter hanc rem.

¶ Annotatio.

Causa efficiēs dicitur: q; est causa alicuius rei unde ea res sit. Ut quum dicam: Sum pallidus. Vel paleo timore, hic abletus casu timore, efficit me pallidus; et est causa pallendi.

Mibile uel uerbum sextum sine præposito uult.

Causæ finalis, uel sextum pro præente,

Vel quartum cum præposito ob propter ue præente.

¶ Hoc adiectiva et sib; regit abletū sine prepōne cause finalis, et aliquando abletū cum hac prepōne pro. aliqui s; o acīm preeunte hac prepōne ob vel ppter. Ut suarus oīm laboꝝ est patiens: vloēs labores patitur lucro. Vel ob aut ppter lucrum. Teren. Ea gratia id feci vos ut pertēarem. Idem. Sas piūt si p maleficio beneficium summū noluit reddere. Idem. Si ppter amo rem p;ro;rem nolit: ea pūnum ab eo animaduertenda est iniurta.

¶ Annotatio.

Causa finalis dicitur: q; respicit finem alicuius rei, et sit ppter eum finem v; si dicam. Mercatores tranant maria. spe lucri. htc abletūs spe est causa finalis, et respicit finem lucri. Et ppter hanc finalē causam, i. spem lucri, sit illa transatio maris a mercatoribus. Et respōdit questioni: quoisum/aut ad quem finem. Ut si dicam: quoisum. Vel ad quem finem dicis hec? Respondeas. Ea gratia ut pertentem anūm tuum.

Mobile uel uerbum uult causæ materialis

De qua fit quicq; sextum cum prepositiuo

Cum qua fit quicq; sextum sine præpositiuo.

¶ Hoc adiectiva et sib; dictionis signis causam materialē (de q; aliqd sit) regit abletū cū prepōne. Ut hec domus cōstat ex ligno et lapide. Virg. Crate re ex auro solidi. Regit etiā dictiones signes causā materialē (cū q; aliqd sit) abletū sine prepōne: ut partes fit albus vel deglatur calce. domus cōtegitur latere stramine calamo. Virg. Lōgestum cespite culmen. Idem. Ai minibus molliq; paras intexere iuncto. Idem. Sectaq; intexunt abiecte costas.

Sexto ponetur iuncto sibi præposito cum

Dictio qua coniunctio, cōcomitans ue notatur.

¶ His dictio signis cōiunctionem vel cōcomitātiā ponet in abletū casu hac prepōne cū semper preeunte (authore Halla) ut suscepit eū cū honore, tu scribis cū iucunditate, loquitur cū assabilitate, tñi negotiosus cū hospite. Teren. M̄trum n̄ ego turpiter me dedam cum hoc meo decrepito.

Desisto et cesso sextum cum præpositiuo

Poscunt siue modum infinitiuum, uice sexti.

¶ Desisto et cesso postulat abletū cum prepositione: vel loco ableti infinitiuus modum: ut desisto vel cesso ab amore, vel amare.

Terentius.

Causa finali in abletō cū v; sine prepōne v; in actō cū pr; positione.

Terentius.

Causa materialis abletū

Virgilinus.

Desisto
Cesso.

De uerbis pro uarietate significationis
diuersae constructionis.

De verbis
ciproce con-
suetis.

plimella.

Cicero.

Plautus.

uidius.

Cerentius.

Deficio cum
tō et aliquā
i ablō & pre-
ositione.

Prosequor et
Afficio cū actō
i ablō.

Timeo / me-
io et caueo.
i dō actō et
bleō eū pre-
ositione.

Plautus.
Cerentius.

Cicero.

VErba reciproca sunt hæc deficit affluo abundo
Et præ se poscunt rectum, post se quoq; sextum
Quem rectum in ternum casum mutare aliquando

Et sextum in rectum structura reciproca possit

Hec verba deficit affluo abundo. sunt verba reciproca: et regit ante se nominativum: et post se ablatum: qui nōs aliquā in dīm: et ablatū in nōm per reciprocā constructionem cōuerit potest: ut ego deficit nōm: et nōm deficit mihi. ego affluo dīm: et dīm deficit mihi. Colu. II. 13. de vite losquens. Quum transtuleris (indē) de humido in siccum locum: vide pristino alimento deficit. i. caret. Cicero. Ser. Sulpit. Opprimum: interdum h̄ ea solatia mihi deficit. De affluo. Plau. in pseu. Atq; adeo ut frumento affluam. Quid, vereme, amo. Affluat incautus desidiosus amor. Teren. in phor. Amo re abūdas Antipho. Augu. II. cōse. Id furatus sum qd mihi abūdat. Abūdo apud Veteres cum ḡtō consuitur. Lucilius saty. VI. Quarum et abundemus rerum: et quarum indigeamus. non imitandum.

Deficit quartum rogitat cum deserō signat
Quando discedo sextum cum præpositiō

Deficio quando deserō signat regit accusatiūm: ut apud Teren. Non te deficit. i. non deseram. Sed quando signat ab aliculus dactu discedere authōs re Halla regit ablūm cum prepōne: ut Sabini defecere a romanis. Cic. in Lelio. Difficile est amicitiam manere: si a virtute defeceris.

Prosequor afficio quartum et sextum sibi poscūt

Et sensum sumunt, ex appositiō sibi sextis.

Hec verba prosequor et afficio regunt actū et ablatū: et ex appositiō ablatū signia diuersa sumunt: ut psequor te amore. Amo te. pseq; te odio. I odio te afficio te honore. i. honoro te. afficio te vituperio. i. vitupe. te. Cic. in Terrem. Iste tratus hōlēm verbis vehementiōibus psequit. i. insectatur.

Hæc timeo metuo caueo poscunt sibi ternum

Quartum uel sextum cum præposito, ueluti quum

Dico tibi timeo, uereor mala ne tibi fiant

Dicens te timeo, uereor mala ne mihi faxis

Abs te sed timeo, per te mihi ne mala fiant.

Hec verba timeo metuo et caueo, p diuersa signi ratione: regunt nunc dativum: nunc accusatiūm: nunc ablatiūm cum prepositiōe: ut cum dico. Timeo tibi: vereor ne tanq; amico tibi mala fiant. Dicēs. Timeo te: vereor ne tanq; inimicus mala inferas mihi. Et dicēs. Timeo abs te. vereor: ne per te tanq; per aduersarium mala inferātur mihi. Plau. in aulu. Euro formidat euclio. Teren. in phor. et nōc timeo. Idem in an. Si illum relinque: eius vi te timeo. In his exemplis. Timeo auro. et eius vite. intelligas: ne quid malū fiant. Exempla acti. Teren. Sin opitulor: eius minas timeo. Hic intelligas ne mala mihi faciant. De ablō. Idem. Hic metui s Chrysilde. Hic intelligas metuo: ne mala per Chrysidem fiant. Tulli. ep̄larum. V. Am me insidias mes- tuſ. Ne fiant per me insidie.

Auribus intendo signans ausculto reposcit
Quartum sed pareo signans poscit sibi ternum
Audio uult solum quartum sensu sub utroq;

Ausculto & au-
dio aliqui cum
dō aliqui cum
accusatio.

C Ausculto idem qd auribus accipio/sive audio: regit accusatum. Plau. Cum illum summisce loquentem auscultabam. Teren. Auscultu pauca. Id. qd obedio/regit dñm. Idem. Pamphulum ne adiutem: an auscultatem seni. Idem in Adcl. An tu hunc seni auscultare? Audio in vtrac signatione secundum recentiores acim solum poscit. Lice. II. II. ep̄l̄ay. Si me audias/virabis inimi-
cias t. si mihi auscultaueris/ et meis verbis audies fueris. Nec ausculm dice-
re: si meis verbis audies, licet in Capti. Plau. semel dixerit. Naud audiebat
dicto. Nam qd Plauro verboꝝ licentia. liberius: Cum dicit in multel. Logi-
tes si illum in servis solum vbi in servio cum acto solus iungit. Et ibidem dicit. Soluam militem p milii. Sed audiēs dicto sepe legitur, et hic audiens
est nomen. teste Diomedē.

Annotatio.

Vult pro promitto recipit ternum quoq; quartum

Pro accipio quartum et sextum cum praepositiō

C Recipio qn̄ sumitur p p̄mitto regit dñm et actm. vt nichil recepi tibi quod
non re ipsa prestabo. Qn̄ sūt sumitur p accipio regit actm et ablm cum pre-
pone: vt l̄as abs te recepi. Lice. Crasso. Que tibi p̄mitto ac recipio sanctissi-
me esse ob servaturum. Idē. II. ep̄l̄ay ad Plan. Binas a te recepi l̄as.

Cicero.

Accedo addor uult ac quirentis sibi ternum

Atq; acquisiti quartum simul ad praeunte

Ternum acquisiti quandoq; dari sibi poscit.

Aduenio quartum sine, uel cum praepositiō ad.

Accedo qua-
tu: modis cō-
struitur.

Ternum cum signat faueo aut assentio possit.

C Accedo quadruplicem haber constructionem. Primo signe addor sive ad-
iungo: regit datiuum acquirēntis. et accusatum acquisitum cum prepositione
ad p̄eente. Teren. in En. Ad hec mala hoc mihi accedit. Seco regit aliquā
datiuu3 acquisiti. Quarto: vt accedat dolori meo cumulus. Tertio signis
aduenio/appropinquo: et q̄s iuxta eo. regit actm cum prepositiō ad: vel sine
prepōne. Teren. Accede ad ignem hunc. Arg. Nos et scyllam rabiem pes
nitusq; sonantes. Accedit scopolos. Quartu signis faueo/ vel assentio: regit
datiuum solum. vt accedo sententie me. i. faueo. Fabi. Nec accedo Celsi. i.
assentio. E pulci. de asino. Accedis hunc fabule.

Terentius.

Reddo cum facio signat quartum sibi poscit

Ternum cum quarto quum trado restituo ue

C Reddo signis idem quod facio regit accusatum. Teren. Reddam eam
tam atram q̄ carbo est. quādo signis idem qd trado vel restituo regit datiuum
et accusatum. Teren. Lupio eam abducere: vt eam suis reddam.

Terentius.

Impono signans fallo ternum sibi solum

Vult. sed pono super ternum quartumq; reposcit.

Imponoq; manu. rem perficio notat apte.

C Impono signis idem qd fallo regit datiuum solum: vt impoñisti nobis. i.
sefelliisti. Sed qn̄ signis superponere regit datiuum et actm: vt impone mihi
quidvis oneris. Arg. II. II. Aldi thuri tremis quum dona imponeret artis.

Impono cum
dō: aliqui cuꝝ
dō et actō.

Syntaxis. vv.

F. j.

Hierony.
Quintilia.

Cōparo cum
tō et actō ali
jn cū actō et
blatiuo.

Cerentius.

Linus.

Avgilius.

Commendo est
ictō et deō ali
jn cū dupli
ictō apd me
tiante.

Avgilius.
Cicero.

Hierony. Quare imposuisti mihi. **Quintilia** **F**esellit me **i**ngenitus honestus
causis glorie amor. Ipse tibi perpetue laudis imposuit.

Comparo consilio uel emo signans sibi ternum
Cum quarto poscit: quando æquiparo rogitabit
Quartum cum terno uel sextum cum præente
Interdum quartum poscit simul ad præente
Constituo uel compono quartum sibi solum.

Comparo quadruplicem habet constructionem. **Primo** sitq; idem qd con
silio uel emo et regit dattum et actum: vt magna cum comparasti tibi laudem.
Comparauit nibilios. Sed significat equiparo vel adequo: et regit actum
et dattum vel ablatum cum prepositione cum. **Vt** cōparo **A**vgillum **H**os
mero. vel cum **H**omer. **T**ertio modo cōstruitur cum accusatiuo interceden
te ad loco datur. **T**eren. **H**an. ne co... **A**rcadius hic quidem ad illum est.
Quarto significat constituo vel compono et regit solum actum. **I**dem in eu.
Ita me comparem non perpeu merentium cōtumelias i. cōstituam me.
Aequale in facio quum signat æquiparo æquo
Quartum cum terno poscunt. duplicem quoq; quartum
Ad mediante uolunt: æqualis sumq; reposcunt
Quartum cūn sexto. cum uel sine præpositiō.

Eæquo et equiparo triplicem habent cōstructionem. **P**rimo quum signis
ificant æqualem facio regunt accusatiuum et dattum. **L**iv. li. iiii. **A**equantes
eum **R**omulo. i. æqualem facientes eum **R**omulo. Sed in eadem significa
tione geminum regunt actum intercedente hac prepōne ad. **P**lau. in milite.
Tum bellator. **M**ars aut austi dicere neq; equiparare suas virtutes ad tuas
Unde dicimus. equo domum solo. i. deſcendo / deſtruendo æqualem facio.
Avg. **F**elix si protinus illum / equasset nocti ludum. i. æqualem et continuum
fecisset ludum nocu. tam diu ludendo q; nor est. **T**ertio quum significant
æqualis sum regunt accusatiuum et ablatum sine prepositione vel cum pre
positione. **A**vg. Non calamis solum equiparas / sed voce magistrum i. equa
lis es. **P**hilel. li. xii. cptay. **H**ac in re equabo te / vel fortasse etiā superabo.
Commendo signans fidei committere poscit

Quartum cum terno. commendo laudoq; signans.

Exposcit binos quartos: sed apud mediante.

Commendo significans fidei committere regit dattum et accusatiuum.
Avg. **S**acra suos tibi commendat troia penates. **C**icero. **S**ic eum tibi com
mendo. **S**ignificans aliquem laudare: regit duos accusatiuos hac preposi
tione apud mediante. **V**alla. **C**ommendo te regi. i. committo. **C**ommendo te
apud regem. i. laudo te.

Couduco signans prosum poscit sibi ternum.

Olim uel quartum cum præposito in, simul adq;

Quum precio accipio signat quartum sibi poscit.

Couduco triplicem habet constructionem. **P**rimo modo significans pro
sum / vel utile sum. regit solum dattum. **C**olumella li. vi. **I**d minime condus
cit agricole. **S**ecundo regit accusatiuum cum in / vel et. **P**lautus in capti.
Et potissimum quod in rem recte conduceat tuam / id petam. **I**dem in eodem

Nam si ea memorem: que ad ventris victimi conducunt mora est. Tertio si-
gnificans precio aliquid accipio/ aut pro tempore precio mutuo. ang. to hyre.
regit actm. Lice. Tiro. Ego locum in proximo conduri.

Incumbo signans operam do pectore toto

Ad corpus quando transfertur uult sibi ternum

Adq; animum ternum aut quartum in simul ad praeeunte,

Incumbo signis alicui rei toto conatu intendo siue operam do: si ad corpus
transfieratur regi: datuum. Virg. Validis incumbere remis. Si vero refer-
atur ad animum regit datuum et accusatum cum ad vel in praeeunte. vt in-
cumbo studiis ad studia vel in studiis: non ad remos vel in remos. hec Ualla.
Cicero. Ad hec preclara studia incumbite. Idem. Ut in rempublicam omni
cura incumberes.

Voces diuinas male dico carpere quando

Signant. et laudo bene dico iungito terno.

Litterulis sacris maledico cum male signat

Opto: sic benedico precor quando bene signat

Nnnc constructa leges cum tetro, nnnc quoq; quarto.

Bene dico diuise dictiones significantes laudare. male dico signes carpe-
re (vt sentit Ualla) datuum regunt. Teren. Nescis cui male dicas viro. Hel-
de noctibus atticis. In dignissimum cum arbitror: cui a bonis viris non bene
dicatur. Sed in sacris litteris benedico idem quod bene precor: et maledico
idem quod male precor. Aliquando cum datuo. aliquando aut cum accusa-
tuo constructa leguntur. Propheta. in psal. Benedic anima mea domino.
Idem alibi. Benedic nos deus.

Opto precor iuncto bene uel male iungito terno.

Quarto deuoueo, cum deprecor exercitor addas.

Opto et precor cum bene vel male coniuncta regunt datuum: deuoueo
autem deprecor et exercitor accusatum regunt: vt bene opto vel precor tibi.
male opto vel precor tibi. Quid. Theseus deuouit: qui te dimittere noller. Idem.
Sepe precor mortem: mortem quoq; deprecor idem. Salu. Prolebs Latine
consilia exercitari.

Aspergo instruo uel dono impertio sic or

Deponens: ternum et quartum post se rogitabunt

Quem ternum in quartu mutes: quartum in quoq; sextum

Heu verba aspergo/ in seruo/ dono et impertio. regunt datuum acquiren-
tis et accusatum acquiliti: vel accusatum acquirentis et ablatuum acquisi-
tum. Ut aspersit tibi labem: et aspersit te labe. instruit equo penulam et instru-
vit equum penula. dono tibi munus: et dono te munere. Impertiam tibi for-
tunas meas. et impertiam te fortunis meis. Impartio aut deponens eodem
modo costruit: vt impartiar here hoc malum: et impartiar heram hoc malo.
Heu erasmus. Lice. Huic rei aliquid tempore impertas. Idem. Laboris
mei laudem nemini impartio. Teren. Plurima salute Parmenonem suum
imparti gnato.

Conuenio poscit quum congruo significabit

Ternum uel sextum cum praeposito praeeunte.

Syntaxis. v.

Incumbo ci-
drō aliquā cum
actō cū ad ve

Aigall.
Cicero.

Male dico.
bene dico. cū
datiuo.

Ualla.
Terentius.
Helli.
Propheta.

Opto/precor
cū bene et ma-
le dīo. deuo-
ueo deprecor
exercitor actō
iunguntur.

Conuenio pro
congruo dñm
et ablesm cum
prepōne pro-
olloq; actm.

F.ij.

Inter præiuncto quartum poscitq; aliquando.

Inq; loco terni quartum petit in præeunte.

Colloquit at signans, quartum poscit sibi casum.

Conuento quattuo: modis constituitur. Primo signis cōgruo. cum datus et ablatuо p̄eemtente cum. **L**ice. v. de finibus. **N**oc mihi cum tuo fratre conuenit. **S**ed datus et acto inter mediante. **J**unena. **S**euis inter se conuenit v̄sis. **T**ertio in loco datus petit actuо p̄eemtente hac p̄epōne in. **L**ice. p **S**exto Roscio. **N**on in omnes arbitror: omnia conuentre. **Q**uarto pro alloquo regit accusatum solum. **L**eren. **C**onueni hominem.

Cicero.
Juvenalis.
Terentius.

Consulo.

Consulo prouideo signans simul auxiliari

Vel dare consilium quartum ternumq; reposcit.

Interdumq; loco terni quartum in præeunte.

Consulo consilium peto signans uult sibi quartum

Atq; ablatiuо de p̄epōsito præeunte.

Consulo prouideo signans genitum sibi poscit

Interdum magni paruiq; boni simul æqui.

Consulo signis idem quod prouideo aurilio: vel consilium do: regit actuо et datus: ut hoc tibi consulo. **L**hoc consilium do. **L**ice. **C**onsule valitudini. **L** prouide. Et interdum regit loco datus actuо cum hac p̄epōne in. **T**erent. Pessime isthuc in te atq; in illum consultis. Sed consulo signis consilium p̄eo regit actuо et ablatiuо cum p̄epōne de. **S**alu. **C**onsul Albinus senatum de federe consulebat. Consulo signis prouideo regit genituum horum nominum. magni parui boni et equi: cum similibus. **L**eren. **Q**uid de me fiat in parui consulis. **v**um illi p̄osis.

Cicero.
Terentius.
Salustius.

Co.

Do tribuo signans ternum possit quoq; quartum

Sed mitto signans per quem quid mittitur, eius

Vult ternum, atq; rei missæ quartum, simul ad quem

Est missum quicq; quartum petit ad præeunte.

Co. das. signis idem qd tribuo regit datus et accusatum: ut do tibi missus. Signas idem quod mitto regit illius per quem aliquid mittitur. et actuо rei miss: et alterum accusatum cum hac prepositione ad illius ad quem mittitur quicq: ut do tibi litteras ad patrem.

Cincesto.

Incesso aggredior male quenq; siue lacesto

Asciscit quartum, et sextum sine p̄epōsitiuo.

Præteritum incessit sed ab incedo sibi ternum

Vel quartum uult pro inuasit: quandoq; præeunte in,

Ingruo et ingredior signans, struitur sine casu.

Lactan.
Dierony.

Cincesto is cessi cessum. a supino verbi incedo formatum. signis aggredior male. molesto. ad tram concito siue lacesto. regit actuо et ablatiuо sine p̄epōne. **L**actan. li. iii. **Q**uid ergo te magistra illa vite docuit: an ut potentissimum consulem maledicis incesseres. cumq; hostem patrie venenatis orationibus faceres? **H**iero. **V**ulnro modo vel aliquādo expugnatur qd vndiq; incessit. **I**mpetit. **S**ed incessit præteritum ab incedo. p Ingredio: siue inua

do regit aliquando dativum aliquando accusativum. Lini. II. p. 1. Timor de-
inde patres incessit: ne ciuitatem vis aliqua eterna adoueretur. Tale. mari.
Hec mihi cuncta complectendi cupio incessit. Regit aliquando sc̄m piecun-
ia in. Teren. in An. Qui nous religio isthac in te incessit cedo. Aliquando sign
ingruo sive ingredior es ponitur absolute sine vlo casu. Colu. II. II. Si vero
procelle ventop aut turbines incesserint: maior pars ad terram defuerit. Idē.
II. II. Et quum autumnum incesserit anteq̄ frigus cacumina adurat omnia fo-
lia decerpere expediet.

Vult ternum solum uaco significans operam do.

Atq̄ loco terni quartum in. siue ad praeunte.

Sed careo signans sextum sine præposito

Sum uacuus sextum cum præposito a præunte.

Est ocyum signans impersonale uacatq;

Exposcit ternum casum præ se uice recti.

Vaco sermodis construitur. Primo signis operam dare: regit solum das-
tium: vt vaco virtut. Tale. Satius est favorabilis q̄ inuise rei se vacare.
Sed oloco datus regit accusativum preeunte ad. Sene. Non vaco ad istas
ineptias. Tertio regit acim cū in. Malo p. II. de ponto. In nullum mea mens
grande vacabū opus. Quarto signis careo. regit ablūm sine prepōne. Licero.
Nullum est tempus qd̄ iusticia vacare deber. Interdum ablūs subauditur.
Bugu. II. II. con. Non vacare tempora nec ocyose volauntur per sensus no-
stros. Quinto pro careo aut vacuus sum. regit ablūm cum a. Vel ab. prepōne
presertim vbi qualitatem vel actionem significamus: vt vaco a labore. I. non
laborio/ vel sum vacuus a labore. Lice. II. vii. ep̄lāx. Vacare a culpa magnum
est solatium. Plini. minor in ep̄lis. Num a scribēdo vacaret. Sene. in ep̄lis
xcviii. Nulla etas vacauit culpa. Sexto impersonauerit cum datus cōstruit.
vñid. Non vacat exquis rebus adesse ioui. I. non est ocyum. Aliquando das-
tius subninetur. Utrg. Si vacet amales nostrorum audire laborum.

Re ipsa perficio signans præsto, exhibeo, do,

Excello ternum cum quarto uult sibi iungi.

Pro excello poscit ternum sextumq; aliquando.

Presto signis re ipsa perficere exhibere dare/ vel excellere. regit datus q̄
accusativum. Lice. Tu talem te nobis prestare debes vt dignus nostra com-
mendatione videare. Plinius minor. Multa hic mihi prestare q̄ parentes.
Salu. Oes hoies qui sese prestare student ceteris animatibus. Regit etiam
aliqui ablūm. Teren. Sapientia longe mihi prestat.

Verbero, scindo, neco, signans cæde sibi quartum

Exposcit. signat sed quando locum dare ternum.

Cedo signis idem quod verbero/scindo. vel neco. poscit accusativum: vt
cedo seruum. cedo ramos. cedo victimam: sed quādo signare dare locum poscit
dativum. Utrg. Soli tibi cedit amīnas. I. dat locum.

Iniuriam ulciscor signans uult vindico quartum.

Crispus et ut scripsit, quartum petit in sibi iuncto.

Aq̄ malo tueor quartum et sextum ab præunte.

Syntaxis. VV.

F. iiij.

Livius.
Terentius.
Columella.

Vaco p op-
rā do/ siō vī-
cūs vel est
vacuum.

Valerius.

Seneca.
Quint.
Licero.

Presto.

Cedo.

Cludic

Assero quum signat duplēcēm quartū in mediānte.

Vindico (auctore Halla) signat vicisori quoties iniuriam cōtumeliam ve illa latam pūntio: et regit accusatiūm, vt hanc iniuriam vindicabo. I. Vicisori vel pūntam. Interdūm regit acīm cum hac pēpōne in. vt apd Salusti. Sepius vindicatum est in eos qui cōtra imperium in hostes pugnauerāt. Interdūm vindico id est quod ab iniuria cōtumelias ve siue iactura facienda defendor: et tunc regit acīm et ablūtūm cum pēpōne. Lice. p Marcello. Mobilissimamq; familiās tam ad paucos redacta pene ab interitu. Vindicasti. Item de senectu. et est senectus natura lequior: ne ab oībus eam vītūs vindicāre videar. Aliquando signat assēro marime cum iungit cum hoc nōle libertas vel seruus: et regit duplēcēm acīm hac pēpositione in mediānte. Vnde (ve idem Halla inquit) dicitur vindicare in libertatem/ aut in seruitutem: quasi assērere in libertatem aut in seruitutem: non vt quidem vōlunt vendicare. Sal. Considero q; vītē cōdītū sit futura/ ni nos metipīs in libertatē vindicemus.

Vult parco faueo ternūm, pro seruo p quartūm.

Parco significans fauere regit datūm. Teren. Tandem aliquantulum tibi parce. Aliquando significat seruare (et inde parsimonia) et regit acīm. Teren. Qd is vīciaūm cōparuit miser id vīnūerūm arripit.

Alpīo signans faueo ternūm rogitabit

Incumbo vel peruenio quartūm ad p̄eūente.

Aut in uel quartī uice uult quandoq; datūm

Aspiro significans idem qd faueo regit datūm. Alig. Aspirat primo forūnū labou. Quid. Corpora dīs ceptis aspirate meis. Aliquando significat idē qd incumbo: et quasi toto spiritu intentus sum. et idem quod accedo aut peruenio: et illi significationib; regit accusatiūm p̄iūncta hac pēpositione ad. Siponi. Scipio aspirat ad consulatum. I. consulatum toto tonatu penit. Lice. Nonnūq; ad curiam aspirauit. Aliquando regit accusatiūm cum in. Alig. Aspirant aure in noctem. Regit etiam loco accusatiūm (licet ratiū) datūm. Salu. Si qua ratione p̄edariis magistratib; aspirasset.

Adsum sum p̄aēsto uel sum prope uult (p̄eūente

In) sextūm aut ternūm: faueo uult uel iuuuo ternūm

Pro uenio nullū pro sum ponas aliquando.

Adsūm significās idem qd p̄estō sum vel sum prope regit dīm vel abīm cum hac pēpōne in: vt assūi comitūs vel in comitūs. Signis prosum vel aūtilio: regit solum dīm. Teren. Volo adesse vobis in hac turba. Signis vīnū nullū casū regit. Alig. Huc ades o formose puer. ponit etiā aliquā p̄ p̄matiūo. Disto, haud sum p̄estō: sextūm simul a petit absum.

Absūm signis idē qd disto vt non sum p̄estō regit abīm cū hac pēpōne a p̄eūente. Teren. q; longe abest a mari. Lice. Ego te a nobis absuisse doleo. Desum deficio ternūm uult deficiētis

Defecti rectūm: ni infinitus modus obſtēt.

Desum signis deficio regit dīm deficiētis/ et nām defecti: vt illīs rei qua deficiunt. Ter. Nihil cū est: nihil mihi deest tamen. Et ille nōs aliquā vertitur in acīm per exclusionem cōiunctiōis q;: vt nullā rem mihi deesse spero. Insum uult ternūm sextūm simul in p̄eūente.

Consum regit dativum vel ablūm cum hac p̄pōne in p̄eūn̄te. **Teren.** Se
uertas inest in vultu. **Quint.** Sed naturis ipsis ars inenit.

Intersum p̄sens sum, uult sextum, in p̄eūnte.

Aut ternum. interdum quartum uult in sibi iuncto.

Pro disto, sextum p̄scit cum p̄positiūo

Et quartum ad iuncto. pro differt uultq; datiuū

Vel quartum p̄aiuncta inter. sextum aut p̄eūn̄te a.

Consum significans idem qđ p̄sens sum regit datiuū vel ablātiū
cum hac p̄eōpositione in p̄eūn̄te. **Lice.** **ll.** **x.** **ep̄lāp.** Si quid in quo interesse
necessitatem nūnq; veero. **Idem.** Sepe intersum querelis meorum equalum.
Et aliquando regit accusatiūm cum hac p̄eōpositione in. **Cicer.** in rhetor.
Si quo die Rome ista cedes facia est: ego iachenis eo die fui: interesse ī ces
dem non potui. Significans idem quod disto regit ablātiū cum p̄eōposi
tione a. Vel ab: vt ab hac v̄be ad mare v̄ginti miliaria intersunt. Significans
idem quod differo regit datiuū. **Teren.** Stulto intelligens quid interest.
aliquando accusatiūm cum inter. **Lice.** Inter hominem et belluam hoc in
terest. Aliquando ablātiū cum hac p̄eōpositione a vel ab p̄eūn̄te: vt al
ter ab altero parum interest.

Cicer.

Teren.

Confero conuenio signans quartum sibi p̄scit

Iuncto cum et sextum, uel quartum inter p̄eūn̄te

Ascribo signans, duplicem quartum in mediantē.

Comparo uult quartum ternum aut sextum p̄eūn̄te

Cum dono p̄scit ternum et quartum, uice terni.

Quartum in p̄aiuncto, prosum ternum ad quoq; quartum

Me te se nos uos illi iunctis notat ire.

Confero signis cōnēmō regit acm et ablūm hac p̄pōne cū p̄eūn̄te: vt cō
culit multa cū eo. Aliqñ acm cū inter: vt cōferebamus multa inter nos. Si
gnis ascribo regit duplicem acm mediante in. **Teren.** In me oēm cōfert cul
pam. Signs cōparo regit acm et datiuū vel ablūm cum hac p̄pōne cum
p̄eūn̄te: vt cōfero te illi vel cum illo. Signs dono regit datiuū et acm vel
loco datiuū acm cum in. vt cōculit mihi vel in me multa beneficia. Signs pro
sum regit dīm vel acm cū sd: vt hoc confert multis vel ad multa. Quoties
iungit cū me/te/se/nos/et vos: signat ire. **Teren.** Conferam me ad forum.

Confero.

Efferit extollit leuat extra fert sepelire

Vult quartum. signans uerto uel transsero quartum

Et sextum iuncto ex quartum de hinc in p̄eūn̄te.

Effero signs idē qđ extollo regit acm. **Vulg.** Extulit hec decios marios mas
gnosq; camillos. Signs leuo vel erigo regit acm. **Idē.** Ostēdit dertrā idem
entell⁹ + ait extalit. Sūlter signs ex fero. plau. Re pedē domo efferē. Enā
sepelio. **Lucil.** Depugnabūt p̄ te ipsi et mouet ac se v̄lto efferēt, sed qñ signat
pro vel trāssero. **Vnālinguā** ex alia regit acm et ablūm cū er/et acm cum in:
vt diuus Hierony. extulit sacras literas ex grecā lingua in latinam.

Efferō.

Dēfero uult quartum et ternū ad nūncio signans

Vel prodo, tribuo, aut quartum ad iuncto uice terni.

Dēferō.

Pro accuso quartum et genitum sextum uel reposcit
Nunc sine, nunc cum præposito. petit affero signans
Quartum cum terno: aut iuncta in, quartum uice terni.
Defero quator modis constructur. Primum signis denuncio regit accusatum et datiuum. **L**ice. **U**e. **eplax** **Sulpicio**. **E**tq; nec opinari voluntatem tuam per literas detulisse. **P**ro tribuo pertinet etiam ad dignitatem/honorem/ves-
nerationem et officium. **L**ice. **occauio**. **Q**ue tibi antea postulares: maiora **q** uales: plura **q** uales detulit senatus. **S**cdo loco datiuum regit acutum cum ad
Idem. **L**ertum est hominis nomen deferte ad senatum. **I**dem **Trebatic**,
Antiuersum studium meum ad te defero. **i**. tibi attribuo. **L**ertio p accuso/sis
ue in accusationem defero. regit accusatum et genitum sive ablativum cum vel
sine prepositione: **vt** defero te furti. furtio. **V**el de furtio. **L**ore **Taci**. **M**ajestas
tis delatus est **i.e.** accusatus. **inde** delator oculatus accusator et calumniator.
Quarto signis affero regit accusatum et datiuum.

Differo

Differo quum signat disto quartum petit inter
Præiuncta, aut sextum cum præposito præeunte,
Signans diuulgo dispono diuido quartum.

Protraho sed geminos quartos petit in mediante.

Differo signis disto regit accusatum cum inter. **L**ice. **V**ide quid differat
inter nostram et illorum opinionem. et aliquando ablativum cum preponere: **vt**
heres quanto tpe paruulns est nihil differt a seruo. **S**ignis diuulgo regit acutum
Lucilli. **L**audes cum de me differs sermonibus istas. **S**imiliter p deponere
Airg. **I**lle etiam seras in versum distulit vmos. **S**imiliter p diuido/scindo/
vel dissipo. **A**irg. **E**tq; arida differt Hubila. **S**ignis protraho. **V**el in longum
extendo regit duplicem accusatum mediante hac prepositione in. **A**irg. **G**l.

Infero.

Infert importo concludo immitto notans uult
Quartum. sed facio contra quartum atq; datiuum
Me te se nos uos adiunctis denotat ire.

Infero qñ signat importo regit acutum. **A**irg. **I**nferretq; deos latio. **S**ignis con-
dudo et qñ in vnu fero regit acutum. **S**ene. **C**u illa argumentis, qd p posuerat in-
tulisset. **S**iliter signis imminto et impono: **vt** infer h sic digitum. **S**ed signis fa-
cio cōtrariu: regit acutum et acutum. **S**alu. **I**teru iam patrie bellum intolit. **E**t iun-
ctum cu me te se nos et vos signat ire. **A**irg. **I**nfer se septus nebula.

Offero.

Quartum cum terno uult offert immolo signans
Obuio, polliceor, sic porrigo, do quoq; sponte.

Offero signis immolo vel sacrifico regit datiuum cum accusatio. **V**nde.
Deo primitias frugum offerimus. **E**tiam signat polliceor. **J**ustinus. **L**um ei su-
xilium obtulisset. **E**t signat obuio. et hoc nisi cum me te se nos aut vos. **A**irg.
Qui se venientibus vlero offert. **I**tem signat porrigo vel obliuio bonum vi-
lum. **A**irg. **S**trictam acutem venientibus offert. **S**ignat etiam do sponte. **L**ucil.
Homines ipsi hanc sibi molestiam offerunt.

Profero.

Perfero cum signat patior quartum sibi possit.
Apporto quartum et ternum, uel sub uice terni
Altrum depositit quartum simul ad præeunte

Gererero significans patior regit accusatum; ut pertulit multa in conimo-
da. Signis apporo regit actum et dñm. Hierony. Frater Ambrocius tua mus-
nuscula perferens detulit simul et suauissimas literas.

Hierony.

Pro narrō reddo refero quartum atq; datium.

Vult solum renouo reuocoq; recenseo quartum
Conuerto ascribo duplēm quartum in mediante.

Pono inconsultum uel quando reporto notabit.

Tunc geminos quartos simul ad mediante reposcit.

Refero signis narrō vel reddo regit datium et acm. Virg. Referas hec
et nuncius ibis/ Ptolide. Idem. Omnes preteritos referas si Juppiter annos
Signis renouo et q̄s rursus fecit regit solum accusatum. Virg. Recitulit et
pascos docuit celebrare penates. Silius reuoco. Idem. Ille pedem referēs
et inutilis atq; ligatus. Silius recenseo. Idem. Logere donec eues stabulis
numerumq; referre iussit. Signis conuerto ant scribo regit duplēm acm in
mediante. Virg. Multa variisq; labori mutabis eum: retulit in melius. Silius
ter ascribo. Suet. Et in deorum nūerum hūc retulit. Significās reporto re-
git duplēm actum ad mediante. Quintilia. Ad patrem arms non retulit. Sis-
gnificans in consultationem pono: regit duplēm accusatum ad mediante.
Idem. Nem ad matrem retulit non consulit propinquos.

Virgilius.

Euado, emergo signans similes sibi neicit.

Casus, peruenio quartum ad, siue in, praeunte.

Transeo uult quartum aut sextum cum præpositiuo.

Euado significans idem qd̄ emergo si vel produco sibi cōnectit cas-
sus: ut ille euāsit vir doctus. Lice. An verebare ne non putaremus illi natus
ra potuisse improbum euadere. Significās id qd̄ peruenio ascendo vel per
difficultatē venio regit actum hac prepōne ad vel in. Virg. Euado ad summi
fastigia culmīnis. Idem. Sed revocare gradum superasq; euadere ad aures
hoc opus hoc labori est. In portum quietis tandem euāsit. Significans id qd̄
transeo exeo vel effugio regit acm siue ablm̄ cum prepōne. Virg. Euaditoq;
celer ripam irremeabilis vnde. Euāsi manus vel e manibus eorum.

Avgill.

Suetoni.

Quintilia.

Me lētum tristor signans poscit sibi ternum

Gratulor et quartum aut sextum cum præpositiuo.

Quando deo iunctum est uel dijs ternum sibi solum

Postulat: et signat uel supplico siue ago grates.

Signat idem grator structuram et poscit eandem.

Gratulor qd̄ est verbis testor me letori felicitate alterius, atq; eum ipsum
qui affectus est felicitate: aliquādo apd̄ me ipsum ob meam felicitatem regit
datium et acm cum hac prepōne ob vel, ppter vel ablm̄ cum prepōne p:o.
Valla. Gratulor tibi ob tuam preturā adeptam. Gratulor manibua meis qui-
bus ut te contingere datum est. Quintilia. Non efficiet tñ infandum pñris
reatus/ indignumq; dissclumen: ut misera puella non gratuletur sibi: qd̄ ipsam
pauper accusare iam potest. Nocte nonunq; pretereūt dñm: vñq; quum fue-
rit pñomen. Quid in ep̄lis. Gratulor echaliam titulis accedere nostris. sup-
plere potest. mihi tibi vel nobis. Et interdum etiā oratores. Quinti. in pastu
cadaver. Gratulemur q; nulla ciuitas tam fame laborat. subintellige nobis.

Licero.

Virgilius.

Syntaxis, vv.

G. j.

Gratulor: cu-
ditō aut actō
cū prepōne.

Valla.

Quidius.

Viliquando gratulor: significat id quod agere gratias vel supplicare: sed non
ferre nisi deo vel diis. In eadem significatione accipitur grator: sed poetum
historicum est. **V**irg. Inuenit germana viā gratare sorori. et eandem cons
tructionem cū gratulo: postulat. **H**oc p̄ceptum tam **G**allen. & **S**ipon. est.
Intueor signans animaduerto dato quarto.

Punio sed signans quartum vult in præcunte.

AAnimaduerto significans id quod intueor vel considero (authore **Sipon**o
tino) requirit accusatum sine prepōne. **P**lau. Animaduerto hoīem subal
bidum tremulum. **V**iliquādo significat punto. sed signier animaduertere est
eius: qui in alterum habet potestatem ordine ac rite. **H**oc est cum animaduer
sione punire. et postulat accusatum cum in. **G**elli. **S**erebatur ne nimia ira
percitus in eum gravius animaduertet.

C De regulis prius omissis.

In muro, ad murum. dicas uel muro hic adhæret.

Ap (q) propinquo urbi. dicas urbem. uel ad urbem.

Adhereo regit dñm. **A**pulei. vii. **C**astris adherēs. Regit etiā ab. mī cī in
Quid. meta. iiii. Inuictos in corpore adherent. **V**iliq̄ acm̄ cī ad. **P**lau. in
penu. **H**e ad fundas viscus adherescet. Appropinquuo itidem urbi. vibem
et ad vibem. **C**esar. iiii. de bel. gal. **Q**uā appropinquaret Britānie. **M**ira. de
bello. aphi. v. **D**onc ad ipsas portas et muros appropinquaret. **I**dem sine
prepōne dixit. **Q**uā portum appropinquassent.

Concedo meritis tibi, concedo quoq; fato.

Confido ternum personæ. sextum alias uult.

Concedo tibi meritis. i. sum inferior et indignior te meritis. **S**illi. Meritis
non concessere **C**amillo. **C**oncedo fato vel nature. et morior. **S**alu. in **J**ugur.
Pater **V**ti necesse erat concessit nature. **C**onfido tibi cōfido virtute militum.
Cesar. li. iiii. de bello ciui. **C**ui maxime confidebat. **I**dem. iiii. de bello galli.
Natura loci confidebant.

Te. tibi. uel. de te quæror. et tecum uel apud te.

Soluo tibi nummos. sic et te a carcere soluo.

Conqueror te. tibi. de te. vel tecum. inuenies pro apud te. **V**irg. **D**um queror
et diuos. **I**uuic. saty. ii. **H**ec quereris patri. **M**alo meta. pu. **C**um ioue visa
queri. Soluo tibi nummos. et soluo te a carcere: dicimus. **T**eren. **S**ummum
precium quod habui per solui tibi. **P**lau. in am. **H**am noctu soluta est nanis
nostra e portu persico. **V**irgil. vii. **S**oluite crinales vittas capite. i. a capite.
Lice. plentu. **M**ulta de mea sententia questus est **C**esar.

Temporo pro moderor uult ternum. pro ordino, sedo,

Vult quartum. abstineo sextum cum præpositiuo.

Contemporor pro moderor cohibeo. sive contraho regit datum. **P**li. viii.
eplax. **T**emperare nihil non possum. **P**lau. in ruden. **L**ingue tempora. **P**ro
ordino sedo / aut aliquā rem ordine et moderamine tracto: regit acm̄ et abla
tiuum sine prepōne. **L**ice. in **T**uscu. questi. iiii. **R**em p̄o publicam nostri ma
iores certe maioribus temperauerūt et institutis et legibus. **A**nde dicimus.
Tempero vinum aqua adhibita. **T**empero iram. i. sedo et mitigo animum.
Tempero ferrum flammis et cibis. **V**irg. pu. enei. **I**lle regit dictis animos

Virgilius.

Intueor.

Sipontinus.
Plautus.
Gelli.

Apuleius.
Quid.

Silli.
Caustus.

Virgilius.

Cerentius.

Dlinius.

et temperat iras. Hierony. Sic narrationis stylum temperabo: ut non alte dicam. Et in eccl. Calatum temperau. Significas abstineo regit ablantium cum prepositione. Virg. Quis talia fando Temperet a lachrymis?

Hierony.
Virgilius.

¶ De constructione uerborum impersonalium.

EST resert sic inter (q) est quum est utile signant Vel spectat genitum poscunt. horum genitiuis Exceptis ego, nos, tu, uosq; sui. uice quorum Possessiuorum sextos poscunt muliebris Resert inter (et) est. cuia aut cuius dabis istis Est nostrum uestrum meumq; tuumq; suum dic Officium supple. reliquis est sed genitum uult.

Hec verba impersonalia est interest/ et resert quando vel est utile/ vel spectat signa regunt genituum casum omnium casualium. Exceptis genitiuis horum pronominum ego/nos/tu/vos/ et sui: loco quorum sumendum est ablatius casus feminini genitum suorum possessuorum: et ablatius huius nominis res pro eorum substantiis intelligitur. Sicuter construitur ablatius huius nominis cuius/ a/um. Hoc impersonale est licet regat genituum omnium casualium. refugit in hos genitiuos mei/tui/sui. et. sicuter hos ablatios mea/ tua/ sua. et. Cum his tamen noibus iungit. Est meum. tuum. suum. et. officium. sed reliquis genituum poscit. Teren. Hoc patrum est. Lice. Permagno interest. quo tpe he littere reddantur. Teren. Mea nihil resert dum poscar. Lice. Scio quid mea interest quid aut utriusq; nostrum.

¶ Annotatio.

Interdum fiunt haec personalia pra se Et poscunt rectum, post se casus et eosdem Quos regere assoliant impersonalia facta.

Interdum vero hec non interest resert et est. fiunt personalia. et regunt ante se nosituum casum. et post se eosdem casus quos regebant impersonalia. Lice. ad Curio. Sed quid esset quod nostra aut eorum interesset. Teren. Hoc patrum est consuefacere filium suum sponte recte facere.

¶ Annotatio.

Est in rem nostram aut in te nostra, uel utriq;

Hoc verbum est impersonale licet non iungatur cum ablatiis mea/ tua/ sua. et. aliquando tamen dicimus. et latire quidem. in re tua est. in re mea. et hmoi in re est utriq. Sicuter in rem tuam. meam. vestram est. in rem est Bacchidis. Authoritas. Teren. in an. Si in re est utriq ut fiant: accessi uibe. Plau. Ueniat nec ne nihil in re est mea. Per actum. Plau. in amph. Mansiem que maxime in rem vestram communem sunt. Idem in aulu. In rem tua est. Teren. in Ecya. Dic de eis farint: si in rem est Bacchidis. Livi. xxvii. Imperat q in rem sūt. Salu. Sum in rem fore credes uniuersos appellare.

Hac ternum poscunt impersonalia constat

Accidit atq; placet licet et libet obtigit atq; Congruit euenit et continget sufficietq;

Syntaxis. vv.

G.ij.

Impsonalia
geni regena.

Terentius.
Licero.

Licero.
Terentius.

Terentius.
Plautus.
Livi.
Salustius.

Impsonalia
dñm regenti

Conuenit incumbit uacat expedit addito præstat.

Obuenit atq; liquet patet ijs usu uenit adde.

Displicet atq; dolet successit sic quoq; cessit

Hæc fieri interdum uel personalia possunt.

Et præ se rectum, post se rogitantq; datiuum

Hec impersonalia superius dicta regūt post se datiuum. **E**t aliquādo fūs personalia et regūt ante se nominatiuum et post se datiuum. **V**t hoc mali accidit mihi. **L**eren. **M**escis quid mihi obtigerit.

Hæc sextum benefit malefit satis et fit agentem

Præ se depositum cum præposito præunte.

Et post se ter num iungi poscunt patientem.

Hec impersonalia benefit malefit et satis poscunt ante se ablattuum cu[m] præpone agentem et post se datiuum patientem: **V**t abs te benefic mihi. **L**ice. **A**ideatis velim quomodo satisfit ei.

His præsit patiens, quum impersonalia fiunt

Quartus: delectat, iuuat, atq; decet, uel oportet,

Præterit, atq; latet, fugit, haud capit, audito fallit,

Post se infinitiuumq; modum anteriora reposcunt.

Interdum fiunt hæc personalia, rectum

Et præ se poscunt post se quartum quoq; iungi.

Hec impersonalia delectat iuuat decet oportet. sicut hec preterit latet fugit non capit et fallit: poscunt ante se acim patiētem. **E**t hec quatuor anteriora delectat iuuat decet et oportet infinitiuum post se postulat: **V**t me delectat iuuat decet oportet scribere. **R**eliqua infinitiuu refugit: **V**t me preterit latet fugit non capit fallit quid agā: et signū idem qd ignoro vel sum immemor. **I**nterdum in hec oīa psonalia fieri possunt et regūt ante se nūm et post se acim: **V**t lectio delectat me. tue lre me delectat. **A**rgili. **M**on oēs arbusta iuant. **Q**uid. **I**sta decet humeros gestamina nostros. **L**eren. **Q**ue assolent queq; oportent signa oīa ad salutem huic esse video. **E**ius dicta me fugiunt. **H**ec impersonalia iuuat decet latet delectat et oportet regūt ante se acim los co nominatiui: et post se infinitiuum modum: **V**t me iuuat legere. **L**eren. **F**as cas **V**t te decet. **I**dem. **I**d nos facere oportet.

Poenitent et tedet miseretq; pudetq; pigetq;

Hæc quartum patientis habent genitum uel agentis

Infinitiuumq; modum geniti uice poscunt.

Hec quinq; impersonalia active vocis penitent tedet miseret pudet et piget: regūt acim patientis rei et gtm agentis. **V**t penitent me peccati. **L**edet te vite. **M**iseret me tue calamitat. **P**udet illum facit. **P**iget eu labours. **L**ice. in Lato. **M**um igitur si ad centesimum **V**itisset annum senectus eu sue peneret. **H**iero in Job. **L**edet me vite mee. **L**ice. **M**iseret me infelis famili. **L**er. in adel. **F**ratr me quidē pudet pigetq. **A**liqñ hec pba regūt infinitiuu modu. **L**ice. **P**enitent defēdere. **F**abi. **P**enit respicere pta testimonia.

Annotatio.

Dis uel per tedet miserescit uel miseretur

Cum primatiuis casus poscunt uel eosdem.

Poenitent est lectum cum sexto de præente

Atq; putet sexto. pertæsum olimq; datiuo.

Cum geminis quartis miseret quandoq; repertum.

Constatedet et pentedet. miseres. it et miseretur impersonalia habet eandem constructionem quam sua primaria. **P**lau. in amph. **L**ui me neq; domi dutes deat. **C**ome. nepos in vita attici. **M**usq; suscepti operis eu pertesum est. **H**el. li. xxv. ca. xx. **M**atrimonii eu pentedebat. **T**eren. **T**ernu cinopis miserescat mei. **M**iseret passiuo vocis inuenitur etiā imponale. **L**ice. p liga. **F**ratrum p fratribus salute peccatiuum vos miseret. **C**rassus. **M**eq; minus vestri q; mei miserebit. **D**ic imponale eē **L**atepi. assert. **P**enitent legit (licet raro) cū abltō et de prepōne. **S**uet. in **C**lau. **P**enitent de matrimonio **G**rrippine. **L**egitur etiā pudet cū abltō. sine prepōne apō **P**lau. in bac. **M**eq; me neq; te tuis pus ditum est facis que facis. non imitādum. **P**ertesum etiam olim datiuo apō **V**etusissimos. **B**iacchus in **L**ucis **M**etellum. **A**sq; adeo mihi pertesum esse **D**icimus recte. pertesus ignaviam figurate. q; hic presus est nomen. **S**ue. in **C**esa. Et quasi pertesus ignavia suam. **M**iseret impersonale cum duplii actō legitur. **T**eren in heau. **I**ta me dū ament: vt non **M**enedemi vicem miseret me. **T**eren. dicit. **M**onte hec pudet. **H**el. li. p. ca. ii. **A**erbisq; eius de fatigati penteduissent. **I**dem alibi. **I**d penitet. **O**lim enim psonalia erant penitentio/tedeo/misereo/pudeo/pigeo. **I**n **I**aceis legitur penitentio et peniteor. **V**t in ecclesiasti. **F**ili sine cōsilio nihil facias/et post factū non penirebis. **E**t in actu aplor. **P**enitemini igit et cōvertimini: et delectantur peccata **V**estra.

Desinit et debet solet incipit atq; potest uult

Infinitius quando modus additur illis

Impersonalis, tum personalia fiunt

Infinitiui sibi structuramq; reposcunt

Quod si iungatur personalis modus illis

Infinitius, tunc personalia fiunt.

Chic pba desinit/ debet/ solet/ incipit/ potest/ et **V**ult iūcta infinitius impersonalia sūt impsonalia et eorū infinitiōrōr constructionē poscunt: **V**t me incipit tēdere **V**igilie. mihi desinit placere. te debet penitere faci. illum solet tēdere; laborum. me incipit tēdere faci. **Q**d si infinitius personalium iungatur personalia efficiuntur: **V**t ego desino indulgere delitūs.

Pertinet et spectat simul attinet ad præente,

Quartum depositum impersonalia post se.

Nonnunq; fiunt hæc personalia: rectum

Et præ se poscunt post se quartum ad præente.

Conspicitur spectat et attinet: regit post se accusatiuum casum cum prepositione ad præente et nūq; datiuum: **V**t attinet ad te isthec curare. **T**eren. **M**is hil ad me attinet. **L**ice. ad **H**eren. **Q**ue mihi in mentem veniebant queq; ad te pertinere arbitrabar/ existimauit me ad te scribere oportere. **E**t nonnunq; hec sunt personalia et regunt ante se nominatiuum casum / et post se accusatiuum cum ad. **T**eren. **E**a cures que nihil ad te attinent.

Syntaxis. v.

G. iij.

Sellitus.
Lerentius.
Cicero.
Suetonius.

Plautus.

Scriptura.

Imponaliū
scim cum a
regentia.

Terentius.
Cicero.

in persona.
issive vocis
metabolum
gentia tam
te se φ post

Sextum præposito præiuncto siue datiuum
Præ se uerba petunt impersonalia uocis
Passiuæ: et post se quædam quandoq; datiuum.
Aut ablatiuum cum præposito præeunte.

Hos modo depositant sua personalia casus.
Et sine casu ullo constant quandoq; solute.

Cærba impersonalia passiuæ vocis regunt ante se ablatiuum casum cum pres-
positio: vel loco ablatiuum (authore Sulpit) ut a me vel mihi statut. Regunt
etiam interdù post se dim ut ablatiuum cum prepone. Ne ex impersonalia hos casus re-
gat: ut a me vel mihi seruit tibi. Martia. Non bene crede mihi seruo seruitur
amico. a me vel mihi audit abste. A me statut in foro. Et a me ut mihi inter-
dictu est aqua et igni. Ut aliqui sine casu absolute possunt. Ter. **Q**uid nemini
obtrudi potest/it ut ad me. Ter. **Q**uid agitur: statut.

A multis actus fieri cum significatur

Atq; ignorantur multi, tunc sumere uocis
Passiuæ debes impersonale uenuste.

Quando aliquis actus significatur a multis fieri: et ignorantur illi multis: tunc su-
mendum est impersonale passiuæ vocis. **H**ora. **I**liacos intra muros pugnat
et extra. **V**irg. **I**lur in antiquam syluam. **Q**uid. **E**tuitur ex raptu non hospes
ab hospite ratus. **T**eren. **E**t ne ut fertur forma.

Quartum infinitus præ se modus expedit addi.

Atq; sui uerbi casus post se petit omnes.

Impersonalis tamen infinitus habebit

Præ se et post se omnes casus quos uult sibi uerbum.

Infinitus modus regit ante se accusatiuum casum: et post se uult oës ca-
sus quos verbum a quo deducitur. **T**eren. **N**unc me hospitem lites sequi. φ
hic mihi sit facile aliorum exempla cōmouent. **I**nfinitus tamen impersona-
lium regit ante se et post se eos casus quos verba a quibus deducit: ut a me
sacra cum non esse tibi predolet animo.

Verba soluta isthac impersonalia dicas

Fulminat et ningit pluit et tonat atq; choruscat

Grandinat atq; gelat noctescit, iunge diescit:

Addas lucecit tempescit diluculascit.

Horum dant aliqui rectum (quandoq;) quibusdam

Et quartum. sextoq; pluit sic Liuius addit.

Hec verba impersonalia fulminat/ningit/pluit/tonat/choruscat/grandinat/
gelascit/noctescit/diescit/lucecit/tempescit/et diluculascit dicuntur absolu-
ta: hoc est sine supposito et apposito constare per se possunt. **E**ditungū tamen
aliqui nominatiuum quibusdam isto: et etiam accusatiuum. **S**ulpit. **J**uppiter
pluit lapides. fulminat turres. grandinat segetes. **V**alla. **L**icet nunc dicas
mus: deus pluit carnem. pluit manna. pluit escam. **P**rophe. pluit super pec-
atores laqueos ignis. **S**atani in thebaide. **S**axa pluunt. **L**iuius. **M**unciatum
est in albano lapidibus pluisse.

Martialis.
Erennius.

Impersonale
issive vocis
solute poss.

Moratius.
Virgil.
Undius.
Erentius.

infinitu re
et acm ante

in persona.
solute poss.

Sulpit.
Valla.
Zopheta.
Attius.
Lius.

¶ De subauditione nominatiui et uerbi,

Verborum primæ personæ siue secundæ
Exprimitur rectus raro, at plerumq; tacetur
Ni discretio, uel cum significantia fiat.

¶ Cum verbis prime aut secundæ persone rarissime exprimit nominatiuus sed vt plurimum retinetur: qd; huiusmodi nominatiuus est certus: qualis ego/ nos/tu/et vosmiss ad discretionem vel signiā denotandam. Est autē discretio quum actus verbi attribuitur alicui cum discretione et exclusione aliorum vt ego id effecti: quasi dicerem nullus aliis. Virg. Tu mihi quodcumq; hoc regni: tu scepera Jouemq; concilias. Tu, quasi diceret et non aliis. Signia est quum actus verbi attribuitur alicui cum excellētia. Virg. At ego que diu incedo regina Jovisq;. Et soror et coniuncta una cum gente tot annos. Bella gerō. Hec Juno/paulo ante conquerens se vectam a Croianis dicit. Pallas ne erurere classem arguum potuit: at ego: quasi diceret: que excellētior sum Pallade hostes superare nequeo. Et hīmōnti cū quadā arrogātia p̄ferunt.

Verborum ad solos homines quorum attinet actus
Exprimitur rectus raro at plerumq; tacetur
Post propria authorum nonnunq; uerba tacentur.

¶ Cum verbis quorum actus ad solos homines attinet rarissime exprimit nominatiuus immo retinetur vt plurimum: vt aiunt/ferunt/dicunt/asserunt: inquit. &c. in his et similibus subauditur homines. Et rursus post propria nomina authorum ipsa verba nonnunq; retinetur, vt. vnde Boetius. de quo Virgilius. subauditur dicit. loquitur. scribit. &c.

¶ De constructione nominum locorum.

Quæ perstare loco desinant omnia uerba
Post se coniungi sextum, quartum ue reposcunt
Pro vario sensu coniuncto præpositiō.

¶ Omnia verba significantia permanētiā in loco regunt ablatiū vel accusatiū p̄tūcta pro varietate sensus p̄pōne. Leren. Audiu eum esse in Alia. Idem. Apud forū e Haio audiui. Is electus est apud andruz insulam. Et ad hoc p̄ceptum reduci possunt tere omnes p̄positiones: vt fui cum patre vel apud patrem. Habito ante. cis. cītra. post. ultra. secūs. tūta forū. Constituti sunt Vigiles circa. extra. intra muros vrbis: contra incursiōnem hostiū. Solus habuat sive absq; p̄cula cōitāte vicinōrum. &c.

Vrbis uel pagi proprium si uerba sequatur

Quæ perstare loco signant pone id genitiuo
Ad uerbi in morem: si primæ siue secundæ
Flexuræ fuerit, sic singulati uariatum:
Sin terne fuerit, tantum numeri ve secundi
Pro libito in terno. vel sexto rite locetur.

¶ Propria nōia vrbū vel pagorū si sequant s̄ba signia perstare in loco si p̄me aut scēde declinationis fuerint: et singulati tantum declinata in ḡo

Uerba p̄m
et scēde p̄son
non egent n̄
expresso.

Virgilius.

Uerba adac
humanos si
ciātia non h
beni nem et
pressum.

Terentius.

Propria no
locorū post v
ba perstare
loco signia.

alustus.
erentius.

De dative
em.
elli.

innotatio.
De abitō.
icero.

luncio Bo-
e et Romā.

abito Ros
et Romā.

Icero.
erentius.
hstinus.
uidius.
ergit.
eruius.

erbeſſigntia
otū ad locū,

Clementius.

cau adverbialiter ponentur. **VI** Padue et Mediolani ful Salusti. Hec ubi
Rome cōperta sunt. Leren. Ea habitabat Rhodi. Sin tertie declinationis
fuerint: aut p̄ aliter cātum declinata/ in dīo adverbialiter ponētur/ aut in abla-
tivo. elegātus in fm Serui. in dīo. Authoritas de dīo. Sel. Socra. Athenis
dānatus est. Sucto Lentulus geruli. Lyburi geniū scribit. Plini. Quis spe-
ctare antiqui mores supplicium Lyburi cōcupisceret. Apu. in fl. Igitur ne-
mo Larthagini p̄ cōsulū diutius fuit. Plau. i. 1. ist. Fuere Sicyoni tam du-
dionysia. Lice. xvii. ad atti. Lōuēto Antonio Lyburi. In eodem. Seeth nuns-
cianū cū vna solū legione fuisse Larthagini. Idem p̄ lege agraria. Arbitra-
tur Lōuēti et Larthagini non defore: q̄ illa restitueret. Hic diversi casus co-
pulātur qui regimēn variatur. **Lii** v. **M**eglectū Alururi presidium. De abla-
tivo authoritas. Lice. de sene. Lacedemone esse honestissimum domiciliū
senectus. Idem. iii. de na. deo. Sepultus esse dicit Lacedemone. Pōpe. ad
Lice. li. vii. at atti. Martini Sulmone collocauit. Sucto. in Flug. Larracone
inū. Plau. xxxvii. ca. x. Effectū est Sicyōe p̄mū. D. in de in grecia. Lesar.
vii. de bel. gal. Ipsa Bibiacte hyemare cōstituit. Plini. ix. ca. viii. Puerum
Alexander magnus Babylone Heptuni sacerdotio p̄fescit. Idem. xii. ca.
xxii. Babylone sc̄ritur. Justi. li. v. Munciatur Lacedemone in bello Athenen-
sis exarisse **Lii**. Muti Larthagine/ sed oriūdi a Syracusis. Idem. Crotone
nec consiliū vnu inter populos erat nec voluntas. Idem. Morari Larthagine
statuerat. Idem. Munciatū fruslone infantem nātū quadrimo parem. & cōs-
siliū de ihs Larthagine erat. cum mult̄ alis id genus. Et tot et tantis testis
moniis colligere potes non iwinus eleganter per ablativū (pace Seruū) p̄
per datiuū loqui licere.

Annotation.

Rome et Romam nunciat. Vtroq; modo authores dixisse leges. Sed per accusativum dicum quoties motus latitatis intelligit in hoc p^{ro}pylo n^{on}icio. *Li. v.* Rome est nunciatu^m lapidibus pluisse. Hic non est motus. Idem. *Li. viii.* Romam n^{on}iciatur. Idem *Li. pri.* Hec n^{on}iciant domu^m Albani. hic intelligit motus: q^{uo}d sit in nunciado. Similiter habito Rome, et Romam recte d^r. In gr^o p^{ro}ceptu predictu^m superi^r per actum: q^{uo}d habitat regit actum. Lice. p^{ro} Doscio. Ruri semp habitat Teren. Ea habitabat Rhodi. Darro. Hoc modo antiquis scđis rebus Lumas habitasse. Item Lice dixit. Nomo me cōtineo. p^{ro} in domo. Justi. *Li. vi.* Cypro exulabat. i. in cypro. Quid. Sustinet inuidia m^ultas sis gna domo. i. in domo. Ill^o Virgi. Non libye non ante tyro despectus Hiarbas. Serui. (quanq; dicit tyro. p^{ro} in tyro) errat. Nam ill^o tyro non est ablatui^m casus/ sed datui^m. et regitur a despectus per copulatiu^m coniunctionem et. et sensus est. Hiarbas est despectus Libye et Tyro. i. a Libya et a Tyro. Post se uerba petunt quartum in siue ad p^{re}eunte.

Ad loca quæ motum signant quem sæpe poæte

In terruum mutant græcorum more licenter

Juncta ad et in seruant structuram plurima eandem.

Quoniam Verba significantia motum ad locum regunt accusatum casum
preente hac prepositio ad vel in. Et interdum Versus postposita: ut eo ad
forum in forum vel forum versus proficisci in galliam. Teren. In Uliam
profecitus est. Sittiter constituntur verba composita cum ad et in. ut ad littus
applicuit. Infero merces in Italiam.

Annotation.

Cherba signia motu ad locum: composta cō adiuvat, regit ac in cā ad vel in preeunte. **Tef.** Si illi pōt ad nequitā adducere. **Lacran.** **luiu.** Adigerit principes suos in furorem. **Cice.** Nōdum auditi erat te ad Italā evanescere. **Plini.** Ut in agrum Volaternum palumbium vis e mari quotannis aduolat. **z dem. l. r.** Volates nominatur aduolens ad eos que se in mari mergunt.

Compōsta cū
ad et in
Terentius.
Lacran.
Cicer.
Plinius.

Alia annotation.

Cpoete nōnūc h̄b̄ sc̄m murāt in dñm metri causa. **Utrig.** Ut clamor celo
i. ad celū. **Idē.** Ecclē enobisca Kumarum ellabimur oīs. i. ad oras. **Idem**
Hēreas pūmo Libyes appellat̄ oīs. i. ad oras. **Idem.** Inferreq; deos latio
genus vnde latinum. **llatini.** **Quid.** Hac iter est superis id est superos.

Utūs casus
co acti. poeti
ca locutio.

Vrbis uel pagi proprium si uerba sequatur

Ad loca quæ motum signant, id ponito quarto

Aduerbi in morem: et cum præposituo aliquando.

Chiropus noīa v̄bium vel pagorū si sequātur h̄ba signia motu ad locum in
acto casu aduerbis litera poni debet: vi eo p̄atautā. **Cice.** P̄udie Idus octo.
Athenas v̄enim. **Lorciā** bellissime nauigauimus. hora quarta Brūdusium
v̄enimus. Aliqñ tñ (līc̄ rari) p̄cipō illis additur. **Cice.** de senectu. **Adoles**
scentulus miles p̄fectus sum ad Capuam: et quinto anno post ad Larētum
questor. **Cesar** de bel. gal. **L**ōffium in Lutetiam p̄arrhisiō trāsferuntur.

Appellatua
p̄vua p̄uina
cīaz post h̄b
motu de loco
Terentius.
Virgilius.

Quæ remouere loco signant poscunt sibi uerba

Casum ablatiūm cum præposito præente.

Chīa h̄ba signia remotionē de loco regit ablīm cū p̄epōne p̄eelite. **Ut** dis
scedo ab v̄ibe. a m̄fo. abs Līo. d̄scēdo de mōte. **Tef.** Mulier que cōmigrat
uit ex Bndro huic vicinie. **Utrig.** Ducte ab v̄ibe domum, mea carmina duci,
te Daphnum.

Vrbis uel pagi proprium si uerba sequatur

Quæ remouere loco signant, id ponito sexto.

Aduerbi in morem, et cum præposituo aliquando.

Chōpria v̄bium vel pagorū si sequātur h̄ba signia remotionē de los
eo ponentur in ablō: vi v̄enio Roma Bononia. Aliquādo q̄s p̄p̄is addit
præpositio in ablō. **Cice.** Quo vi v̄eni hostem ab Antiochia recessisse cognouit. **Idem.** At a' Athenis supra matas Boeniam irent.

Propria noī
post h̄ba mo
tum de loco
gnificantia.

Rus domus exposcunt constructuram proprietorum

In cunctis casib; sed militiæ quoq; belli

Achumus in genito tantum at quarto quoq; sexto

Præiungi semper sibi poscunt præposituum.

Authores dicunt pro ruri s̄pēq; rure.

Coniuncto adiecto uice humi reperitur humiq;.

Adq; locum motum signans iungatur humiq;.

Nec nosa rus et domus, p̄p̄iōz noīm cōstructionem exposcunt in oībus ca
sib; **Tef.** Ruri me cōlineo. **Idē.** Rus eo ubi me macerabo. **Idē.** Ecce aut
video rure redeunte senem. **Say.** Domi militiq; boni mores colebant. **Tef.**
Penates hinc salutari domum dūcētar. **Domino reuertor.** Sed hec noīamis

Rus domus
militiæ / belli /
humi maris
retoge.

Syntaxis. vV.

H. j.

Terentius.
Salustius.

lita humus. hanc cōstructionem in grō tñi postulat. Salu. Humi requiesce-
re. Id. Domi militieq. &c. Teren. In militia p̄ficiisci gnotum cōpulit. Salu.
Paucorum arbitrio belli militieq. respulsa agitabatur. Horat. De primis
vibis belli placuisse domiq. Authores dicunt sepe p̄ ruris dñi rure in abeo.
Lice. ad atti etrea finem. Quam rure esse arbitrio. Lul. t̄r̄v̄l. Rure morten-
tem eo ipso loco sepeliri se iussit. Horat. Quinq̄ dies ubi pollicitus me rure
futurum. In loco gr̄i huius nonnunq̄ p̄surpatur humo abeo. precipue ad
iectuō cōuenero: aliquā subauditō. Lolu. Hec densa nascitur humo. Id. Das-
cerrima facit humo. Et h̄c ḡia huini iungat s̄b̄is motu ad locū sl̄ḡntib⁹.
Urg. Corpora fundat humi Id. Pro cumbu humi bos. Stat. Sermet hu-
mi populos.

Pr̄eposita exposcunt hunc pulcre composita.
Casum nonnunq̄ quem poscunt appositura
¶ P̄epōnes in compositione eundem nonnunq̄ casum postulant quem in
appositione: ut adeo vibem. in eo gratiam. Urg. Quanuis multa metu eris-
tent victimā ceptis.

¶ De modo respondendi.

Quo casu quārens rogat, responde in eodem.

Sed si per cuius posselluum rogitarit

Vel genitum quis qui: respondebis genitiuo.

Per posselluum ni quum responderis, in quo

Quem uerbum quārens poscit responde in eodem.

¶ Quando fit interrogatio respondendum est per eundem casum per quem
interrogatio fit: ut si rogetur quem queris: Respondere potes. te. vel Ioans
nem. Sed q̄n fit interrogatio per hoc posselluum cuius. cūta. cūtum. vel ḡm
huius interrogatur quis. que. qd. per ḡm est respondēdum: ut si queratur.
Cūtum vel cuius est hoc pecus: responderi potest: patris vel Melibet. His
quando responsio fiat per posselluum: tunc enim respondebis in eodem cas-
su quem uerbum interrogans post se regit: ut si queratur. Cūtum vel cuius
est hoc animal: Respondeas. Meum. tuum. suum. vel fraternum. Cūtus vel
cūta interest: mea. tua. sua.

¶ Annotatio.

Quando regit uarios casus uerbum, per eundem

Casum tunc semper non respondere teneris.

Sed quandoq; alium quem uerbum uult sibi iungi.

¶ Sed quando uerbum interrogas regit post se uarios casus: non requiritur
ut per eundem casum respondeas: sed interdum per alium casum quem uer-
bum post se regit: ut si queratur. Cūtus criminis est accusatus: furti ne. an ho-
micii? Respondeas. neutro. vel de neutro. non aut neutrīus. Quāci emis-
sti hunc equum. Uiginti min. non autem Viginti minarum.

¶ De constructione infinitiui.

Infinitiuis modus est pro nomine sumptus

P̄pulcre interdum. uice sic quandoq; gerundi.

Pro primoq; modo raro. raroq; supino.

In infinitus modus preter ppriam naturam quatuor modis construitur. Primo modo ponitur loco nois: ut forari vctrum est. s. furtum. Cedet me vivere. s. vite. Dominus dedit mihi sapere. s. sapientiam. Opus est sacerdoti peccata cognoscere. s. cognitio peccatorum. Authoritas Terentii in An. Od boni quanti est sapere. s. sapientia. Persius in saty. Mille hominum species et rerum discolor usus. Uelle suum cuius est: Voto ne c vinitur uno. Uelle. s. voluntas. Secundo modo ponitur aliquando loco gerundi (Vnde in seruis dicemus expessius) ut in illo Virg. Sed si tantus amor: casus cognoscere nostros. s. cognoscendi. Et per gerundum teste Seruio. cui suffragatur Talla) hic loquaris. Tertio ponitur p indicatio modo. Teren. in Euny. Omnes mihi inuidere et mordere clanculum. Ego floccipendere. s. inuidabant/ego floccipendebam. Sed in epitis et quotidiano sermone raro italoz quimur. Quarto ponitur p supino: sed raro. ut rarius inveniatur. vel inueniri. dignum cognitu vel cognosci. facile dictu vel dici: sed infinitius poetam liscentiam potius sapit. Virg. Et erat cum dignus amari. Luca. Facili sed vere mentem. Ut illud in sacr. Vado parare vobis locum. et dum irent emere. pro vado paratum. et irent emptum. vel empturi. non imitandum. Latissimi enim sic nunquam locuti sunt. Hierony. in hac interpretatione imitatus est grecos qui supina non habent. sed infinitivo cum articulo eius loco utiuntur. Hic modus loquendi poetis et historicis parce permittitur.

De constructione horum infinituorum. amatum ire. amatum iri. amaturum esse. et amandum esse.

Differunt amatum ire. et amaturum esse (ut sentit Talla) sic. Nam amatum ire est prius tuis oratione et sicut in via esse ad amandum. ut scio te amatum ire lectus et. s. scio quod tu amari vel ad amandum legendum. Nec possumus p supinum et ire. circuloque futuri infinitum: quin epte di. Credimus antichristi p dicatum ire contra xpm. Credimus est. Credimus antichristum predicatorum contra xpm. Amaturum esse est futurum tuis. Et quanquam Diome. Donatus. Piscia ceteris gramicidi dicunt amatum ire. lectioire esse futuri infinitum. decepti sunt et sine authoitate loquuntur. Nullus cui venter tale quod dixit. Audiri hic amatum ire. p audiunt quod amabit. Qd si quod hoc redarguat: Veneri in authoitate (si possit) adducat. Uisoqui Lau. Al. Hinu et alii quod hanc rem diligenter inuestigarunt a stipule. Amatum iri futurum est infinitum passum. recte accipit p amandum esse. Et illud amatum iri. et supio et impsonali iri. Non quod significet uter quoque sed ne sine ab eo mori ponat supini ium. Ut audiui prima comediam Terentianam lectum iri a preceptor. i. audiui quod a pceptore leget prima commedia. Nec dicas p feminum aut p male lecta iri. v. lectos iri. Authoritas Teren. Qui postquam audierat filio suo non datum iri vto. Hic actus vrore regis a fratre auctoratum iri. Ergo est vix futurum huius sibi amori arie. non solum sibi impersonalis amat. Lice. s. rhet. Deinde ceteros a sibi studio repulsum iri. Hoc dices. Vrorem datum iri. nec ceteros repulso iri. quod impsonale. et indeclinabili le illud futurum. Et sicut amatum iri. amaturum esse. sine gnie et nucro dicatur. Enim apud latini s: sed sine esse. Lice. v. in Terre. Quocquam venerit: hanc sibi re p video sperat futurum. et venuste ita loquet. teste Hel. cui suffragatur Aldus Nebrissen. Lactatius. Elius testimonia. Bracchus. Credo ego inimicis meos hoc discutum. Galeri. antias. Aruspices dixerunt oia ex sententia

Syntaxis. v.

Terentius.
Persius.

Virgil.
Terentius.

Virgilius.
Lucanus.

Annotatio
tra Diomed
Donatum
Piscianum

Amaturum
esse.

Amaturum
sine esse.

H. i. j.

Walla.

Justinus.

De vsu geru-
ti in di post
substantia no-
nua.

Cerentius.

Virgilius.
Horatius.

Asus gerudi
i post quedā
diesina pro-
balibus pos-
ta.

Cerentius.

Cyll.
Silius.

Itus gerudi
i di post sub-
stantia pro-
balis

processum. Rabe. in gemit. Non putavit hoc ea facturū. Hec ex Hell. p. 1.
ca. vii. Frequētius nūc dicim⁹. Evidet Annam iturā esse Romā. Britānos
pugnatores esse in gallos. sc̄. q̄ Annā iturū. et Britānos pugnaturū. vt doc̄

¶ Anno. atio.

(Walla.

¶ Walla negat latine dici. Biunt Petrum exulaturū tre. siue iri p eo qd est
Biunt q Petrus exulabit. Sed recte dici censem. Biut Petru exulaturū sic
vapulaturū. Trogus Justi. Ille quasi imperpetuum cū viris exulature.

¶ De vsu et constructione gerundiōrum.

¶ De vsu gerundiō in di.

Infinitiū sensus quando immediate
Post substantiū comitatur non animatum,
Infinitiū sunsum in di pone gerundo.
Et quandoq; modo coniunctiō ut p̄aeunte.

¶ Quando sensus infinitiū modi immediate sequitur post nomen substantiū in anumatum in gerundiō in di ponetur: vt amor discendit. cupiditas
habendi. studiū legendi locus cognoscendi. Et aliquādo in cōiunctiō mo-
do. Teren. Sed ea grāta similiū vos vt pertinentarem. Idem. Ita ne obſti-
nate opera dat vt mea glycerio abſtrahat.

¶ Annotatio.

Infinitiū modum. vice ſepe gerundi
Vſurpant licite græcorum more poete.

¶ Poete licenter in loco gerudiſi v̄unt infinitiū modo. græcorum more/ qui
gerundiū et ſupinis carēt. loco quorū v̄unt infinitiū modo cū articulo. Et hec
regula est intelligēda non ſolum de gerundiō in di/ ſed etiam in dum. Authori-
tas. Virgi. li. enei. Sed ſi tantus amor caſus cognoscere noſtros. i. cognoscen-
di. Idem. Soli cantare perit. i. cantādi. Hora. Lodus p patria non timidus
moi. i. moriendi. Exempla de infinitiū loco gerudiſi in dum. Virg. in Buco.
Et cantare pares/ et respondere parati. i. ad cantandum et respondendum.
Gaulde. Non est apta legi/ que non maturuit herba. i. ad legendū.

Infinitiū sensus quando immediate

Quæ genitum poſcunt post adiectiua ſequatur

Infinitiū ſenſum in di pone gerundo

Et quandoq; modo coniunctiō ut p̄aeunte.

Infinitiū aut græcorum more ali quando

¶ An sensus infinitiū modi immediate ſequit noſa adiectiua que ḡm re-
gunt poneſi in gerundiō in di. Et qnq; in cōiu. :ctiu modo vt p̄aeunte. Lere.
Quam cupidia eram huic redēndi. Ille est audius lucrādi vel vt lucretur.
Cyllus ad diuīnum Augu. in quadā ep̄ia. Formādi vocem nullatenus cōpos
eram. Aliq; in infinitiū modo. Aliq; enī post h̄mōt adiectiua poete v̄unt
infinitiū modo loco gerudiſi. vt dirimus. Sili. Rauus abire timor. certus
eundi vel ire. Sic timens cupiēs timidus cupidus doctus certus promptius
peritus audius cantandi vel cantare. authore Minutra.

Cum ſenſus geniti p̄aſentis participantis

Post quoduis nomen ſubstantiū comitatur,

Vel genito hunc ponas uerbalis, di ue gerundo.

Quando sensus genitiū casus participiū p̄tis temporis sequitur post qd, cūq̄ substantiū ponetur indifferenter vel in gerundio in di vel in genitiū uō nominis verbalis: vt princeps pingendū vel picturē Spelles. Virg. Deter ipse colendi. Lice. Ille dicendi opifex.

De usu gerundi in dum.

Infinitiuī sensus quando rationem

Subsequitur, causam qui declarat rationis:

Infinitiuī sensum in dum pone gerundum

Ad p̄aeunte uel ob propter, raro in simul ante.

Et quandoq; modo coniunctiuo ut p̄aeunte.

Quādō sensus infinitiuī subsequit̄ rationē declarāt̄ causam ratiōis in gerundio in dum ponet̄ hac p̄epōne ad p̄eūcta. et aliquā ob vel p̄pter. et aliquā (lis c̄z rari) in et ante. Teren. Dies mihi vt satis sit ad agendum vereor. Talla. Ego veni ob vel p̄pter te redimēdum. Vado ad vel in capiendum hostem. Virg. Māq; ante domādum ingēres tollent̄ aios. Et aliquā ille sensus infinitiuī in cōiunctiuo modo (hac cōiunctiōe vt p̄eūcta) ponet̄. Lice. Scio te ois facturū vt nobisq; p̄ pumū sis. Lef. Quelle hec adorat̄ vt lauet adhucor.

Terentius.
Talla.
Virgil.
Cicero.

Annotatio.

Hoc bonus atq; malus celer indignus facilisq;

Dignus difficilis doctus nauis piget audax

Parq; potens habilisq; paratus ineptus et aptus.

Cum genus id reliquis uice dum quandoq; gerundi,

Infinitiuī pulcre sibi iungere possunt.

Post hec adiectiva et id genus alia eleganter usurpare possumus loco gerundū in dum aliquando infinitiuī modum: vt miles bonus: vel aptus ad pugnandum vel pugnare. Hora. Būdar ois pēpeti gens humana fuit. Stat. Ille quidem disco bonus et contendere cursu. Hora. Cleriq; sequit. Virg. Et erat tum dignus amari. Luca. Facilis sed venere menteem.

Horatius.
Statius.
Virgil.
Lucanus.

Post curio mando loco sic conduco habeoq;

Pro debet, sine p̄eōp̄ito dum pone gerundum.

Post hec Verba curio mādo loco habeo p̄ debeo sumptum gerundū in dum sine p̄epōne semper usurpat̄ authoies: vt sepulturam faciendam locabunt colunam faciendam cōducerāt gladiatores vt rapiendos mandabat lapides iaciendos curabat consolando eos magis q̄ punitendos habuit. Nec Val. Virg. Treitio reg. furtum mandarat alendum.

In dum per pulcre licet usurpare gerundum

Impersonale est sibi coniuncto loco oportet.

Terno et ponet̄ uox quæ recti esse uidetur.

Et quandoq; habeo ponet̄ sub uice oportet.

Vel r̄us participans, uel dus cum sum sibi iuncto.

Loco huius sibi oponet̄ per pulcre usurpare licet gerundū in dum: cum hoc s̄bo est imp̄sonali sibi adiuncto: et dictio que videt̄ esse n̄i casus ponet̄ in dīo. Teren. Alieno more vivendum est mishi. Et aliquā loco oponet̄ usurpat̄ habeo/es. Sūlt̄ partici p̄tū tam p̄tis q̄ posterioris futuri. Lice. ad Len.

Gerundū
dum cū est/
co oportet
participi p̄
ris futuri al
quādō post
r̄o:is.

cero.
unius.

erum. Idum
in inter. los
nti casus et
si cum dum
t quum.

irgilius.

Iaska.
Virgilius.

Cerentius.

Tantum habeo polliceri. Idem in Lato. maiori. Neq; eos solum conuenire
habeo quos vidi: sed etiam quos audiui. Qd; vt Galli interpretat: idem est
qd; pollicendum et conueniendum est inhi. Vel conuenire me oportet. Quinti.
Non sit pcepto: eorum q; emendanda erat dissimulatio, que emendari oportuit.

Inter praeiuncta licet usurpare gerundum.

In dum per pulcre nonnunq; sub uice recti

Casus, atq; sui uerbi, quum aut dum praeunte

Participans praesens, praeiuncto in do ue gerundum.

Quartum aut uerbalis, similis uel nominis: inter

Praeiuncta: aut sextum cum praeposito praeunte.

CLoco nti casus et sibi hoc adverbio dū: aut quū puenit venuste usurpare
licet gerundū in dū pūcta hac pōne inter. Virg. Et inter agendū occursare
capro (cornū ferit ille) cauero. hoc est dū vt quū agas. Aliq; etiā gerundū in
do pretucta hac pōne in. Et aliqui acīm cū inter: vel ablatīm cū in noīs pbalis
aut alterī noīs similit: vt inter cōsultādū in cōsultādo/inter cōsultātō
vel cōsiliū in cōsultātō/vel consilio. Hec Galli.

Infinitiū nunq; sed iunge gerundum

In dum post uerbum requiescere siue mouere

Vel uocitare notans, post flagitor et paror hortor

Infinitiū ponas, in dum ue gerundum.

CIdost pba signia quiescere/mouere/vel vacare: infinitiū modus nunq;
usurpat: sed semp gerundū in dum: vt vocauit ad currēdū: non aut cur-
rere. sto ad predādū: non aut predari. sedeo ad audiendum: non aut audire.
eo ad vidēdū. et non videre. Sed post hec flagitor/paror/horror: Indifferen-
ter infinitiū modus vel gerundū in dum usurpari pōt: vt flagitor respon-
dere vel ad respondendum. sum paratus scribere. Vel ad scribēdū. horror
studere. vel ad studēdū. Hec Galli. Et quanq; Virg. dicit. Quoniam con-
uenimus ambo. Tu calamis inflare leues. ego dicere Versus. In soluea ra-
men oratione infinitiū hmoi non est usurpādū. Metri enim causa infinitiū
in loco gerundū licenter usurpat grecorū more q; gerūdūs carent. vt alibi.
Et si tāus amor casus cognoscere nostros. p cognoscēdi posuit cognoscere.

Infinitiū desisto, desino, cesso,

Post se coniungi posseunt: nunq; gerundum.

Hec pba desisto/desino/cesso: infinitiū modus et nunq; gerundū in
dum post se subiungi postulat: vt desistas vel dissinas iachy marianon ait ad
lachrymādū. Teren. Lucessū cur cesso pulsare ostium vicini.

De usū gerundiū in do.

Sensus participi praesentis quum sine fixo

Est situs et sensus cuiusdam praepositorum

Istorū praeit in, uel ab, ex, e, de simul a, cum,

In do participi sensum tu pone gerundo

Praepositis istis simul omissis aliquando,

Quando sensus participi p̄tis t̄p̄is sine adiuncto substantiū est. **N**on pre-
cedente sensu cuiusq; illarum prepōnum in/a/ab/de/e/ex/aut cum. **I**llus sen-
sus participi in gerundio in do p̄netur: istis prepōnibus aliquā prepositis, ali-
quādo vero omisso. **T**erent. In apparādo totum hunc cōsumunt d̄iem. **S**ar.
Cesar dāndo subleuādo. **L**atō nihil largiendo, gloriām adeptus est. **P**olini.
Minor. **S**ermonibus diem transīgebat, quām a scribēdo vacaret. **C**icē. **A**b
eundo factus est satur. **I**dem. **Q**uid cogitas de eundo in Epp̄um, obv̄tus
est e bibendo nimis. **T**erent. **P**otūtā id fieri ex assēnādo. **Q**uinti. **S**ed ratio
recte scribendi tanta cū eloquendo est. **T**erent. **A**mbulādo sum defessus.

Terentius.
Saintius,
Polini. mino
Licero.
Terentius.

Infinitiū sensus post uerba pr̄acandi
Quando subseq̄uitur, non in do pone gerundo.

Infinitiū sensum, sed pone mōdo illum

In coniunctiō pr̄aeunte ut siue remoto

Ac infinito (quod rariū est) aliquando.

Quād sensus infinitiū modi sequitur verba que p̄ecribār vel orāre s̄igne. **I**llus
sensus infinitiū non in gerūdo in do (vt quidā ignari censuere) sed in cōun-
ctiō modo (hac cōiunctiōne vt p̄eemittit, et aliquā omisso) poni debet. **C**icē. **P**e-
to vt honor̄ mei cāusa est expēdias. **I**ō ad atti. **A**bs te p̄eto cōficiās: vt is cō-
mendationē hāc intelligeb̄sbi adiumento fuisse. **E**t quādoq; licet rariū in
infinitiō modo poni p̄est. **B**elli. **H**erecā **M**artis te obsecro pacem dare.
Sum pulcre iunctum cum do quandoq; gerundo

Infinitiū sensum possumq; notabit.

Soluendo non sum, signat non soluere possum.

Cherūdium in do cū hoc nōbo sum sibi adiuncto s̄igt idē qd̄ possum cū infi-
nitio nōbi. **Q**uinti. **P**laceam̄ nobis licet fortuna n̄ra pater pauperi soluēdo
non sum. i. soluere nō possumus. **H**ec **V**alla. **C**icē. li. epl̄ay. ii. **Q**ue soluē-
do ciuitates non essent. **L**ū alio nōbo q̄ soluo, non legit̄ hic modus loquēd̄.

Licero.
Belli.

Soluēdo no-
sum. i. non
possum solu-
re.

De uoce et regimine gerundiorum actiue sumptorum.

Actiue dum. di. do. sumpta gerundia: recti

Singlari ac genitiū quarti et sexti quoq; uoce.

Atq; sui uerbi casus post se rogitabunt.

Et sine casu ullo sita sunt quandoq; solute.

Cherūdia actiue sumpta in nominatiū voce, genitiū actiū et ablatiū sin-
gulari dūctat̄e sūne varianda: vt nominatiō videndum, grō vidēti, actō
videndum, ablatiō vidēndo. **E**t eos casus quos sua verba regunt post se
poscunt. **E**t aliquādo absolute poscuntur. **V**t apud **T**erent. **E**go vapulando,
ille verberando ambo defessi sumus.

Valla.
Cicero.

De gerundi
actiue sumptu-

Annotatio.

Exempla de gerundio substantiato in nō. **E**t q̄ multi et pleriq; id negāt
testimonia fide non indiget inferatur. **E**ligr. **P**acem troiano ab rege peten-
dum, hoc in loco petendū: terminatio n̄i casus est. **E**t est sensus. **P**erēduz
supple est pacem. **I**hic accūa pacem regita gerundio in voce n̄i casus/peten-

scrittus,
atto,
cero,
ellus,
linitus,
guenalis,

egere*ſed* in
ibus paſſis
ſumptis.

-94-

dom. **P**ossidit, dicit recte dici legendum est. sive erit: poetam/ orationem/ car-
men. **L**ui suffragator **E**ldus, qui dicit optime dici: psalmos legēdum est. nec
inuseatur: nec inueniustum. **B**ushonitas. **L**ucre. **E**xternas qm̄ penas in mora-
te timēdum. **G**arro II.ii. **L**olligēdum eas in vas aliquod. **I**tem li. eod. **S**in-
gulis vbi partit faciendum aras quadratas. **E**t alibi. **I**n setura potius dan-
dum hordeaceos panes/ & triticaceos. **L**ice. li. ri.ii. ad am. **I**terādum eadem
ista. mihi. subaudit est. **S**elli. li. vii. **O**ia que pater iussere parendum. **E**thie.
Vox nři gerudi resolvetur per oportet. aut opus est. **V**t in illo p̄dunsi. li. **G**re-
cis p̄dēdum erit **V**ocabulis. i. oportet. **V**el opus est vii grecis **V**ocabulis. **J**uue.
Viuēdum recte quū ppter plurima/ tum de his p̄cipue causis. i. oportet viue-
re recte. **V**el opus est recte viuatur: quum viuēdus. da, dum non v̄i-

¶ De declinatione et usu gerundiiorum passiue sumptorum.

Di dum do interdum sunt sumpta gerundia pulcre
Passiue, quæ tunc flectuntur posterioris
More futuri participij, quadrareq; debent
In genere et numero cum subiectis sibi fixis
Fixa sed in casu debent quadrare gerundis
In constructura sunt actiue resoluta.

Cherundia in di/dum et do. ornate interdum passue sumuntur et mutantur in a die ctiuagerundius: et decimatur more participis posterioris futuri: vt nō amādus / da / dum, gēo amādi / de / di. &c. et in gñe ei nōero quadrare debet cu3 subiunctis substatiis. In casu tñ ipsa substatiua cum gerundis coherere debet: vt delectatio fruendi principatus / fruende / p̄uincie / fruendi imperi. Molestia educādorum filiorum / locandarum / filiarum / colendorum preditorum. Exempla de gerundio in dum. Eo ad salutādum fratrem / salutandam sororem salutādum sydus. ad salutandos fratres / salutandas sorores. Salutanda sydēra. Exempla de gerundio in do. vt occupatus sum in arando agro. collocans dia filia. emendo predio. in arandis agris. collocandis filiabus. emendis prediis. Nec illa. Et in constructione actiue resolut debent sic. delectatio fruendi principatu / p̄uincia / predio. Molestia educandi filios / collocandi f̄lias / emendi predia. et sic de ceteris.

¶ Annotatio.

Gerundium est qd in di dum do destinēs/ pbl constructionem gerit; vt venio
causa audiēdi historiam. Gerundium est adiectivum a gerūdio ductū. et de-
clinaat more adiectivi: vt audiendus/ da/ dum, et cōuenit in ḡne et n̄b̄ro cum
substantiō adiunctio: vt vento causa audiēde historie. Gerundia et gerūdīa
differunt a participli futuri in bus. auctore Valla. qd participia signe rei admi-
nistrationem cum tpe: et per relatiūz et pblum futuri tpis declarātur: vt ex-
pecto pecuniam soluādam cras. i. que soluet cras. Gerundia sive gerundia
signe rei administrationem sine tpe determinato: nec declarātur per relatiūz/
sed per cōiunctiū modum et vt. veluti si dicam. Deni huc causa vidēdī te. i.
vt videam te, huc veni causa tui colloquendi. i. vt colloquar tecum.
Quum in recto aut terno sunt sumpta gerundia, fixis
Coniunctis, quadrant genere et casu numeroq.

Est rectus per dum per doq; aliquando gerundum.

Est ternus per dum constructura resolutus.

Quando gerundia in nominativo vel diō locantur. in casu genere et numero cum adjunctis substantiis cōuenire debent. vt apō Virg. Voluenda dies en attulit vtro. Et nūs duplicitē resolui potest. Aliquando in gerundū in dum. vt in illo Teren. Nos gerendus est Thaidi. qd sic resoluitur. mihi morem gerendum est Thaidi. Idem alibi. Mihi molendum est haben de compedes. i. mihi habendum est cōpedes. Aliquando in gerundio in do. vt in illo Virg. Voluenda dies en attulit vtro. qd resoluitur. dies Voluendo/ vel dum volvitur. Similiter anni Volvendi tacito nos edunt. hoc est anni in Volvendo/ vel tempore revolatiōe edunt. Matuus gerundū per gerundium in dum rātum resolui debet. vt in illo Teren. Matuus me credo ferendū mis seris. qd sic resoluitur. Matuus me credo ad ferendum misserias.

Annotatio.

Casibus adiunctis nullis, quandoq; solute
Passiue sunt in dum doq; gerundia sumpta
Flexaq; sunt geniti, quarti, sexti quoq; uoce.
Horum sine loco dus ponas participale
Di sumptum raro est passiue, sed praeunte ut
Est modus illius coniunctiuus uice sumptus.

Gerundia in dum et do passiue sumpta: aliquādo (nullis adiunctis sibi casibus) absolute ponuntur. Salu. p̄auca supia repetam quo ad cognoscendū illustria magis magisq; in aperto sint. hoc est cognoscantur. Virgil. Elitur vitium crescitq; tegendo. Idem. Degreditq; medendo. hoc est dum tegit, et inedetur. Gerundium in di aliquādo (licet rarius) passiue sumitur. vt apō Justi. de regio pueroli. xvi. Athenas quoq; eruditendi gratia missus. hoc est vt eruditatur. Idem in plogo p̄m libri Quod ad te imperator Antonine non tam cognoscendi q; emendandi causa transmissi: hoc est vt cognoscat et emendetur. vñtrius rāmen (vt Valla et alii placet) loco illius gerundū in di usur patur coniunctiuus modus passiue vocis. vt hec vīb̄ est in periculo vt capitatur. Neq; rationem vñlam video quin gerundium in di hoc in loco usurpari posset. quare enim (pace qd Vallen. aliquomq; fiat) non licet dicere. Merces huc apponantur. Veneundi gratia. Item. Hec multe ad nūbendi maturitas tem peruenit. quoniam oēs grammatici hñmōi passiua et alia cum gerundis inflectant. Sed hec superiora Justini exempla Vallam latuisse arbitor.

Salustius.
Virgil.
Justinus.

Valla.

Annotatio.

Pluralem genitum di aliquando gerundia poscunt
Ornate post se coniungi sub uice quarti.

Gerundia in di non inueniuntur genituum pro accusativo presentim in plus rati aliquando habere possunt. Licet Valla neget vitio non carere: vt compo sūi hunc librum instituendi pueros gratia. sic grammaticus diceret. Orator etiam. instituendi puerorum gratia. Plini. Quum illorum videndi gratia/ me in forum contulisset. Livi. xxi. Non vereor ne quis hoc vestri adhortandi causa magnifice loqui existimat: ipsum alter animo affectum esse. Plau.

Plinius.
Linius.
Plautus.

Syntaxis. vv.

I. j.

Terentius.
Cicero.
Suetonius.

Mominandi istorum tibi erit magis & edendi copia. huc apud me. Teren. in prolo. Heu. Date crescendi copiam nouarum. Lice. in li. de divinatione. Dolo lebas tantam stoicos nostros Epicureis irridendi sui facultatem dedisse. pro irridendi se. et capitur active irridendi non passiue. Suet. in Augu. Extra locandi licentia diripiendis pomerum. obsoniorum. rerumq; missuum. Similis locutio est illi Plautine. Mominandi istorum: ut notauerit Betoal. et Sabellitus. Cesar. vii. de bello gallo. Usq; eo ut qui sub Valle tenderent mercatores recipiendi sui non habent potestatem.

Quando relatum sequitur post ipsa gerunda
Actiue et nunq; passiue ea sumere debes.

Quando post ipsa gerundia relatum sequitur nunq; passiue sed semper
actiue (authore Galli) sumi debent: ut hic dies sculsi initium dicendi ea que
vellem. non aut dicendorum eorum que vellem.

¶ Annotatio.

¶ Gerundia et supina (testibus Probo. Diomed. Donato. Serulo. & Aliis
nivis) verba sunt dicendo. quibus astipulatur Quintilianus. Et dicuntur gerundia quasi vim verbi gerenda. Et licet oblixiatur gerundia habere casus. et verba omnia significare sine casu. ergo non esse verba. Respondeatur Quum Donatus dicit. Verbum est pars orationis sine casu. Intelligendum est sine casu cuius genus accidit. Sic gerundia sunt sine casu cuius genus accidit: quoniam generis sunt: ut genus in nomine capitur. Et ita diffinitio Verbi gerundis et supinis bene conuenit: nullo aut modo nota sunt: quod nec adiectiva nec substantiva genus recipiunt. Sed verba sunt. ut ex Boetio probat Feretius: dicens nullius esse casus: nisi vox tantum: quod quum dico ad amandum. ad (inquit) aduerbi asciit. propter quod sensus est. Sedeo ad legendum. i. ut legam Preterea si oblixiatur. omnis verba aliquius esse persone. numeri. modi. et temporis. sed hec omnia desunt gerundis et supinis. non sunt igitur gerundia et supina verba. Respondeatur. Licet gerundia et supina determinante et per se non sunt aliquius persone. numeri. modi. et temporis. tamen sunt aliquius persone. numeri. inde determinate: vel ex adjuncto. Et si amandi per se effers determinatam personam non dabis. Et si dicas occasio amandi te fuit mihi virtus tua. Nam amandi magnifice est prius persone singularis numeri. preteriti imperfecti temporis coniunctivi modi. quod per tale verbum declaratur sic. Occasio ut te amarem fuit virtus tua. Similiter respondeatur de verbis impersonalibus et verbis infiniti modi. Galli censet gerundia posse dici participia presentis temporis. quod per participia presentis temporis fere declarantur tam gerundia & gerundiva: ut iusurandum. Sed ut et predicti colligere licet potius verba sunt.

¶ Gerundium est adiectivum nomen a gerundio ductum. ut legendus. datum. Quod si oblixiatur. Gerundia habent genera et casus in utroque numero. ut vix causa legendi libri audiende historie. ad salutados. &c. teste Gal. Ergo negasti male gerundia genera habere. Respondeatur. Galli large caput gerundia & gerundis et gerundivis. Itaq; Donatus et Sulpitius alio dicentes. gerundum solum tres terminaciones habere dicit. dum. do. separat gerundia a gerundivis.

¶ De usu supinorum.

Quando post uerbum uel participale gerundum

Obiectio.

Gerundia sunt
participia opti-
miae Galli.

Gerundia no-
mina adiecti-
ua sunt.

Obiectio.

Solutio.

Ad loca quod motum signat, sensus comitatur
In infinitu: hunc tu pone priore supino.

In dum (si libeat) ponas illum ue gerundo.

Et quandoq; modo coniunctio ut præeunte.

Atq; aliquando prioris participante futuri.

Cum sensus infinitu: modi sequit post nōmum participium vel gerundum quod motum ad locum signe ponetur in priore supino vel gerundio in dum, alio quando in participio prioris futuri, aliquando in cōiunctio modo priuincia hac cōiunctione v. Teren. Venates salutandum diuertat. Idem. Ultro me accusatum aduente. Lice. Quod ad Antonium audiendum venisti. Teren. Percurro ad forum v. dicam tibi oīa hec. Virg. Si pariturus abis.

Interdum liceat prius usurpare supinum.

Post uerbum includens in se motum latitatem

Vt loco doq; datur, cum compositis uoco mitto.

Licet nonnunq; usurpare p̄us supinum post p̄ba latetem motum in se includens q̄ia sit do et ei⁹ passiu: doris vel dare iloco colloco et uoco et mitto cu: cōpositis: v. inuoco. admitto. Ter. Cum filia huic nupti⁹ do. Id. Datur ne illa hodie Pumphilo nupti⁹. Hora. in arte. Spectatū admissi risum teneatis amic⁹. Ter. Si q̄i illa dicer Phedri⁹ intro mittamus cōmessati: cu Pham⁹ phitum cācātu p̄uocem⁹ dic. Idē alibi. v. potui Virginem nupti⁹ collocaui.

Infinitu: sensus quando immediate

Post adiecta bilis uel ilis finita sequatur

Post ue gradus medi⁹ neutrū genus et superantis

Hunc sensum ponas in posteriore supino.

Cum sensus infinitu: immediate sequit noīa adiectua in ilis vel in bilis finita vel neutrū genus p̄parati⁹ aut suplati⁹ gradus pone⁹ in posteriore supino. Ter. Non est facile expurgatu. Virg. In brevia & synes Virget miserabile visu. Ter. Hihil facili⁹ factu. Sar. Optimi⁹ factu credēs exercitū sugeris. Post adiectua hæc licet usurpare supinum.

Posteriorus dignus, mirandus, mitus, acerbus

Lucidus obscurus, clarus, sic perspicuusq;

Obscenus, turpis, iocundus, periculofus,

Absurdus, fœdus, ratus, pulcrum atq; salubre.

Posterius supinū usurpat poss hec adiectua superius dicta. v. digni⁹ amnorato. mirādum vel mirū auditu. acerbū aspecto. lucidū intellectu. obscurū cognitu. darum preceptu. spiculū iudicatu. obscenū vel turpe dictu.

Deq; loco motum quæ signant uerba supinum

Posteriorus nunq; rogitant in do ue gerundum

Post se: sed semper nomen uerbale aliud ue

Quod simile est nomen cum præposito præeunte.

Gerba signia motum de loco nunq; volunt posterius supinum vel gerundum in do (v. quidam peritti censuere sed nomen p̄bale vel aliud nomen) v. priuincia prepōne (authore Valla) v. redeo & venatio non aīt Venant.

Syntaxis. vv.

I. i.

Terentius.

Cicero.

Virgilius.

Terentius.

Doratius.

Terentius.

Virgilius.

Salustius.

¶ De usu et uenustate participijs.

Binis de causis inuentum participans est
Vel sermo ut breuior fiat dilucidiorq;
Quando excludatur coniunctio siue relatum
Aut aduerbum, uel quod fit quandoq; necesse
Ut per participans habeas exprimere quædam
Quæ ueritat dici per uerbum sermo latinus.

¶ Participium duabus de causis inuentum fuit. Primo ut oratio esset breuior dilucidiorq; omissis relatiuis adverbis et coniunctionibus. Seco ppiter necessarium: q: aliquando fit necesse ut quedam per participia proferantur que per verbum dici non sinit latinitas.

¶ De exclusione coniunctionis copulatiuę.

Per pulcre uerbi pro tempore sæpe futuro,
Sumere sum possis et participale futurum.

¶ Participium futuri temporis cum hoc verbo sum es fui. per pulcre non sum potest pro futuro tempore verbi: ut cum dico continuo huc venies pulcrius dicitur: continuo est venturus.

Quum duo uerba simul coniunctio copula iungit,
Excludi poterit coniunctio sæpe uenuste
Alterutro uerbo mutato in participale.

¶ Quum duo uerba per coniunctionem copulatiuam conne etuntur omissa coniunctione copulativa alterutrum illoꝝ verborum uenuste in participium sepius commutari potest. ut si dicam/ viuit et valet. uenustius dicitur: viuēs valet: vel viuit valens.

¶ De exclusione quanq; nisi, cum similibus.

Quum uerbum præeunte nisi quanq; consimilesq;
Pulcre in participans uerbum mutare licebit
Omissis illis simul expressis aliquando.

¶ Quando verbum precedunt missi quanq; et consimiles: ut q: uis licet tametis. Illud verbum in participans pulcre commutare licebit: omissis predictis quanq; nisi. Et etiam aliquando expressis. ut si dicam. Non credam tibi q: q: iures. pulcrius. Non credam tibi iurant. vel quanq; iurant. Lice. Et quoniam tu (nisi perfecta re) de me nunq; conqueuisti.

¶ De exclusione relatiui.

Verbum in participans tu commutare relati
Ornate poteris subtracto sæpe relato.

CUerbum relativi sepe in participium (omisso relativo) pulcre converti potest: ut qui consentiunt et qui agunt pari pena punienter. **M**atius dicas. Consententes et agentes pari pena punienter.

CDe exclusione dum et quum. &c.

Exclusis postq; dum quum, genus id reliqui sq;
Haec comitans uerbum uertas in participale.

CUerbum sequens hec postq; dum quum. et id genus reliquum: ut simul ac postubi. ut et ubi pro postq; sumpta. Aliquando in participiis omissis omate converti potest: ut postq; conseceris negocya huc redito. **M**atius. Confectis negocys huc redito. **T**erentius. Id adueniens mecum stomachabar. i. dum aduenirem.

Terentius

CDe constructione participiorum.

Quum nomen iunctum, aut pronomen participant.

A nullo regitur, sexto istud pone soluto.

CQuando nomen vel pronomen participio coniunctum a nulla dictione regitur: cum illud nomen vel pronomen in ablativo absolute poni debet: ut orto sole apertus est dies. Et iste ablativus a quibusdam septimus dicitur. A quibusdam ablativus in designatione consequentie vel sequele: q: altera ratio post eam sequi designatur: sine qua sensus claudicat: ut orto sole non est plenus sensus: nisi addatur apertus est dies: vel simile.

Nomen tu sexto, aut pronomen pone soluto

Intellecto non expresso participante

Ens: quod nunc abolet, Prisco testante minori.

CUomen vel pronomen quandoq; in ablativo absoluto ponitur: quādo participium non exprimitur sed intelligitur: et illud est participium huius verbi sum: qd (authore **P**iscia. in minore) nunc antiquatum est. **A**rg. **T**e duce si qua manent sceleris vestigia nostri. intelligitur ente. **T**eren. **W**e impulsore hoc non fecit. **I**dem. Quibus re salua et perdita prosum.

Piscianus
Argilius.
Terentius

Cuncta gerundia, participantia, siue supina

Quos sua uerba regunt omnes poscunt sibi casus.

Posterioris struitur passiuī more supinū

Quanq; ex actiuo uerbo descendere fertur.

CUomnia gerundia/ participantia/ et supina oēs casus post se regere possunt: quos verba a quibus deducuntur preterq; posterioris supinū: quod licet ab actiuo descendat passiuī tamen constructionem sequitur.

CDe aduerbiorum et interiectionum constructione.

Temporis atq; loci sic quanti aduerbia poscunt

Subiungi pulcre casum post se genitium.

Postridie pridie quarto des uel genitiuo.

Syntaxis. vv.

I. iij.

CAdverbia et interlectiones post se aliquando casus accipiunt. Ut adverbia quedam tuis loci et quantitatis que genitum regunt: ut nunc dierum. Teren. Quoquo gentium asportabitur certum est proseguiri. Idem. Nec satis cause ad obiurgandum. Prudie tamen et pastridie acutum vel genitum poscunt. Cicero in primo invectivam. Prudie kalendas Januarias. Lvi. li. vi. Postridie idus Galli. Prudie illius dies et prudie nonarum Decembrium.

Ducta a praepositis medi gradus et superantis
Quartum (ultra propriam structuram) adverbia poscunt
CAdverbia comparativi et superlativi gradus que a prepositionibus venturis
(ultra comparativi et superlativi constructionem) seruunt accusativum. Lice. ad Octauum. Castra proprius vibem mouerentur. Salusti in Jugur. Proxime Hispaniam mauri sunt.

Proximus et proprius ternum, quartum ue reposcunt
Vel quartum ad praeuute: vel a cum sexto aliquando.

CProprius et primus regunt datus. Virg. geor. Hunc quos Oceanus proprius gerit India lucos. Salu. Priorita Carthagini loca. Interdum acutum. Lice. ad Octau. Proprius vibem mouentur. Idem ad Ettu. Nihil esset necessarium quam prime Italiam esse. Aliquando acutum cum ad. Vel ablativum cum a. Lvi. p. Duci exercitum prioritatem ad hostem. Lice. Id cum proprius adsum. Suet. in Augu. Prioritatum a deis immortalibus.

Ecce petit simul en nunc rectum, nunc quoque quartum.
Hem proh nunc quarto iunguntur, nunc quoque quinto.
Heu rectum aut quartum vult. vah ternum quoque quintum.
Hæc quintum, solum poscunt heus, ah simul ohe.

CEcce et en nunc nominativo nunc accutum iunguntur. Virg. Deus ecce deus, Calepi. et Erasmus. Ecce rem. Quintilia. En probitas. Juuens. En habitu. Virg. En quatuor aras. Deus/ah/et ohe Vocativo tantummodo iunguntur.
Hem/proh:nunc accusativo:nunc Vocativo iunguntur. Teren. Proh deum fidem. Idem. Proh summe Juppiter. Idez. Hem scelera. Idem. Hem astutias. Heu nunc nominativo/nunc accusativo iungitur. Virgil. Heu pteras. Teren. Heu me miserum. Plau. Vah homo imprudens. Erasim. Vah tibi. Hei terno et recto. ueh soli iungito terno.

O iungas recto, nunc quarto, nunc quoque quinto.

CHei datus/aliquando ne iungitur. Virg. Hei mihi quisque erat. Teren. Hei misera. Obstrem ne iungi accusativo/aut vero iungi potest. Lice. Non illa Virg. O regina nouam. Idem. O fortunatos numium bona si sua noctis agricultor.

CDe ordine constructionis.

Quinq; modis rectus constructure incipit ordo.
A quinto, aut recto, posito uel sub uice recti
In infiniti cum iuncto uel sibi iunctis.

De impersonali, siue obliquo sibi nexo.

Ex ablativo casu posito ue solute.

Cecus ordo construendi quinq; modis incipitur. **Primo** a **Vocativo**: **vi** in illo **Virgi**. **Parce** metu **Lytherea**. **Scdo** a **nominativo**: **vt** apud **eundem**. **Facili** **descensus** **auerti**. **Tertio** ab **infinitivo** **modo** **cum** **adiuncto** **/vel** **ad** **iunctis** **sibi** **loco** **nominativi** **posito**. **vt** in illo **Salu**. **Et** **pariam** **regere** **et** **pa-** **rentes** (**q** **et** **possis**) **tamen** **imporum** **est**. **Quarto** **modo** a **Verbo** **imper-** **sonali** **/vel** **ex** **obliquo** **sibi** **coniunctio**. **vt** in illo **Virgilia**. **Itar** in antiquam **sy-** **uam**. **Et** **apud** **eundem**. **Hec** **te** **peniteat** **calamo** **trivisse** **labelum**. **Quinto** ab **ablativo** **absolute** **posito**. **vt** in illo **euangeli**. **Recumbentibus** **undecim** **disci-** **pulis** **apparuit** **illis** **Iesus**.

Virgilio.
Salustius.
Virgilius.

Impediunt ne sit structuræ congruus ordo:

Hæc infinitum nomen, quærensq; relatum,

Atq; negatiuum, sic distribuensq; prolepsis.

Cecus ordo pstruēdi quinq; modis impeditur. **Primo** modo per nomen infinitiuū. **vt** **Quemcunq; osculatus** **fuer** **ipse** **est** **tenere** **eum**. **Secundo** modo per nomen interrogatiuum: **vt** **quem** **queris**? **Tertio** p nomen relatiuum: **vt** in illo **Virgilia**. **Trahit** **sua** **quenq; voluptas**. **Quarto** per nomen negatiuum: **vt** **neminem** **video**. **Quinto** per nomen distributiū **/vel** per figuram prolepsim: **vt** **puerorum**: **ali** **sunt** **tardi** **ingenii**: **ali** **vero** **dociles**.

Virgili.

Construe sic. casum si sit præpone uocantem

Hinc rectum pones cum præcipuo sibi uerbo.

Post uerbum subdes aduerbum nil mediante

Quærens, siue negans, infinitum ue præbit.

Ordinis et quæuis coniuctio præpositiui,

Hinc ternum, et quartum, post rectorem genitiuum

Pones hinc quartum, et sextum cum præpositiuo.

Antea cedenti cum iunctis subde relatum.

Choc modo ordinade sūt partes orationis in ipsa oratione. **Primo** ponit **Verbi** **casus**. **Inde** **nūs** **cū** **suo** **præcipuo** **siue** **primum** **post** **verbum** **aut** **partici-** **piū** **ponet** **immediate** **aduerbiū**: **si** **tamen** **aduerbiū** **sit** **interrogatiuum** **negatiuum**: **Vel** **infinitum** **preponetur** **Verbo**. **Similiter** **omnis** **coniunctio** **præ-** **positiū** **ordinis**: **vt** **etsi** **qr** **donec**. **et c.** **Deinde** **ponetur** **datiuus** **et** **accusatiuuus**. **genitiuuus** **sunt** **ditionem** **illum** **regente** **subsequetur**. **Postea** **accusatiuuus** **siue** **ablatiuus** **cum** **prepositione**. **Ablatiuus** **autem** **cum** **suis** **adiunctis** **suum** **antecedens** **immediate** **consequetur**.

Obliquo omne negans, necnon aduerbia quædam

Istud in aduerbum non, oppositumq; resolues.

Quando negans recti est, id nunq; soluere debes.

Omne nomen negatiuū obliquo possum; similiter quædam aduerbia ne-
gatiua in istud aduerbiū non: et suum oppositum resolut debet: **vt** nulli in-
video nulli pro non et illi ego non in video illi. **Nusq;** **apparet** **nusq;** p non
et **vsq;** **ille** **non** **apparet** **vsq;** **et** **sic** **de** **ceteris**. **Quando** **tamen** **negatiuum** **est**
nūi **casus** **nusq;** **resolut** **debet**. **Nōis**, **Nō** **mo** **contentus** **viuat**.

Doratius.

Quum rectus sequitur quintum casum immediate
Qui spectant ad idem tu inter quintum quoq; rectum
Existens nunq; siue ens, sed qui esq; subaudi

CQuando nominatiuus vocatiuum immediate sequitur: qui ad idem perti-
nent/inter vocatiuum et nominatiuum nunq; ens aut existens sed qui es sub-
audiens oportet. vt in illo Davidico. Domine dominus noster. Sic construitur.
Domine subaudiens qui es dominus noster. Quod si subaudiretur ens foret
inconciuus, quia hoc participium ens similes casus connecit.

FINIS.

Dissipa gentes quæ bella uolunt.

CSeneca.

Lauda parce. parcus uitupera.

CCicero.

Ego neminem contemnendum iudico, in
quo est aliqua significatio uitutis.

CCicero. in prologo tuscu. Honos alit artes.

CSeneca de. iiiij. uitu. Cat.

Non te moueat dicentis authoritas,
sed quid dicatur attende.

CLONDINI in ædibus Richardi Pynsonis:
Christi ab incarnatione, anno .23. su-
pra sesquimillesimum. 12.
die Maij.

